

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY WE WRZEŚNI

**Ocena stanu sanitarnego i sytuacji
epidemiologicznej**

Powiatu Wrzesińskiego

za rok 2009

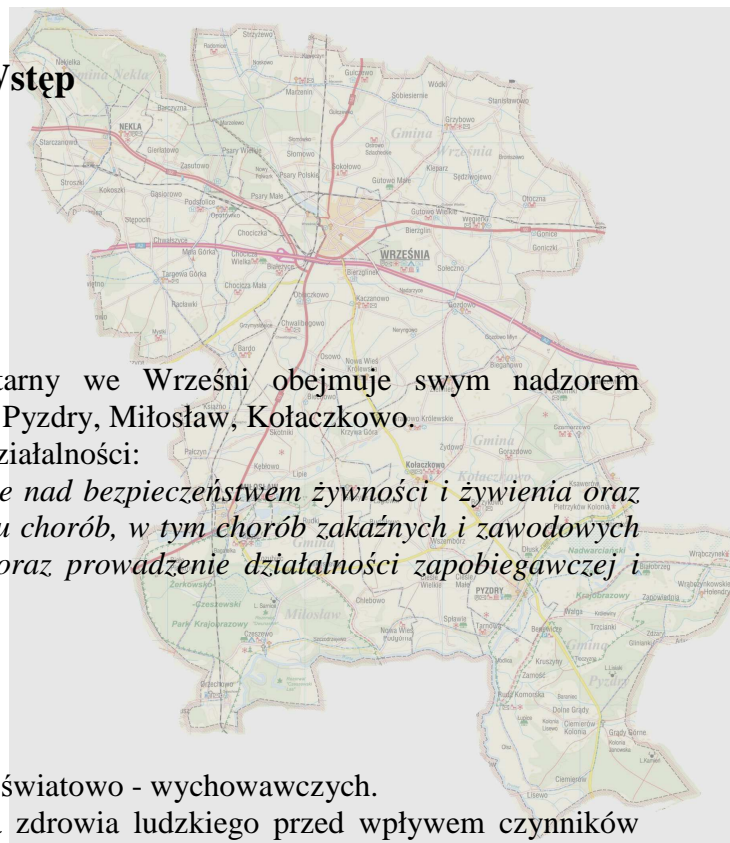

Września, luty 2010 r.

Spis treści:

1. Wstęp	str. 3
2. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Komunalnej	str. 4
3. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Epidemiologii.....	str. 26
4. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku	str. 45
5. Ocena stanu sanitarnego w zakładach pracy.....	str. 54
6. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży.....	str. 66
7. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia	str. 72
8. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.....	str. 84
9. Zakończenie	str. 89

Wstęp

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni obejmuje swym nadzorem następujące miasta i gminy: Września, Nekla, Puzdry, Miłosław, Kołaczkowo.

W roku 2009 zgodnie z głównym celem działalności:

„Promowanie zdrowego stylu życia, czuwanie nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz zdrowotnym wody, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej”

prowadzono nadzór sanitarny nad warunkami:

- zdrowotnymi żywności i żywienia,
- higieny środowiska,
- higieny pacy,
- higieny w szkołach i innych placówkach oświatowo - wychowawczych.

Celem sprawowanego nadzoru była ochrona zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych. Wykonywanie zadań odbywało się poprzez:

- sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego zgodnie z przyjętymi głównymi kierunkami działania,
- prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób, zwłaszcza zakaźnych,
- inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej w celu kształtowania postaw i zachowań prozdrowotnych.

Powyższe zadania realizowane były przez poszczególne komórki organizacyjne stacji lub samodzielne stanowiska pracy:

- Higienę Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku,
- Higienę Komunalną,
- Higienę Pracy,
- Epidemiologię,
- Higienę Dzieci i Młodzieży,
- Oświatę Zdrowotną i Promocję Zdrowia,
- Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.

Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Komunalnej

I. Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia.

Jednym z głównych kierunków działania pionu higieny komunalnej było prowadzenie zintegrowanego nadzoru sanitarnego nad jakością wody oraz obiektami służącymi do zaopatrzenia ludności w wodę. Sprawowanie nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia wynika z art. 4 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej / Dz. U. z 2006 r. Nr 122, poz. 851) oraz art. 12 ust.1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków / Dz. U. z 2001 r. Nr 72, poz. 858 z późn. zm. /.

W 2009 r. woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia mieszkańców powiatu wrzesińskiego była pozyskiwana z 39 ujęć wód podziemnych (39 wodociągów). Pod nadzorem tutejszej stacji jest 40 wodociągów. Jeden wodociąg tj. wodociąg publiczny miejski w Otocznej gm. Września wyłączony był z eksploatacji. Od września 2007 r. rozpoczęła się gruntowna modernizacja Stacji Uzdatniania Wody łącznie z urządzeniami uzdatniającymi wodę. Termin prac remontowych zakończył się wraz z końcem 2009 r. Przez cały ubiegły rok ludność zaopatrywana była w wodę z wodociągu publicznego we Wrześni. Obecnie trwają przygotowania do oddania Stacji do eksploatacji.

Wymagania dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi / Dz. U. z 2007 r. Nr 61, poz. 417 /. W/w rozporządzenie określa min.: wymagania dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia, sposób oceny jakości wody, zakres badań, program monitoringu jakości wody, sposób informowania konsumentów o jakości wody.

Na terenie powiatu wrzesińskiego pod nadzorem Powiatowej Inspekcji Sanitarnej w 2009 r. znajdowało się 39 wodociągów produkujących wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Skontrolowano 39 wodociągów co stanowiło 100 % obiektów objętych ewidencją. Pracownicy pionu higieny komunalnej pobrali 204 prób wody przeznaczonej do spożycia. Wśród objętych nadzorem wodociągów udział poszczególnych grup urządzeń o danej produkcji wody w 2009 r. przedstawiał się następująco:

- poniżej 100 m³/dobę – 14 wodociągów,
- 100 - 1000 m³/dobę – 23 wodociągi,
- 1000 - 10000 m³/dobę – 2 wodociągi.

Na terenie powiatu wrzesińskiego pod nadzorem jest 5 wodociągów publicznych miejskich: we Wrześni, w Miłosławiu, Nekli, 2 wodociągi w Pyzdrach oraz 2 wodociągi lokalne miejskie. Pozostałe wodociągi to wodociągi publiczne wiejskie znajdujące się na terenach wiejskich, w tym dwa wodociągi lokalne.

W porównaniu z rokiem 2008 jakość wody poprawiła się w 4 wodociągach:

- gmina Września: Gozdowo, Ostrowo Szlacheckie,
- gmina Nekla: Nekla, Podstolice.

Bez zmian w porównaniu z rokiem 2008 pozostała jakość wody w 29 wodociągach:

- wodę spełniającą normy sanitarne dostarczało 23 wodociągi tj.
  - gmina Września: Września, Nowy Folwark, Gutowo Małe, Grzybowo, Kaczanowo,
  - Bardo, Bierzglin, lokalny - Mleczarnia we Wrześni, Tonsil, Sokołowo, Marzenin.
  - gmina Nekla: Chwałszyce, Starczanowo, Stroszki, Targowa Górka, lokalny - Polonia w Podstolicach,
  - gmina Miłosław: Pałczyn,
  - gmina Kołczkowo: Wszembórz, Bieganowo, Kołczkowo, Gorazdowo
  - gmina Pyzdry: Pietrzyków, Pyzdry ul. Wrocławska.
- wodę nie spełniającą wymagań dostarczało 6 wodociągów tj:
  - gmina Września: Kawęczyn (mangan),
  - gmina Miłosław: Miłosław (barwa), Białe Piątkowo (mangan), Skotniki (barwa), Bugaj (barwa,), Czeszewo (barwa),

W porównaniu do roku 2007 pogorszyła się jakość wody w 6 wodociągach:

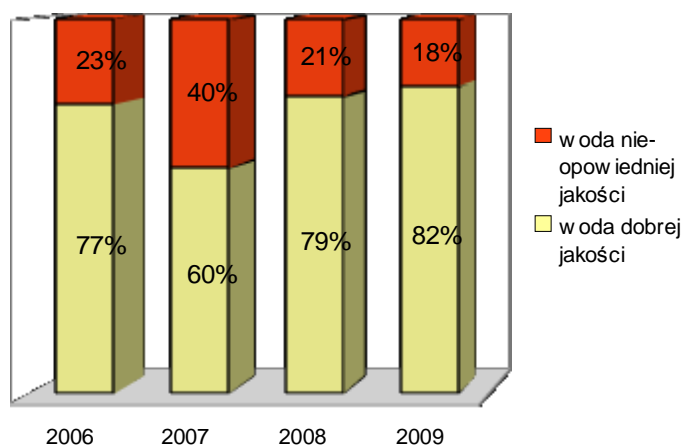
- gmina Września: Gulczewo (mętność),
- gmina Kołczkowo: Sokolniki (mętność),
- gmina Pyzdry: Pyzdry ul. Nadrzeczna (mangan), Lisewo (mętność), Wrąbczynek (żelazo, mętność, mangan, barwa),
- gmina Nekla: Pasz-Kospol (mętność, barwa, amoniak, żelazo).

Nieprawidłowa jakość woda, która dostarczana była przez w/w wodociągi kwestionowana była pod względem fizykochemicznym, ze względu na przekroczenia zawartości najczęściej manganu, zwiększonej mętności oraz barwy. Zgodnie z nowym rozporządzeniem właściciele obiektów wodnych mają obowiązek prowadzenia wewnętrznej kontroli jakości wody i w momencie pogorszenia jej jakości podjąć działania zmierzające do zapewnienia odbiorcom wody o prawidłowych parametrach pod względem bakteriologicznym i fizykochemicznym.

W ramach pełnionego nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2009 r. pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej przeprowadzili:

- kontrolę stanu sanitarnego 39 obiektów urządzeń wodociągowych,
- pobrano łącznie 204 prób wody do spożycia,
- wydano 31 decyzji administracyjnych , w celu wyegzekwowania poprawy jakości wody pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym – o warunkowej przydatności wody do spożycia,
- wydano 85 decyzje o przydatności wody do spożycia,
- wydano 37 decyzji płatniczych.

Wykres 1. Jakościowe zaopatrzenie ludności w wodę w latach 2006-2009.

Tab.1. Liczba prób w wodzie przeznaczonych do spożycia przez ludzi w 2008 r.

PSSE	Miasto			Wieś			Razem Miasto + Wieś		
	MK	MP	N	MK	MP	N	MK	MP	N
WRZEŚNIA	24	5	12	98	31	44	122	36	56

Tab.2. Liczba prób w wodzie przeznaczonych do spożycia przez ludzi w 2009 r.

PSSE	Miasto			Wieś			Razem Miasto + Wieś		
	MK	MP	N	MK	MP	N	MK	MP	N
WRZEŚNIA	32	7	12	96	30	27	128	37	39

MK – analiza podstawowa, **MP** – analiza rozszerzona zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi / Dz. U. z 2007 r. Nr 61, poz. 417 /.

Wnioski

W 2009 r. 82 % mieszkańców powiatu wrzesińskiego miało możliwość korzystania z wody, która spełniała wymogi sanitarne określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi / Dz. U. z 2007 r. Nr 61, poz. 417 /.

Konieczne jest podjęcie działań dla spowodowania poprawy jakości wody w wodociągach w zakresie redukcji związków żelaza, manganu, barwy, mętności i zabezpieczenie właściwej pracy SUW.

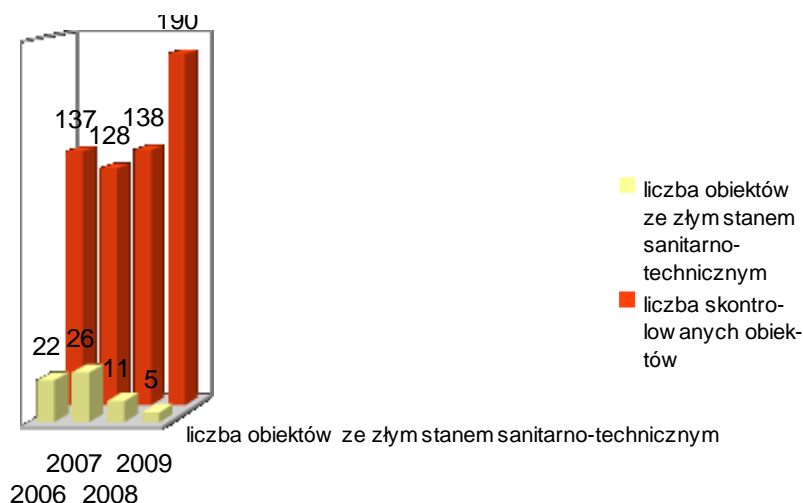
II. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk

Kolejnym istotnym kierunkiem działania pionu Higieny Komunalnej było sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem zasad higieny w obiektach komunalnych, usługowych, wczasowo - turystycznych, hotelach, basenach kąpielowych, domach pomocy społecznej, dworcach i innych obiektach użyteczności publicznej.

W 2009 r. przeprowadzono 227 kontroli w obiektach użyteczności publicznej. Do obiektów tych zaliczono: baseny kąpielowe, ustępy publiczne, domy pomocy społecznej, obiekty hotelarskie, ośrodki wypoczynkowe, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, solaria, dworce PKS, PKP oraz inne obiekty użyteczności publicznej takie jak stadiony, boiska, transport, stacje paliw, wysypiska śmieci, parkingi, itp.

Zły stan sanitarno - techniczny stwierdzono ogółem w 5 obiektach co stanowi 2,6 % skontrolowanych obiektów użyteczności publicznej co przedstawia wykres nr 1.

Wykres 1. Wyniki kontroli obiektów użyteczności publicznej w latach 2006-2009.

Wyniki kontroli obiektów użyteczności publicznej w porównaniu z rokiem 2008 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Wyniki kontroli obiektów użyteczności publicznej w latach 2008 - 2009

Rok	Liczba obiektów skontrolowanych (% obiektów będących w ewidencji)	Liczba obiektów złych	Odsetek (%) obiektów ocenionych jako złe	Liczba decyzji	Liczba decyzji rachunkowych
2008	138 (57%)	11	4,5	62	42
2009	190 (58%)	5	2,6	19	20

Ubikacje publiczne

Na terenie podległym PSSE we Wrześni są 3 ubikacje publiczne (2 ubikacje znajdują się we Wrześni, 1 ubikacja w Pyzdrach). Kontrole przeprowadzono we wszystkich w/w obiektach. Stan sanitarno - higieniczny i techniczny ubikacji dobry w porównaniu z rokiem ubiegłym nie uległ zmianie. Obiekty podzielone na część damską i męską, zaopatrywane są w bieżącą ciepłą i zimną wodę , a ścieki odprowadzane do kanalizacji miejskiej. Obiekty wyposażone w odpowiednią ilość środków czystościowych i dezynfekcyjnych. Stan sanitarno - porządkowy i techniczny dobry. Wszystkie obiekty dozorowane, posiadają stałą obsługę, podzielone na część damską i męską, przystosowane do natężenia ruchu klientów.

Baseny kąpielowe

Pływalnia kryta „Świat Wodny CENOS” ul. Koszarowa 8 Wrześni

Pływalnia kryta czynna jest przez cały rok. Basen dysponuje 3 nieckami: niecką dużą, niecką małą oraz jacuzzi, które wyposażone jest w oddzielny obieg uzdatniania wody. Obiekt jest klimatyzowany. Woda z basenu pobierana była 1 x w miesiącu przez cały rok po 2 próby bakteriologiczne z każdej niecki. Woda uzdatniana jest wg norm europejskich. Liczba pobranych próbek ogółem – 74 próbki. Ocena roczna obiektu – **dobra**.

Basen miejski „Łazienki” ul. Gnieźnieńska 32a Września

Obiekt dysponuje 2 nieckami: niecką dużą i niecką małą. Teren wokół niecek uporządkowany, utwardzony. Basen posiada dwa obiegi wody. Wymiana wody następuje 3 razy na dobę. W zakresie przebadanych parametrów woda cechowała się dobrą jakością. Liczba pobranych próbek ogółem – 14 próbek. Stan sanitarno-techniczny obiektu oceniono jako dobry.

Dom Pomocy Społecznej

Obiekt spełnia wymogi Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 19 października 2005 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 217, poz. 1837). Budynek 3 piętrowy, przystosowany jest dla osób niepełnosprawnych. Obiekt posiada podjazdy dla wózków inwalidzkich, wewnątrz budynku znajduje się winda oraz przestrzenne hole. W skład budynku wchodzi:

- piwnica: pralnia (pomieszczenie do prania i suszenia bielizny osobistej pensjonariuszy), pomieszczenie do terapii zajęciowej i pomieszczenie do rehabilitacji - rehabilitacja prowadzona w zakresie kinezyterapii i fizjoterapii, 1 WC,
- parter: kuchnia pomocnicza, palarnia, jadalnia, gabinet pielęgniarstwa, 3 WC, 2 łazienki,
- I piętro: kaplica, pokój dziennego pobytu, kuchenka pomocnicza, 3 WC, 3 łazienki,
- II piętro: kuchenka pomocnicza, pokój dziennego pobytu, 3 WC, 3 łazienki,
- poddasze: pokój gościnny, gabinet psychologa i pracownika socjalnego (wspólny), administracja. Budynek posiada 18 pokoi z 45 miejscami. Obiekt usytuowany w centrum miasta Wrześni ok. 5 m od trasy komunikacyjnej. Budynek murowany, wolnostojący z udogodnieniami dla osób niepełnosprawnych. Otoczenie z tyłu budynku zagospodarowane zielenią z ławeczkami do wypoczynku oraz kręgielnią.

Budynek z 1930 roku w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i technicznym.

W porównaniu z rokiem ubiegłym polepszył się stan sanitarny obiektu.

W tym roku w budynku poczyniono następujące prace:

- częściowo wymieniono łóżka i tapczany (zakupiono 19 nowych łóżek i 10 nowych tapczanów),

- do wszystkich pokoi zakupiono radia,
  - dokonano odmalowania wszystkich pomieszczeń pokojowych oraz korytarzy,
  - założono nową wykładzinę podłogową w kaplicy oraz wymalowano ściany.
- Podczas przeprowadzonej kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono. Podczas kontroli przedłożono do wglądu protokół skuteczności wentylacji.

HOTELE

Na terenie miast jest obecnie 5 obiektów hotelowych:

- na terenie miasta Września 4 hotele:

- hotel „CITY” ul. Fabryczna 5 – **1 kontrola**, liczba pokoi 8, liczba miejsc noclegowych 16,
- hotel „Świat Wodny” ul. Koszarowa 8 – **1 kontrola**, liczba pokoi 3, liczba miejsc noclegowych 6,
- hotel „KOSS” ul. Wrocławska 43 – **1 kontrola**, liczba pokoi 67, liczba miejsc noclegowych 140,
- hotel „Czardasz” ul. Czerniejewska – **1 kontrola**, liczba pokoi 20, liczba miejsc noclegowych 49,

- na terenie miasta Miłosławia 1 hotel:

- hotel „BOSS” pl. Wiosny Ludów 16 – **1 kontrola**, liczba pokoi 21, liczba miejsc noclegowych 50,

Na terenie powiatu wrzesińskiego znajduje się 6 hoteli:

- na terenie gminy Września 2 hotele:

- hotel „Dworek Zacisze” w Bierzglinku – **1 kontrola**, liczba pokoi 23, liczba miejsc noclegowych 50,
- hotel „Kassandra” w Gutowie Wielkim – **1 kontrola**, liczba pokoi 10, liczba miejsc noclegowych 20,

- na terenie gminy Miłosław 1 hotel:

- hotel „Darz-Bór” w Bugaju – **1 kontrola**, liczba pokoi 12, liczba miejsc noclegowych 26,

- na terenie gminy Nekla 3 hotele:

- hotel „Jola” w Zasutowie – **1 kontrola**, liczba pokoi 25, liczba miejsc noclegowych 49,
- hotel „Polonia – Podstolice” w Zasutowie – **1 kontrola**, liczba pokoi 29, liczba miejsc noclegowych 50,
- hotel „Dwór” w Podstolicach ul. Kasztanowa 50 – **1 kontrola**, liczba pokoi 15, liczba miejsc noclegowych 29

Przeprowadzono kontrole wszystkich obiektów hotelowych. Obiekty zaopatrywane są w wodę do spożycia z wodociągów sieciowych publicznych Wrześni, Miłosławia, Kaczanowa, Otocznej oraz wodociągu zakładowego „Złoty Kłós” w Podstolicach. Hotel „Polonia – Podstolice” w Zasutowie posiada własny wodociąg, z którego pobrano próby wody w ramach nadzoru sanitarnego (jakość wody – dobra). Nieczystości płynne odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej w 4 obiektach, a w 7 hotelach do zbiornika bezodpływowego są to: „Kasandra w Gutowie Wielkim, „Darz-Bór” w Bugaju, „Czardasz” we Wrześni, „Dworek Zacisze” w Bierzglinku, „Jola” w Zasutowie, „Polonia” w Podstolicach, „Dwór” w

Podstolicach. Nieczystości wywożone są raz na tydzień.

Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości z zakresu usuwania ścieków. Odpady komunalne gromadzone są w pomieszczeniach hotelowych w pojemnikach wyłożonych foliami, które dalej opróżniane są do kontenerów lub pojemników usytuowanych na zewnątrz budynków. Kontenery lub pojemniki utrzymywane w dobrym stanie sanitarno - porządkowym i technicznym. Nigdzie nie stwierdzono przepełnienia. Odbiór odpadów komunalnych odbywa się z firmami posiadającymi wymagane zezwolenia na podstawie umowy: z Przedsiębiorstwem Usług Komunalnych z siedzibą we Wrześni.

Wśród skontrolowanych obiektów w powiecie, kategoryzację posiadają:

- 3 gwiazdki: „BOSS” w Miłosławiu, KOSS we Wrześni,
- 2 gwiazdki: POLONIA w Podstolicach, Dworku Zacisze w Bierzglińku, „Jola” w Zasutowie,

Z pozostałych hoteli, które zasługują na wyróżnienie pod względem standardu wyposażenia tj. „Dwór” w Podstolicach i „Darz-Bór” w Bugaju.

Stan sanitarno - higieniczny i techniczny w skontrolowanych obiektach hotelowych oceniany jest w powiecie jako dobry.

W porównaniu z rokiem ubiegłym poprawie uległ stan techniczny w 2 obiektach hotelowych tj.

- **Hotel „Boss” w Miłosławiu – w bieżącym roku dokonano malowania wszystkich pokoi hotelowych oraz założono nową tapetę ścienną na korytarzu I pietra,**
- **Hotel „City” we Wrześni - w bieżącym roku dokonano odmalowania 3 pokoi hotelowych oraz korytarza głównego.**

Podczas przeprowadzanych kontroli w obiektach hotelowych zwracano szczególną uwagę na sposób postępowania z bielizną brudną i czystą zgodnie z wytycznymi przesłanymi przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu. Wszystkie skontrolowane obiekty hotelowe, posiadają wydzielone magazyny lub miejsca do magazynowania oddzielnie bielizny czystej i brudnej. Stan bielizny używanej w hotelach nie nie budził zastrzeżeń. Bielizna w zależności od standardu obiektu używana była w kolorze lub biała. Większość hoteli obecnie preferuje bieliznę białą. Pracownicy mający kontakt z bielizną posiadali aktualną dokumentację zdrowotną.

Wszystkie obiekty korzystają z usług pralni zewnętrznych. Usługi pralnicze dla obiektów, skontrolowanych przed sezonem turystycznym, działających na terenie działalności PPIS we Wrześni wykonują dwie pralnie, będące pod nadzorem innych stacji sanitarnych tj. PSSE w Koninie, PSSE w Gnieźnie tj:

- P.H.U. „ADEX” w Węglewie gm. Golina,
- „PRALBIEL” Pranie Wodne i Chemiczne w Gnieźnie ul. Chrobrego 20.

Po uzyskaniu pisemnych informacji do właściwych Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych, wszystkie w/w pralnie posiadają stosowne opinie sanitarne. W obiektach zachowany jest należyty rozdział dróg bielizny czystej i brudnej, suszenie i maglowanie odbywa się w wydzielonych pomieszczeniach, wydzielone są magazyny lub miejsca na środki dezynfekcyjne. Przeprowadzone kontrole wykazały dobry stan sanitarno -higieniczny i techniczny pomieszczeń pralni wraz z wyposażeniem.

Na terenie działalności PPIS we Wrześni, znajduje się jedna pralnia wodna zlokalizowana we Wrześni, świadcząca usługi dla jednego hotelu. Jest to pralnia nowa, powstała w 2008 roku. Pralnia posiada pozytywną opinię Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrześni wydaną w 2008 r. Przeprowadzona kontrola sanitarna obiektu wykazała prawidłowy stan sanitarno - porządkowy i techniczny pomieszczeń jak również urządzeń pralniczych.

Zachowany jest należyty rozdział dróg białej i brudnej, wydzielone jest miejsce na środki dezynfekcyjne. Pralnia posiada samochód do transportu białej z oddzielną częścią transportową od kabiny kierowcy oraz podzieloną częścią transportową na białą czystą i brudną. Firma świadcząca usługi pralnicze zarówno odbiera białą brudną od zleceńodawcy jak i dowozi białą czystą. Białą brudną zabierana jest w workach płóciennych lub foliowych, natomiast białą czystą przywożona do danego obiektu w workach foliowych, odpowiednio zabezpieczona. Generalne sprzątanie samochodu odbywa się 1 raz w tygodniu łącznie z praniem tapicerki. Podczas przeprowadzonej kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

Przeprowadzone kontrole w obiektach hotelowych wykazały prawidłowy stan sanitarno - higieniczny i techniczny, zaplecza higieniczno - sanitarne wyposażone były prawidłowo, zabezpieczone w sprzęt, środki czystościowe i dezynfekcyjne. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Do obiektów o wysokim standardzie świadczonych usług można zaliczyć:

- **hotel „Kosmowski” we Wrześni** – jest to nowoczesny obiekt położony w centrum miasta, całkowicie klimatyzowany, posiadający dwie sale konferencyjne, mogące pomieścić 140 osób, wyposażone w nowoczesny sprzęt audiowizualny oraz dwie mniejsze sale gabinetowe. W hotelu znajduje się również restauracja, sala bankietowa na 130 osób, centrum rozrywki Cosmo Bowling i sauna.

- **hotel „Boss” w Miłosławiu** – obiekt usytuowany w centrum miasta, mieszczący salę konferencyjno - bankietową, bar – kawiarnię, grill, saunę i solarium. Hotel posiada własną stajnię i organizuje naukę jazdy konnej oraz przejażdżki bryczkami.

- **hotel „DARZBÓR” w Bugaju gm. Miłosław** – obiekt usytuowany w lesie, dysponuje bardzo ładnie urządzonej pokojami oraz salą konsumpcyjną. Hotel posiada zagrodę danieli, wokół zagospodarowany bardzo dobrze.

- **hotel Dwór w Podstolicach gm. Nekla** – Dwór w Podstolicach położony jest przy trasie A2 prowadzącej z Poznania do Warszawy w odległości około 40 km od Poznania. Otacza go stuletni piękny park, w którym prowadzona jest hodowla pawli.

PENSJONATY

Na terenie miasta Wrześni zlokalizowany jest 1 pensjonat:

- pensjonat „Mansarda” ul. Staszica 2 – **1 kontrola**, liczba pokoi 6, liczba miejsc noclegowych 9,

Na terenie gminy Września 2 pensjonaty:

- pensjonat „Wiosna”, Obłóczkowo 142 – **1 kontrola**, liczba pokoi 10, liczba miejsc noclegowych 18,
- pensjonat „Rondo”, Obłóczkowo 4 – **1 kontrola**, liczba pokoi 6, liczba miejsc noclegowych 12.

Obiekty zaopatrywane są w wodę z wodociągu publicznego we Wrześni i Kaczanowie. Woda charakteryzuje się dobrą jakością bakteriologiczną i fizykochemiczną. Tylko pensjonat „Mansarda” podłączony jest do sieci kanalizacyjnej, 2 pozostałe obiekty odprowadzają ścieki do zbiorników bezodpływowych. Odpady komunalne gromadzone są w koszach wyłożonych foliami, które dalej opróżniane są do pojemników usytuowanych na zewnątrz budynków. Pojemniki utrzymywane w dobrym stanie sanitarno - porządkowym. Odbiór odpadów odbywa się przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych we Wrześni. Wszystkie obiekty zaopatrzone są w środki czystości w ilości wystarczającej. Środki popularnie stosowane do dezynfekcji to: Domestos, Tytan, Ace. Pensjonaty korzystają z usług pralniczych Pralni Wodnej we Wrześni przy ul. Koszarowej oraz zakładu PRAL-BIEL Pranie Wodne i Chemiczne s.c. ul. Chrobrego 20

Gniezno. Bielizna czysta przechowywana jest w zamykanych szafach, a brudna w przeznaczonych do tego celu pojemnikach. Dezynfekcjamatracycy i kołder odbywa się co najmniej 1 raz w roku. Stan pomieszczeń mieszkalnych, sanitariatów i zaplecza Pensjonatu „Mansarda” jest dobry, a 2 pozostałych bardzo dobry.

W porównaniu z rokiem ubiegłym stan techniczny w/w obiektach nie uległ zmianie.

KEMPINGI

Na terenie nadzorowanym znajduje się jeden camping zlokalizowany we Wrześni.

Obiekt posiada:

9 domków drewnianych typu „BRDA”, każdy z sześcioma miejscami noclegowymi,
20 stanowisk pod przyczepy kempingowe lub namioty, wyposażone w przyłącza elektryczne,
4 korty tenisowe,
1 boisko do gry w piłkę siatkową plażową,
1 boisko do gry zarówno w piłkę koszykową jak i nożną,
łąkę rekreacyjną, która posiada wydzielone miejsce do ogniska, zadaszone miejsce do zabaw tanecznych.

Teren wokół domków ogrodzony siatką metalową oraz płotem metalowym, wyposażony w odpowiednią ilość koszy na odpady komunalne, opróżniane do pojemników odbieranych przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych we Wrześni. Obiekt posiada wydzielone pomieszczenia do przechowywania zarówno bielizny czystej jak i brudnej. Transport bielizny czystej i brudnej odbywa się samochodem firmowym pralni świadczącej usługi.

Z roku na rok polepsza się stan techniczny domków. Wszystkie domki mają odnowione tylne ściany zewnętrzne, wymieniono drzwi wejściowe na plastikowe. Podczas przeprowadzanej kontroli trwały prace związane z wyminą na nowe tarasów wejściowych do domków kempingowych. Stan sanitarno – porządkowy i techniczny obiektu dobry. Podczas kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

SCHRONISKA MŁODZIEŻOWE, SCHRONISKA, POLA BIWAKOWE

Pod nadzorem PSSE we Wrześni znajduje się Schronisko Młodzieżowe w Nekielce. Kontrolę obiektu przeprowadzono wspólnie z pracownikiem Higieny Dzieci i Młodzieży. Obiekt usytuowany w pobliżu lasu, posiada 4 pokoje z 30 miejscami noclegowymi. Teren wokół budynku ogrodzony, oświetlony z wyznaczonym miejscem do ogniska, wyposażony w kontenery na odpady komunalne z uwzględnieniem segregacji odpadów. Stosuje się dostępne na rynku środki czyszczące m.in. Domestos, Ace, Cif. Bielizna czysta przechowywana jest w szkole w Nekli i na bieżąco dostarczana na czas obozów. Po obozie brudna bielizna jest odbierana przez zakład pralniczy PRALMAG Zakład Prania Wodnego i Maglowania ul. Sosnowa 47 Gniezno.

Przeprowadzona kontrola wykazała prawidłowy stan sanitarno – porządkowy obiektu, natomiast w zakresie stanu sanitarno – technicznego zastrzeżenia stwierdzono już podczas kontroli w ubiegłym roku. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła złego stanu technicznego schodów i balustrady tj: zniszczonych stopni na klatce schodowej, niestabilnej balustrady, ubytków farby na balustradzie i stopniach schodów. W związku z powyższym po kontroli przeprowadzonej w ubiegłym roku wystosowano decyzję administracyjną z terminem wykonania w/w nieprawidłowości do 30.04.2009 r. W bieżącym roku kierownik obiektu

wystosował pismo z prośbą o prolongatę w/w terminu. Termin decyzji został przedłużony do dnia 31.12.2009 r.

INNE OBIEKTY, W KTÓRYCH ŚWIADCZONE SĄ USŁUGI HOTELARSKIE

Na terenie powiatu wrzesińskiego znajdują się 5 gospodarstw agroturystycznych.

W bieżącym roku przeprowadzono kontrole w pięciu gospodarstwach agroturystycznych tj.

a/ gospodarstwo agroturystyczne „POD BRZÓZKAMI” w Opatówku gm. Nekla - przeprowadzono wspólną kontrolę wraz z pracownikiem Higieny Żywności. Gospodarstwo położone na skraju wsi, blisko lasu i stawów. Do dyspozycji gości jest jedno piętro w budynku murowanym, w którym znajdują się 3 pokoje, 1 wspólna łazienka i kuchnia. Miejsc noclegowych – 8. Pensjonariusze mają możliwość korzystania z ogrodu położonego blisko lasu z miejscem do grillowania. Działalność prowadzona przez okres całego roku. Stan sanitarno - porządkowy pokoi, łazienek dobry, otoczenie obiektu bez zastrzeżeń. Teren ogrodzony, zamykany utrzymany w dobrym stanie sanitarno - porządkowym i technicznym.

b/ gospodarstwo agroturystyczne „POD KOGUTEM” w Dłusku Gm. Pyzdry - przeprowadzono wspólną kontrolę wraz z pracownikiem Higieny Żywności. Gospodarstwo oferuje 5 pokoi 4-osobowych z łazienkami. Pensjonariusze mają możliwość korzystania z ogrodu z miejscem do grillowania. Działalność prowadzona przez okres całego roku. Stan sanitarno - porządkowy pokoi, łazienek dobry, otoczenie obiektu bez zastrzeżeń. Teren ogrodzony, zamykany utrzymany w dobrym stanie sanitarno - porządkowym i technicznym.

W porównaniu z rokiem ubiegłym stan techniczny uległ poprawie. Na skutek wydanej decyzji administracyjnej w 2008 roku we wszystkich pomieszczeniach łazienek oraz WC zamontowano prawidłową wentylację.

c/ gospodarstwo agroturystyczne w Chociczy Wielkiej gm. Września - przeprowadzono wspólną kontrolę wraz z pracownikiem Higieny Żywności. Gospodarstwo oferuje 11 pokoi z 32 miejscami noclegowymi. Działalność prowadzona przez okres całego roku. Stan sanitarno - porządkowy pokoi, łazienek dobry, otoczenie obiektu bez zastrzeżeń. Teren utrzymany w dobrym stanie sanitarno - porządkowym i technicznym.

d/ gospodarstwo agroturystyczne „KWITOWSCY” w Łupicach Gm. Pyzdry - przeprowadzono wspólną kontrolę wraz z pracownikiem Higieny Żywności. Gospodarstwo oferuje 3 pokoje 2-osobowe z łazienkami i telewizorem. Pensjonariusze mają możliwość korzystania z dużego ogrodu z miejscem do grillowania, ogniska oraz możliwością rozbicia namiotów. Działalność prowadzona przez okres całego roku. Stan sanitarno - porządkowy pokoi, łazienek dobry, otoczenie obiektu bez zastrzeżeń. Teren ogrodzony, zamykany utrzymany w dobrym stanie sanitarno - porządkowym i technicznym. **W porównaniu z rokiem ubiegłym stan techniczny uległ poprawie. Na skutek wydania w ubiegłym roku decyzji administracyjnej we wszystkich łazienkach w obiekcie zapewniono prawidłową wentylację.**

e/ agroturystyka „HULA” w Gutowie Małym gm. Września - przeprowadzono wspólną kontrolę wraz z pracownikiem Higieny Dzieci i Młodzieży oraz pracownikiem Higieny Żywności. Gospodarstwo organizuje noclegi młodzieży najczęściej w trakcie trwania sezonu letniego oraz w trakcie trwania ferii zimowych (są to obozy młodzieżowe). Do dyspozycji jest jeden budynek murowany, w którym znajduje się 1 pokój pięcio osobowy, 3 łazienki, kuchnia i stołwko – świetlica, 2 kempingi dwu osobowe oraz 3 nowe domki campingowe ośmio osobowe. Stan sanitarno - porządkowy pokoi, łazienek dobry, otoczenie obiektu bez zastrzeżeń. Teren ogrodzony, zamykany utrzymany w dobrym stanie sanitarno - porządkowym i technicznym.

ZAKŁADY FRYZJERSKIE

Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2009 r. - 64 obiekty, w miastach – 58, na terenie wiejskim – 6. Dwa obiekty mają działalność zawieszoną. Stan sanitarny obiektów przez cały 2009 r. był dobry. W bieżącym roku wystosowano 4 decyzje administracyjne, z których 1 dotyczyła nie spełnienia wymagań obowiązującego rozporządzenia (termin wykonania mija dnia 30.07.2010 r.), kolejne 3 decyzje dotyczyły: 1 – przeterminowanego środka do dezynfekcji, 1 - brudnych ścian w pomieszczeniu usług fryzjerskich, WC i pomieszczeniu socjalnym (termin wykonania mija dnia 01.03.2010 r.) i 1 – brudnych ścian i sufitów w pomieszczeniu WC i korytarzu głównym, nieaktualnych badań lekarskich, braku apteczki pierwszej pomocy. Terminy dwóch decyzji mijają w 2010 r., w pozostałych przypadkach nieprawidłowości zostały wykonane. Na terenie PSSE we Wrześni spośród skontrolowanych obiektów istnieje jeszcze 1 zakład fryzjerski, który nie spełnia wymagań rozporządzenia Ministra zdrowia z dnia 17 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań sanitarnych jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej (Dz. U. 2004 r. Nr 31, poz. 273) Skontrolowany zakład nie spełniał wymagań przepisów wyżej cytowanego rozporządzenia z powodu braku:

- a) wydzielonego pomieszczenia lub miejsca do przechowywania sprzętu do utrzymania czystości wyposażonego zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem,
- b) braku ciepłej wody w pomieszczeniu WC.

	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba obiektów dostosowanych
Zakłady fryzjerskie	47	52	46

ZAKŁADY KOSMETYCZNE

Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2009 r. - 24 obiekty tylko miastach. Podczas kontroli w 2009 roku stwierdzono dobry stan sanitarno - porządkowy i techniczny.

6. Na terenie PSSE we Wrześni spośród 14 skontrolowanych obiektów, wszystkie skontrolowane zakłady spełniają wymagania rozporządzenia Ministra zdrowia z dnia 17 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań sanitarnych jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej (Dz. U. 2004 r. Nr 31, poz. 273)

	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba obiektów dostosowanych
Zakłady kosmetyczne	14	14	14

ZAKŁADY TATUAŻU

Na podległym terenie znajduje się jedno studio tatuażu. Obiekt zlokalizowany we Wrześni, powstał w połowie bieżącego roku. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2009 r. - 1 obiekt tylko miasto. Podczas przeprowadzonej kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba obiektów dostosowanych
Zakłady tatuażu	1	1	1

ZAKŁADY ODNOWY BIOLOGICZNEJ

Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2009 r. w miastach 13: w tym 10 solarium, 1 siłownia – fitness, oraz 2 studia masażu rolletic. Stan sanitarny obiektów przez cały 2009 r. był dobry. Na terenie PSSE we Wrześni spośród 7 skontrolowanych obiektów, wszystkie skontrolowane zakłady spełniają wymagania rozporządzenia Ministra zdrowia z dnia 17 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań sanitarnych jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej (Dz. U. 2004 r. Nr 31, poz. 273)

	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba obiektów dostosowanych
Zakłady odnowy biologicznej	7	8	7

INNE ZAKŁADY, W KTÓRYCH SĄ ŚWIADCZONE ŁĄCZNIE WIĘCEJ NIŻ JEDNA Z USŁUG FRYZJERSKIE, KOSMETYCZNE, ODNOWY BIOLOGICZNEJ, TATUAŻU.

Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2009 r. - 21 z czego w miastach 20, na terenie wiejskim - 1. Są to zakłady fryzjersko-kosmetyczne, fryzjerskie, bądź kosmetyczne wyposażone w solarium, rolletic bądź manicure. W bieżącym roku wystosowano 3 decyzje administracyjne, z których 2 dotyczyły nie spełnienia wymagań obowiązującego rozporządzenia (termin wykonania 1 decyzji mija dnia 30.11.2010 r., drugiej został wykonany), kolejna decyzja dotyczyła: 1 – zacieków na suficie w pomieszczeniu usług. Termin jednej decyzji mija w 2010 r., w pozostałych przypadkach nieprawidłowości zostały wykonane. Na terenie PSSE we Wrześni istnieje jeszcze 1 zakład z tej grupy, który nie spełnia wymagań rozporządzenia Ministra zdrowia z dnia 17 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań sanitarnych jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej (Dz. U. 2004 r. Nr 31, poz. 273).

	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba obiektów dostosowanych
Inne zakłady	14	15	13

DWORCE AUTOBUSOWE

Na podległym terenie są dwa dworce PKS tj. we Wrześni i w Pyzdrach.

Kontrola przeprowadzona na dworcu PKS we Wrześni wykazała dobry stan sanitarno - porządkowy i techniczny obiektu. Obiekt dozorowany, ogrodzony, teren wokół utwardzony, utrzymany czysto z odpowiednią ilością koszy na śmieci. Pojemniki w dobrym stanie sanitarno - porządkowym i technicznym, nie przepełnione. Obiekt wyposażony w odpowiednią ilość środków czystościowych i dezynfekcyjnych.

Kontrola sanitarna przeprowadzona na dworcu PKS w Pyzdrach wykazała zacieki na suficie w pomieszczeniu WC i poczekalni dworca. Wszczęto postępowanie administracyjne i wystosowano decyzje administracyjną na doprowadzenie do prawidłowego stanu sanitarno-technicznego sufity w pomieszczeniu WC i poczekalni z terminem wykonania do 30.09.2009 r. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie w/w nieprawidłowości – wymalowano ściany oraz sufity wewnątrz budynku. Dworzec PKS w Pyzdrach nie dozorowany. Teren wokół utwardzony, utrzymany czysto z odpowiednią ilością koszy na odpady. Pojemniki w dobrym stanie sanitarno - porządkowym i technicznym, nie przepełnione.

DWORCE PKP

Na terenie podległym są 4 dworce PKP: we Wrześni, Nekli, Miłosławiu i Orzechowie.

Kontroli poddano wszystkie w/w obiekty.

Kontrola przeprowadzona na dworcu PKP we Wrześni wykazała, prawidłowy stan sanitarno - porządkowy i techniczny. Pod koniec 2008 r. zakończono prace związane z wykonaniem nowej elewacji zewnętrznej budynku. W porównaniu z rokiem ubiegłym poprawił się stan sanitarny budynku. W bieżącym roku dokonano malowania wszystkich ścian wewnątrz budynku dworca oraz pomieszczenia WC.

Kontrola przeprowadzona na dworcu PKP w Nekli wykazała, prawidłowy stan sanitarno - porządkowy i techniczny. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Kontrola przeprowadzona na dworcu PKP w Miłosławiu wykazała, zły stan sanitarno – porządkowy tj. brudne okna oraz na ścianach – pajęczyny. Nałożono mandat karny w wysokości 50 zł. oraz wydano decyzję administracyjną na doprowadzenie do prawidłowego stanu sanitarno – higienicznego ściany i okna w w/w budynku z terminem natychmiastowym. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała już prawidłowy stan sanitarno – porządkowy. Wciąż dużym problemem w w/w obiekcie jest brak ogólnodostępnych toalet. W budynku do dyspozycji pasażerów znajduje się tylko poczekalnia. Pomieszczenia WC, które zlokalizowane były na zewnątrz budynku, są pozamykane i odpowiednio zabezpieczone. W związku z powyższym wystosowano pismo do PKP w Poznaniu o zainteresowanie się sprawą udostępnienia ubikacji dla podróżnych. W odpowiedzi od PKP uzyskano informację, iż PKP wystosował pismo do PKP Przewozów Regionalnych Sp. z o. o. w Poznaniu oraz do Urzędu Miasta i Gminy w Miłosławiu o partycypację kosztów utrzymania poczekalni oraz WC typu TOI-TOI. O podjętych działaniach niezwłocznie zostanie powiadomiony PPIS we Wrześni.

Kontrola przeprowadzona na dworcu PKP w Orzechowie wykazała tak jak na dworcu w Miłosławiu, iż do dyspozycji pasażerów znajduje się tylko poczekalnia. Pomieszczenia WC, które zlokalizowane były również na zewnątrz budynku, są także pozamykane i odpowiednio zabezpieczone. Pomieszczenie poczekalni utrzymane w dobrym stanie sanitarno –

technicznym. W porównaniu z rokiem ubiegłym pogorszył się stan sanitarno - techniczny obiektu. W czasie kontroli stwierdzono zacieki i ubytki farby w holu dworca PKP.

Do właściciela nieruchomości wystosowano pismo z art. 30 o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W odpowiedzi na pismo uzyskano odpowiedz, iż PKP S.A. Oddział Gospodarowania Nieruchomościami w Poznaniu ujął malowanie pomieszczenia poczekalni do planu na 2010 r. z terminem realizacji do 30 czerwca 2010 r.

INNE OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W ewidencji mamy 89 obiektów. Są to min.: boiska sportowe, stacje paliw, cmentarze, domy przedpogrzebowe, apteki, wysypiska śmieci, ubikacje ogólnodostępne, oczyszczalnie ścieków, biblioteki, parki.

W roku 2009 nadzorem objęto kontrolą 18 obiektów tj. 3 boiska sportowe, 6 stacji paliw, 1 parking, 6 domów przedpogrzebowych, 1 pralnię wodną, 1 magiel elektryczny,

Boisko sportowe w Miłosławiu - w porównaniu z rokiem ubiegłym poprawił się stan sanitarny boiska. Na skutek wydanej w ubiegłym roku decyzji administracyjnej zamontowano nowe wentylatory mechaniczne we wszystkich pomieszczeniach WC, prysznicach oraz saunie, ponadto wymalowano wszystkie pomieszczenia budynku sportowego.

Stadion sportowy we Wrześni - również w tym roku w okresie wiosennym oddano do użytku nowy budynek sportowy na stadionie we Wrześni . Wcześniejszy budynek został zburzony i w tym miejscu wybudowany nowy. Na wyposażenie stadionu składają się: boisko główne, boisko treningowe duże, boisko treningowe małe oraz hala wielofunkcyjna (obecny nowo wybudowany budynek). Budynek przystosowany jest dla osób niepełnosprawnych, posiada hale główną , trybuny dla kibiców, salę korekcyjną z pełnym zapleczem szatniowym (7 pomieszczeń), sanitarnym (4 węzły z prysznicami i wc). Obiekt jest monitorowany.

Boisko sportowe w Nekli - natomiast w porównaniu z rokiem ubiegłym pogorszył się stan sanitarno - techniczny budynku sportowego na boisku sportowym w Nekli. Przeprowadzona kontrola wykazała ubytki farby na ścianach oraz zniszczoną podłogę w prysznicach w pomieszczeniach szatni budynku sportowego. Wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzje administracyjną z terminem wykonania w/w nieprawidłowości do 30.04.2010 r. Przeprowadzono 1 kontrolę.

Kontrola pozostałych obiektów wykazała prawidłowy stan sanitarno - porządkowy i techniczny. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Lp.	Obiekty	Miasto	Wieś	Razem
1.	Transport	3	1	4
2.	Apteki	19	2	21
3.	Punkty apteczne	0	2	2
4.	Sklep zielarsko - apteczny	1	0	1
5.	Stacje paliw	15	4	19
6.	Oczyszczalnie ścieków	3	1	4
7.	Wysypiska śmieci	0	3	3
8.	Parkingi	0	1	1
9.	Boiska sportowe	3	3	6
10.	Muzea	1	0	1
11.	Ośrodki kultury	3	1	4

12.	Urzędy Gminy	0	1	1
13.	Biblioteki	3	0	3
14.	Domy przedpogrzebowe	5	3	8
15.	Noclegownia – agencja towarzyska	0	1	1
16.	Pralnie wodne	1	0	1
17.	Miejsca obsługi podróżnych	0	4	4
18.	Magiel elektryczna	1	0	1
19.	Piaskownice	62	9	71
	Razem:	120	36	156

W bieżącym roku w związku z pismami Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu w okresie letnim ujęto w nadzór i kontroli poddano piaskownice zlokalizowanych na terenie powiatu wrzesińskiego.

- w I etapie tj. w okresie do 20.05.2009 r. do 28.05.2009 r. skontrolowano 7 piaskownic w w przedszkolach,
- w II etapie tj. 29.05.2009 r. - 10.07.2009 r. skontrolowano 17 piaskownic w tym 10 ogólnodostępnych i 7 w przedszkolach,
- w III etapie tj. 10.07.2009 r. - 19.08.2009 r. skontrolowano 21 piaskownic ogólnodostępnych.

Łącznie skontrolowano 45 piaskownic. Podczas przeprowadzonych kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono. Piasek w piaskownicach był czysty bez widocznych zanieczyszczeń. Wśród wyżej skontrolowanych piaskownic tylko w 4 piaskownicach nie dokonano wymiany piasku. W pozostałych skontrolowanych piaskownicach odbyła się wymiana piasku.

Wnioski

Wśród skontrolowanych zakładów stwierdzano zróżnicowanie stanu sanitarno-technicznego. Stosunkowo najlepsze były zakłady, które rozpoczęły działalność lub też zostały zmodernizowane w ostatnich kilku latach. W 2009 r. 5 obiektów użyteczności publicznej oceniono negatywnie, co stanowiło 2,6 % obiektów skontrolowanych. Liczba obiektów ocenianych jako złe zmniejszyła się do roku 2008. W większości obiekty zostały dostosowane do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej / Dz. U. Nr 31, poz. 273 /. W związku z tym, zmniejszyła się również liczba wydanych decyzji nakazowych na poprawę stanu sanitarno-technicznego w/w zakładów.

III. Stan sanitarny środków transportu

Liczba pojazdów skontrolowanych –	11
w tym :	
• autobusy turystyczne –	2
• samochody do przewozu chorych –	3
• samochody do przewozu zwłok i szczątków –	5

- samochody do przewozu bielizny - 1
- Liczba przeprowadzonych kontroli ogółem – 11
- Liczba obiektów o złym stanie sanitarnym ogółem 0

W 2009 roku przeprowadzono 11 kontroli pojazdów są to : 2 autobusy turystyczne, 3 karetki pogotowia , 5 samochodów do przewozu zwłok i szczątków, 1 samochód do przewozu bielizny. Do dyspozycji Szpitala Powiatowego we Wrześni są 3 karetki transportowe: Skontrolowano 1 karetkę. Za dezynfekcję pojazdu odpowiedzialni są sanitariusze, którzy prowadzą rejestr dezynfekcji. Dezynfekcja pojazdów prowadzona jest na bieżąco, przy użyciu następujących środków: Surfianios, Incidur Spray. Mycie pojazdów odbywa się 1 raz w tygodniu w myjni należącej do szpitala – z ciepłą wodą i detergentami. Materiały niebezpieczne tj. opatrunki skażone oraz igły umieszczane są w sztywnych i oznakowanych pojemnikach, które następnie wynoszone są do magazynu odpadów medycznych w budynku szpitala.

W bieżącym roku skontrolowano 2 karetki pogotowia należące do nowo powstałej firmy tj. Falck Medycyna Sp. z o. o. Podstacja Pogotowia z Ratunkowego we Wrześni. Karetka określana są jako Zespół Ratownictwa Medycznego - Specjalistyczny „S” i Zespół Ratownictwa Medycznego - Podstawowy „P”. Za dezynfekcję pojazdu odpowiedzialni są sanitariusze, którzy prowadzą rejestr dezynfekcji. Dezynfekcja pojazdów prowadzona jest na bieżąco, przy użyciu następujących środków: Javel (tabletki), Titan Spray Disinfectant, MC210 Spray. Mycie pojazdów odbywa się 1 raz w tygodniu w myjni należącej do szpitala – z ciepłą wodą i detergentami. Materiały niebezpieczne tj. opatrunki skażone oraz igły umieszczane są w sztywnych i oznakowanych pojemnikach, które następnie wynoszone są do lodówki znajdującej się w pomieszczeniu gospodarczym siedziby firmy.

Skontrolowano 5 pojazdów do przewozu zwłok, należące: 2 samochody do Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych we Wrześni, 1 samochód do Usług Pogrzebowych we Wrześni, 1 samochód do Usług Pogrzebowych w Miłosławiu i 1 samochód do Usług Pogrzebowych w Pyzdrach. Samochody do przewozu zwłok są trwale oznakowane, posiadają kabinę kierowcy odizolowaną od części przeznaczony na umieszczenie trumny. W części przeznaczony na umieszczenie trumny brak jest miejsc siedzących. Samochody posiadają zabezpieczenia przed przesuwaniem się trumny w postaci metalowych drążków i dodatkowo w postaci zapinanych pasów. Podłogi i ściany w części przeznaczony na umieszczenie trumny, wyłożone materiałami łatwo zmywalnymi i odpornymi na działanie środków dezynfekcyjnych - samochody firm z Pyzdr i Miłosławia wyłożone wykładziną PCV, samochody zakładów pogrzebowych z Wrześni blachą nierdzewną ocynkowaną. Mycie środków transportu odbywa się przez właścicieli na własnych posesjach lub na myjniach samochodowych – nie odbywa się mycie w miejscach przypadkowych ani prowizorycznych. Dezynfekcja części przeznaczony na umieszczenie trumny odbywa się każdorazowo po przewiezieniu trumny, środkami o charakterze dezynfekcyjnym. Środki stosowane do dezynfekcji to: *Aerodesin 2000, Incidur Spray oraz Aniosyme DDI.*

Środki transportu drogowego utrzymane w dobrym stanie sanitarno - porządkowym i technicznym.

Na podległym terenie są trzy firmy transportowe: Wrzezińska Spółdzielnia Inwalidów we Wrześni – posiada 1 autokar służący do przewozu tylko pracowników do zakładu pracy, przewóz autokarowy „Podróżnik” p. Ryszarda Tokarskiego we Wrześni – posiada 5 autokarów świadczące usługi tylko na terenie kraju oraz transport osobowy „Wicher” p. Henryka Wojciechowskiego w Borzykowie – posiada 5 autokarów, w tym 2 międzynarodowe.

Kontrole sanitarne przeprowadzono w firmach: p. Ryszarda Tokarskiego we Wrześni – skontrolowano 1 autokar oraz p. Henryka Wojciechowskiego „Wicher” w Borzykowie – skontrolowano 1 autokar. Skontrolowane środki transportu utrzymane w odpowiednim stanie sanitarno - porządkowym i technicznym. Dezynfekcja pojazdów i mycie odbywa się każdorazowo po powrocie z wyjazdu przy użyciu środka powszechnie dostępnych na rynku. Nieprawidłowości podczas kontroli nie stwierdzono.

IV. Stan sanitarny zakładów opieki zdrowotnej.

Lecznictwo zamknięte.

Na terenie powiatu wrzesińskiego znajduje się 1 szpital – **Szpital Powiatowy we Wrześni Sp. z o. o.**

W roku bieżącym w budynku szpitala dokonano:

- wymalowano korytarz główny holu w pomieszczeniach piwnicznych przy fizykoterapii,
- wymalowano pomieszczenie magazynu odpadów niebezpiecznych,

Na skutek wydanej decyzji administracyjnej doprowadzono do prawidłowego stanu sanitarnego:

- drzwi na salach chorych na oddziale internistycznym,
- ściany w sali intensywnego nadzoru sanitarnego na oddziale internistycznym,
- ściany i podłogi w magazynie środków czystościowych,
- ściany w pracowni diagnostyki laboratoryjnej,
- obicia kozetek w sali rehabilitacji i fizjoterapii oraz w sali wybudzeń bloku operacyjnego,
- taborety w bloku operacyjnym,
- zapewniono wentylację mechaniczną w pomieszczeniu WC na oddziale internistycznym,
- zapewniono magazynowanie odpadów zakaźnych zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- zapewniono środek transportu wewnętrznego do odpadów medycznych.

Nie stwierdza się braków wyposażenia w sprzęt do obsługi chorych, środki dezynfekcyjne i czystościowe. Szpital we Wrześni korzysta z wody z wodociągu publicznego miejskiego o dobrej jakości. Nie posiada awaryjnego ujęcia wody. W roku 2004 wydana została decyzja nakazująca zapewnić dodatkowe ujęcie wody w obiekcie. Budowa awaryjnego ujęcia wody zaplanowana była na 2006 rok, jednak ze względu na prace związane z budową nowego obiektu szpitala termin decyzji prolongowano do 31.12.2012 roku. Obiekt posiada pozwolenie na budowę nr 523/2007 z dnia 20.08.2007 r. naziemnego zbiornika retencyjnego na wodę pitną wraz z przyłączami i hydrofornią wydane przez Starostę Wrzesińskiego. Obiekt uzyskał również od Państwowego Inspektora Sanitarnego we Wrześni postanowienie, w którym pozytywnie zaopiniowano projekt na budowę zbiornika retencyjnego z przyłączami na wodę pitną.

Szpital dysponuje oddziałem ratownictwa medycznego, oddziałem pielęgnacyjno - opiekuńczo - rehabilitacyjnym, oddziałem wewnętrznym z nadzorem kardiologicznym i pododdziałem neurologicznym, oddziałem patologii noworodka, oddziałem położniczym w systemie rooming-in, oddziałem ginekologicznym, oddziałem chirurgicznym i pediatrycznym, oddziałem ortopedii i traumatologii narządu ruchu, oddziałem rehabilitacji ogólnoustrojowej i rehabilitacji neurologicznej.

Przeprowadzone kontrole sanitarne wykazały utrzymanie prawidłowej czystości i porządku w pomieszczeniach szpitala. Obiekt sprzątny jest przez firmę CLAR –System z siedzibą w Poznaniu ul. Janickiego 20 B. Prawidłowo przebiega mycie i dezynfekcja powierzchni i sprzętu. Odpowiednio dobierane są preparaty dezynfekcyjne do dezynfekcji grubej oraz znane są zasady przeprowadzania dezynfekcji urządzeń sanitarnych.

Placówka posiada opracowaną procedurę postępowania z odpadami niebezpiecznymi. Segregacja powstających odpadów prowadzona jest bezpośrednio na oddziałach szpitalnych. Pojemniki służące do zbierania odpadów dostosowane są do wielkości poszczególnych odpadów. Do gromadzenia ostrych przedmiotów stosowane są jednorazowe plastikowe pojemniki odporne na przekłucia w kolorze żółtym. Stosowane są również worki foliowe, jednorazowe w kolorze czerwonym umieszczane w sztywnych pojemnikach. Odpady z poszczególnych oddziałów szpitalnych na bieżąco są zabierane i składowane w wydzielonym pomieszczeniu piwnicznym szpitala, w którym są przechowywane do czasu ich odbioru. Pomieszczenie posiada podłogi i ściany łatwo zmywalne, odporne na działanie środków dezynfekcyjnych (podłoga pokryta płytkami, ściana pokryta farbą olejną do wysokości sufitu), wyposażone również w kratkę ściekową. Pomieszczenie jest zamykane przed dostępem osób postronnych. Transport wewnętrzny odpadów z miejsca powstawania do miejsca magazynowania odbywa się środkiem transportu przeznaczonym wyłącznie do tego celu. Do transportu używa się wózka zamykanego, wykonanego z blachy nierdzewnej. Wózek obecnie jest myty i dezynfekowany w przedsionku pomieszczenia magazynowania bielizny brudnej. Odpady z oddziałów zabierane są codziennie w określonych godzinach dla każdego oddziału według ustalonego harmonogramu przez pracownika firmy sprzątającej.

PODSUMOWANIE

Przeprowadzone kontrole sanitarne wykazały utrzymanie prawidłowej czystości i porządku w pomieszczeniach obiektu szpitala. Stan techniczny pomieszczeń szpitalnych w miarę możliwości finansowych ulega poprawie.

W bieżącym roku dokonano poboru prób z budynku szpitala na obecność bakterii z rodzaju Legionella. Przeprowadzona analiza ciepłej wody, wykazała mikrobiologiczne zanieczyszczenie wody. Próby wody zostały pobrane z trzech punktów:

- *zbiorniki pojemnościowe kotłowni* – punkt wypływu ciepłej wody ze zbiornika – 1245 jtk w 100 ml,
- *oddział intensywnej opieki medycznej* – oddział o szczególnym obciążeniu układu odpornościowego pacjenta – 1400 jtk w 100 ml,
- *oddział położniczy* – punkt czerpalny położony najdalej od zbiornika ciepłej wody – 1336 jtk w 100 ml

PPIS w związku z przekroczeniem bakteriologicznym, natychmiast wystosował decyzje administracyjną na doprowadzenie ciepłej wody do prawidłowych parametrów mikrobiologicznych z terminem wykonania natychmiastowym. Po podjęciu działań naprawczych - przegrzaniu instalacji - przez dyrekcję szpitala na ich zlecenie pobrano próby sprawdzające. Analiza ich przedstawiała się następująco:

- *zbiorniki pojemnościowe kotłowni* – punkt wypływu ciepłej wody ze zbiornika – 2 jtk w 100 ml,
- *oddział intensywnej opieki medycznej* – oddział o szczególnym obciążeniu układu odpornościowego pacjenta – 1 jtk w 100 ml,
- *oddział położniczy* – punkt czerpalny położony najdalej od zbiornika ciepłej wody – 13 jtk w 100 ml

Przeprowadzona analiza wody nie wykazała przekroczeń bakteriologicznych określonych załącznikiem nr 1 D rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi /Dz. U. z 2007 r. Nr 61, poz. 417/.

Przeprowadzona kontrola kompleksowa wykazała utrzymanie prawidłowego stanu sanitarno - porządkowego skontrolowanych pomieszczeń szpitala. Natomiast nieprawidłowości jakie stwierdzono podczas kontroli to niespełnienie wymagań technicznych do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie wymagań jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz.

U. 2006 Nr 213, poz. 1568). Uchybienia stwierdzone zgodnie z załącznikami oceny stanu sanitarnego szpitala to:

- **brak śluzu szatniowej przy wejściu do prosektury sekcyjnej,**
- **brak magazynu odzieży osób hospitalizowanych,**
- **brak pomieszczenia przeznaczonego do mycia i dezynfekcji wózków, łóżek – obecnie trwa remont nowego pomieszczenia do mycia i dezynfekcji wózka do transportu odpadów medycznych,**
- **punkt sterylizatorni nie spełnia wymagań sanitarnych.**

W oparciu o przedłożony do wglądu program dostosowawczy, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni odstąpił od wydania decyzji administracyjnej na stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości, gdyż będą one realizowane zgodnie z terminami określonymi w/w programie. Obecnie podejmowane są prace związane z rozbudową istniejącego obiektu zakładu opieki zdrowotnej.

Lecznictwo otwarte

Liczba placówek wg ewidencji:

• przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria – ogółem:	16 miasto + 6 wieś
• pogotowia ratunkowe:	1 miasto
• inne zakłady opieki zdrowotnej:	11 miasto + 2 wieś
• indywidualne praktyki lekarskie:	6 miasto
• indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie:	18 miasto + 3 wieś
• grupowe praktyki lekarskie:	1 miasto
• indywidualne praktyki lekarzy dentyków:	29 miasto + 3 wieś
• indywidualne praktyki pielęgniarek i położnych:	11 miasto + 1 wieś
• grupowe praktyki pielęgniarek i położnych:	1 miasto
• inne obiekty świadczące usługi medyczne	

nie będące ZOZ-ami: 9 miasto

RAZEM: 118

W bieżącym roku poprawił się stan sanitarno - techniczny w następujących obiektach:

- ***NZOZ PRODERMED Poradnia Lekarza Rodzinnego ul. Wiewiórowskiego we Wrześni*** – dokonano wymiany płytek podłogowych na całej powierzchni przychodni oraz przeprowadzono malowanie ścian we wszystkich pomieszczeniach przychodni,
- ***Przychodnia Lekarsko – Stomatologiczna „PRIMADENT” ul. Sądowa 6 we Wrześni*** – wymalowano wszystkie pomieszczenia w budynku przychodni,
- ***Przychodnia Specjalistyczna „NOWAMED” ul. Sienkiewicza 12 we Wrześni*** – przeprowadzono remont pomieszczenia WC, które przystosowane jest dla osób

niepełnosprawnych i bezpośrednio połączone jest z gabinetem badań ginekologicznych, wymalowano wszystkie pomieszczenia przychodni,

- **Niepubliczny Zakład Lekarski „PROFAMILIA” ul. Rynek 5 w Pызdrach** – dokonano remontu części przeznaczonej dla dzieci zdrowych tj. w gabinecie lekarskim i punkcie szczepień wymalowano ściany oraz założono wykładzinę podłogową, w holu głównym wymalowano ściany oraz założono płytki podłogowe oraz przeprowadzono remont pomieszczenia WC, które przystosowane jest dla osób niepełnosprawnych,
- **Przychodnia Zespołu Lekarzy Rodzinnego „AMICOR” ul. Poznańska 33 w Nekli** - wymalowano trzy gabinety lekarskie,
- **Przychodnia Zespołu Lekarzy Rodzinnego „AR-MED” ul. Zdrowotna 3 w Sokolnikach** – w bieżącym zakończono prace związane z całkowitą modernizacją placówki. Założono płytki podłogowe we wszystkich pomieszczeniach przychodni, wymalowano wszystkie pomieszczenia obiektu, przy zlewach założono płytki, przystosowano WC dla osób niepełnosprawnych, zamontowano nowe drzwi wewnętrzne do pomieszczeń w części dla dorosłych i dzieci chorych w części dla dzieci zdrowych drzwi zostały odnowione (odmalowane), wykonano nową elewację zewnętrzną budynku, wprowadzono stały monitoring (zainstalowano kamery) oraz zamontowano nowe drzwi wejściowe. Budynek spełnia wymogi aktualnego rozporządzenia.

W bieżącym roku pogorszył się stan sanitarno - techniczny w trzech obiektach:

- **Przysładowa Przychodnia Specjalistyczna Spółdzielni Inwalidów „Wiosna Ludów” ul. Leśna 10 we Wrześni** – podczas kontroli stwierdzono brudne ściany w pomieszczeniach WC oraz brudne ściany przy oknach i kratkach wentylacyjnych we wszystkich pomieszczeniach obiektu, zacieki na suficie w gabinecie kinezyterapii, - wystosowano decyzję administracyjną na wykonanie powyższych nieprawidłowości z terminem wykonania do 28.02.2010 r.
- **Gabinety Lekarskie ul. Rzeczna 4 we Wrześni** – przeprowadzona kontrola wykazała brudne ściany we wszystkich gabinetach lekarskich oraz brak prawidłowej wentylacji w pomieszczeniu WC - wystosowano decyzję administracyjną na wykonanie powyższych nieprawidłowości z terminem wykonania do 31.12.2009 r.
- **Przychodnia Lekarzy Rodzinnego „MEDINET” ul. Słowackiego 2 we Wrześni** - przeprowadzona kontrola wykazała brudne ściany w gabinecie zabiegowym, brudne ściany i zacieki na suficie w jednym gabinecie lekarskim, brudne ściany na korytarzu głównym przychodni oraz brudne ściany w gabinecie lekarskim, gabinecie zabiegowym i pomieszczeniu socjalnym w poradni dzieci zdrowych - wystosowano decyzję administracyjną na wykonanie powyższych nieprawidłowości z terminem wykonania do 30.06.2010 r.

W 2009 roku podczas przeprowadzanych kontroli w placówkach służby zdrowia, oceniano również stopień realizacji złożonych i zatwierdzonych programów dostosowawczych.

W trzech obiektach zrealizowano całkowicie zagadnienia zawarte w programach dostosowawczych tj:

- ■ **Przychodnia Specjalistyczna „NOWAMED” ul. Sienkiewicza 12 we Wrześni** – przeprowadzono remont pomieszczenia WC, które przystosowane jest dla osób niepełnosprawnych i bezpośrednio połączone jest z gabinetem badań ginekologicznych, dostęp osób niepełnosprawnych na poziom I piętra budynku odbywa się za pomocą „schodolazu”, przy umywalkach zamontowano baterie bez kontaktu z dłonią.

- ■ **Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego „AR-MED” w Sokolnikach gm. Kołaczkowo** –
- w bieżącym zakończono prace związane z całkowitą modernizacją placówki. Budynek spełnia wymogi aktualnego rozporządzenia.
- ■ **Przychodnia Lekarza Rodzinnego „LEK-MED” s.c. ul. Fromborska 24 we Wrześni** – obiekt nowo powstały, spełnia wymogi przepisów aktualnego rozporządzenia. Jest to mała placówka służby zdrowia, która świadczy usługi w zakresie konsultacji lekarza rodzinnego.

Utrzymanie bieżącej czystości we wszystkich pomieszczeniach obiektów prawidłowe. Podczas przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości pod względem sanitarno - porządkowym w kontrolowanych obiektach. Prawidłowo przebiega mycie i dezynfekcja powierzchni i sprzętu. Odpowiednio dobierane są preparaty dezynfekcyjne oraz znane są zasady przeprowadzania dezynfekcji urządzeń sanitarnych.

Z skontrolowanych placówek służby zdrowia dwa obiekty nie wytwarzają odpadów medycznych, gdyż w tych placówkach prowadzone są tylko konsultacje bez wykonywania zabiegów. Dwa obiekty posiadają zatwierdzone programy gospodarki odpadami tj:

- Przychodnia Lekarsko-Stomatologiczna „PRIMADAENT” ul. Sądowa 6 we Wrześni – wydany przez Starostwo Powiatowe we Wrześni z dnia 08.02.2002r., gdyż wytwarza odpady w ilości powyżej 0,1 Mg/rocznie,
- AMIKA Konsorcjum Medyczne Sp. z o. o. Przychodnia Specjalistyczna ul. Piastów 16 we Wrześni – wydany przez Starostwo Powiatowe we Wrześni z dnia 25.05.2004 r., wytwarza odpady w ilości powyżej 0,1 Mg/rocznie.

Pozostałe obiekty służby zdrowia wytwarzają odpady w ilości poniżej 0,1 Mg/rocznie w związku z tym posiadają przedłożone informacje o wytwarzanych odpadach (o kodzie 180103) w zależności od miejscowości w Starostwie Powiatowym lub Urzędach Gmin. Wszystkie placówki służby zdrowia posiadają procedury postępowania z odpadami. Segregacja odpadów odbywa się w miejscu ich powstawania. Każda z placówek posiada specjalne pojemniki o twardych ścianach, odpornych na przebicia i przemoknięcia do których, wyrzucane są ostre przedmioty. Pojemnik takie mają w zależności od potrzeb każdej placówki różną wysokość tak, aby nie dopuścić do przypadkowego zakłucia podczas ich zamykania – oznaczone kolorem żółtym. Używane są również przez niektóre jednostki sztywne opakowania kartonowe do których wyrzucane są narzędzia i odpady medyczne oraz jednorazowe worki foliowe odpowiednio oznakowane. W zależności od placówki opakowania do zbierania odpadów kupowane są indywidualnie lub dostarczane przez firmy zbierające odpady. Odpady na bieżąco usuwane są z miejsca ich powstawania do pomieszczeń, w których są przechowywane do czasu ich odbioru. Transportem wewnętrznym w większych placówkach np: przychodniach lekarzy rodzinnych zajmują się personel sprzątający lub personel medyczny – pielęgniarki wyposażone w odzież ochronną. W prywatnych gabinetach za bezpieczne postępowanie z odpadami odpowiada lekarz lub pielęgniarka.

Unieszkodliwianie odpadów z placówek służby zdrowia z terenu powiatu wrzesińskiego odbywa się bezpośrednio przez następujące firmy:

- Przedsiębiorstwo Produkcyjno -Usługowo-Handlowe „HYGEA” ul. Szkolna 21, 64-720 Lubasz,
- Zakład Utylizacji Odpadów ul. Sulańska 11, 62-510 Konin,
- Ekotranspal Sp. z o.o. ul. Zakładowa 4a, 62-510 Konin,
- TROXI Szymon Roszkowiak ul. Kościuszki, 62-300 Września.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli w placówkach lecznictwa otwartego unieszkodliwianie odpadów następuje poprzez przekształcenie termiczne czyli spalanie.

W bieżącym roku podczas przeprowadzonych kontroli w 3 placówkach stwierdzono niewłaściwe magazynowanie odpadów zakaźnych tj:

- **Gabinety Lekarskie ul. Rzeczna 4 we Wrześni,**
- **Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego „AR-MED” w Sokolnikach gm. Kołaczkowo,**
- **Falck Medycyna sp. z o. o. Podstacja Pogotowia Ratunkowego we Wrześni,**

We wszystkich wyżej wymienionych placówkach stwierdzono przekroczoney czas magazynowania odpadów tj:

- **Gabinety Lekarskie ul. Rzeczna 4 we Wrześni** - stwierdzono magazynowanie odpadów w temperaturze powyżej 10⁰ C przez okres dłuższy niż 14 dni – wystosowano decyzję administracyjną i decyzję rachunkową – uchybiecie wykonano,
- **Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego „AR-MED” w Sokolnikach gm. Kołaczkowo**, - stwierdzono magazynowanie odpadów w temperaturze poniżej 10⁰ C przez okres dłuższy niż 14 dni – wystosowano decyzję administracyjną i decyzję rachunkową – uchybiecie wykonano,
- **Falck Medycyna sp. z o. o. Podstacja Pogotowia Ratunkowego we Wrześni** - stwierdzono magazynowanie odpadów w temperaturze powyżej 10⁰ C przez okres dłuższy niż 48 h – wystosowano decyzję administracyjną – uchybiecie wykonano,

Tereny wokół obiektów utrzymane w prawidłowym stanie sanitarno - porządkowym i technicznym. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Podsumowanie

Podczas przeprowadzonych kontroli w obiektach służby zdrowia stwierdzano dobry stan sanitarno - porządkowy. Natomiast nieprawidłowości jakie stwierdzano podczas kontroli w niektórych placówkach to niespełnienie wymagań technicznych do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie wymagań jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. 2006 Nr 213, poz. 1568).

Uchybiecia jakie przeprowadzane kontrole wykazywały to:

- *-niedostosowanie pomieszczeń w szczególności pomieszczeń WC dla osób niepełnosprawnych,*
- *- instalacje i urządzenia wentylacyjne nie zgodne z wymaganiami prawa budowlanego.*

W oparciu o zatwierdzone programy dostosowawcze przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrześni odstępowano od wydawania decyzji administracyjnych na stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości, gdyż będą one realizowane zgodnie z terminami określonymi w programach.

Ocena stanu sanitarnego w zakresie Epidemiologii

I. Sytuację epidemiologiczną powiatu wrzesińskiego w 2009 roku w porównaniu z rokiem 2008 wraz z obliczonym współczynnikiem zapadalności ilustruje poniższa tabela i wykresy.

Tab.1. Liczba zachorowań i współczynniki zapadalności dla poszczególnych chorób zakaźnych w latach 2008-2009

L.p	Kog wg ICD-10	Jednostka chorobowa	2008		2009		
			l. zachorowań	zapadalność	l. zachorowań	zapadalność	
0	1	2					
1	A00	Cholera ^{UE}	-	-	-	-	
2	A01.0	Dur brzuszny ^{UE/PL}	-	-	-	-	
3	A01.1-3	Dury rzekome A,B,C ^{UE/PL}	-	-	-	-	
4	A02.0	Salmonelozy	zatrucia pokarmowe ^{UE}	5	6,72	8	10,7
5	A02.1		posocznica ^{PL}	-	-	-	-
6	A02.2-8		inne zakażenia pozajelitowe ^{PL}	-	-	-	-
7	A03	Czerwonka bakteryjna (szigelozja) ^{UE}	-	-	-	-	
8	A04.0-2	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą ^{PL/4}	1	1,34	-	-
9	A04.3		wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwotoczną ^{UE}	-	-	-	-
10	A04.4		wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO	-	-	-	-
11	A04.5		wywołane przez <i>Campylobacter</i> ^{UE}	-	-	-	-
12	A04.6		wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i> ^{UE}	-	-	-	-
13	A04.7-8		inne określone	-	-	-	-
14	A04.9		nie określone	1	1,34	-	-
15	A04	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ⁵	2	112,11	-	-	
16	A05.0	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe(ogółem)	gronkowcowe	-	-	-	-
17	A05.1		jadem kiełbasianym (botulizm) ^{UE/PL}	-	-	-	-
18	A05.2		wywołane przez <i>Cl. perfringens</i>	-	-	-	-
19	A05.3-8		inne określone	-	-	-	-
20	A05.9		nie określone	-	-	-	-
21	A05	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2 ⁶	-	-	-	-	
22	A07.1	Lamblioza (giardioza) ^{UE}	-	-	-	-	
23	A07.2	Kryptosporydioza ^{UE}	-	-	-	-	
24	A08.0	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy	67	90,06	74	98,97
25	A08.1		wywołane przez norowirusy	-	-	-	-
26	A08.2-3		inne określone	11	14,79	8	10,7
27	A08.4		nie określone	23	30,92	3	4,01
28	A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ⁷	49	2746,64	57	3150,9	
29	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	-	-	9	12,04
30			w tym u dzieci do lat 2	6	336,32	7	386,95
31	A20	Dżuma ^{UE}	-	-	-	-	

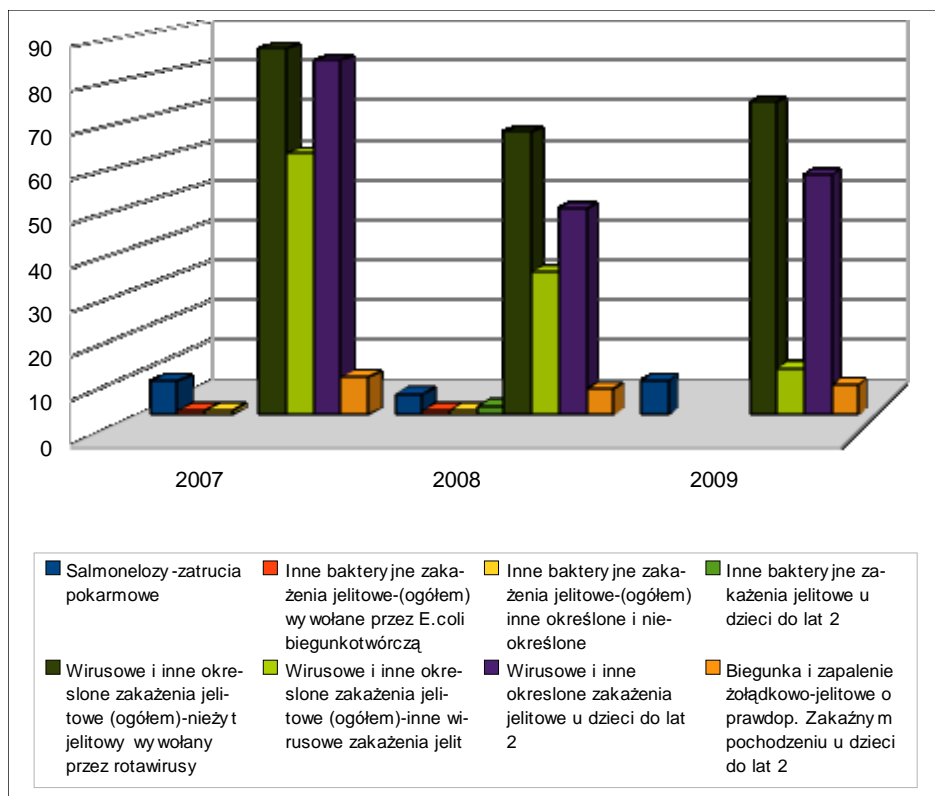
32	A21	Tularemia ^{UE}		-	-	-	-
33	A22	Wąglik ^{UE}		-	-	-	-
34	A23	Brucelozą: nowe zachorowania ^{UE}		-	-	-	-
35	A24.0	Nosacizna ^{PL}		-	-	-	-
36	A27	Leptospiroza ^{UE}		-	-	-	-
37	A28.2	Jersinioza pozajelitowa ^{UE}		-	-	-	-
38	A31	Mikobakteriozy - inne i BNO		-	-	-	-
39	A32	Listerioza ^{UE}		-	-	-	-
40	A33-35		ogółem	-	-	-	-
41	A33	Tężec ^{UE}	noworodków	-	-	-	-
42	A36	Błonica ^{UE}		-	-	-	-
43	A37	Krzztusiec ^{UE}		1	1,34	1	1,34
44	A38	Płonica (szkarlatyna) ^{PL}		73	98,13	82	109,67
45	A39		ogółem	2	2,69	2	2,67
46	A39.0;A39.8	Choroba meningokokowa, inwazyjna ^{UE/PL/8}	zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	2	2,69	2	2,67
47	A39.1-4		posocznica	2	2,69	1	1,34
48	A39.5-9		inna określona i nie określona	-	-	-	-
49	wym.niżej		ogółem	2	2,69	1	1,34
50	A46	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna ^{/PL 9}	róża	2	2,69	1	1,34
51	A48.3		zespół wstrząsu toksycznego	-	-	-	-
52	B95.0/O85		gorączka połogowa	-	-	-	-
53	B95.0/(...)		inna określona i nie określona ^{/10}	-	-	-	-
54	A48.1			choroba legionistów ^{UE}	-	-	-
55	A48.2	Legioneloza	gorączka z Pontiac ^{PL}	-	-	-	-
56	A69.2	Borelioza z Lyme ^{PL}		2	2,69	7	9,36
57	A70	Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)		-	-	-	-
58	A75	Dur wysypkowy		-	-	-	-
59	A78	Gorączka Q ^{UE}		-	-	-	-
60	A77; A79	Gorączka płamista i inne riketsjozy		-	-	-	-
61	A80.1-2,4	Poliomyelitis ^{UE/PL}	wywołane dzikim wirusem	-	-	-	-
62	A80.0,3-8		wyw. wirusem pochodzenia szczepionkowego	-	-	-	-
63	—	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat		-	-	1	1,34
64	A81.0	Encefalopatie gąbczaste	choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD) ^{PL}	-	-	-	-
65	A81.0		wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba (vCJD) ^{UE}	-	-	-	-
66	A81		inne i nie określone	-	-	-	-
67	A82	Wścieklizna ^{UE}		-	-	-	-
68	Z20.3/Z24.2	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień ^{/11}		4	5,38	8	10,7
69	A84	Kleszczowe zapalenie mózgu ^{PL}		-	-	-	-

70	B00.4	Inne wirusowe zapalenie mózgu	opryszczkowe	-	-	-	-
71	A81.1;A83;A85;B02.0		inne określone	-	-	-	-
72	A86		nie określone	-	-	-	-
73	—		w innych chorobach objętych MZ-56 ^{/12}	-	-	-	-
74	A87.0	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe	-	-	-	-
75	B00.3		opryszczkowe	-	-	-	-
76	A87.1-9;B02.1		inne określone i nie określone	-	-	-	-
77	—		w innych chorobach objętych MZ-56 ^{/13}	-	-	-	-
78	A90-1	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna) ^{PL}		-	-	-	-
79	A92.3	Gorączka zachodniego Nilu ^{UE}		-	-	-	-
80	A95	Żółta gorączka ^{UE}		-	-	-	-
81	A96.2;A98.3-4	Wirusowe gorączki krwotoczne ^{UE}	Ebola, Marburg, Lassa ^{/14}	-	-	-	-
82	A92.0;A96.0-1,8-9;A98.0-2,5-8,A99		inne określone i nie określone ^{/14}	-	-	-	-
83	A98.5	Choroba wywołana przez hantawirusy ^{PL}		-	-	-	-
84	B01	Ospa wietrzna		174	233,89	360	481,47
85	B03	Ospa prawdziwa ^{UE}		-	-	-	-
86	B05	Odra ^{UE}		-	-	-	-
87	B06	Różyczka ^{UE}		14	18,82	55	73,56
88	B08.8	Pryszczycza		-	-	-	-
89	B15	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A ^{UE}	-	-	1	1,34
90	B16		typu B - ostre ^{UE}	1	1,34	-	-
91	B18.0-1		typu B - przewlekłe ^{/15}	3	4,03	5	6,69
92	B17.1; B18.2		typu C: wg definicji przypadku - 2009 r. ^{UE /16,17}	-	-	4	5,35
93	B17.1; B18.2		typu C: wg definicji przypadku - 2005 r. ^{UE /15,17}	3	4,03	3	4,01
94	odpowiednio		typu B+C (zakażenie mieszane) ^{/18}	1	1,34	-	-
95	B17.0,2-8;B18.8-9;B19		inne i nie określone	-	-	1	1,34
96	B20-B24	AIDS-Zespół nabytego upośledzenia odporności ^{UE/PL}		-	-	-	-
97	Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV ^{UE/19}		-	-	1	1,34
98	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznicy) ^{UE}		12	16,13	16	21,4
99	B50-B54	Malaria (zimnica) ^{UE}		-	-	-	-
100	B67	Bąblowica (echinokokoza) ^{UE}		-	-	-	-
101	B69	Wągrzyca (cysticerkoza)		-	-	-	-
102	B75	Włośnica ^{UE}		-	-	-	-
103	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna ^{UE/20}	ogółem	1	1,34	-	-
104	B95.3/G04.2;G00.1		zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu	1	1,34	-	-
105	A40.3		posocznicyca	-	-	-	-
106	B95.3/(...)		inna określona i nie określona	-	-	-	-

107	B96.2/D59.3	Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zak. <i>E. coli</i> UE/21		-	-	-	-
108	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> , inwazyjna ^{UE/PL 22}	ogółem	-	-	-	-
109	B96.3/G04.2;G00.0		zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu	-	-	-	-
110	A41.3		posocznica	-	-	-	-
111	B96.3/(...)		inna określona i nie określona	-	-	-	-
112	G01;G04.2;G05.0;	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	w innych chorobach objętych MZ-56 ^{/23}	-	-	-	-
113	G00.2-8;G04.2		inne określone	1	1,34	1	1,34
114	G00.9;G04.2		inne, nie określone	2	2,69	3	4,01
115	G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone		-	-	-	-
116	G04.0,8-9	Zapalenie mózgu inne i nie określone		-	-	-	-
117	J09	Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi ^{UE/PL 24}		-	-	-	-
118	J10-J11	Grypa ^{UE/PL}	ogółem	108	145,17	265	354,41
119			u dzieci w wieku 0-14 lat	54	432,59	70	605,8
120	P35.0	Wrodzone choroby wirusowe	różyczka wrodzona ^{UE}	-	-	-	-
121	P35.1-9		inne określone i nie określone	-	-	-	-
122	P37.1	Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	toksoplazmoza ^{UE}	-	-	-	-
123	P37.2		listerioza ^{UE}	-	-	-	-
124	P37.3-9		inne określone i nie określone	-	-	-	-
125	U04	SARS-Zespół ostrej niewydolności oddechowej ^{UE/24}		-	-	-	-
126	T60	Zatrucia pestycydami - ostre ²⁵		-	-	-	-
127	T61	Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm ²⁵	ryby, skorupiaki i inne produkty morza	-	-	-	-
128	T62.0		grzyby	1	1,34	-	-
129	T62.1-2		jagody i inne części roślin	1	1,34	-	-
130	T64	Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie ²⁵	mikotoksyny	-	-	-	-
131	—		dioksyny	-	-	-	-
132	—		polichlorowane bifenyle	-	-	-	-
133	—		inne określone i nie określone	-	-	-	-
134	—	Grypa wywołana nowym wi-rusem A(H1N1) UE/PL	ogółem	-	-	1	1,34
135	—		u dzieci w wieku 0-14 lat	-	-	-	-
Suma kontrolna				632	849,54	1058	1414,98

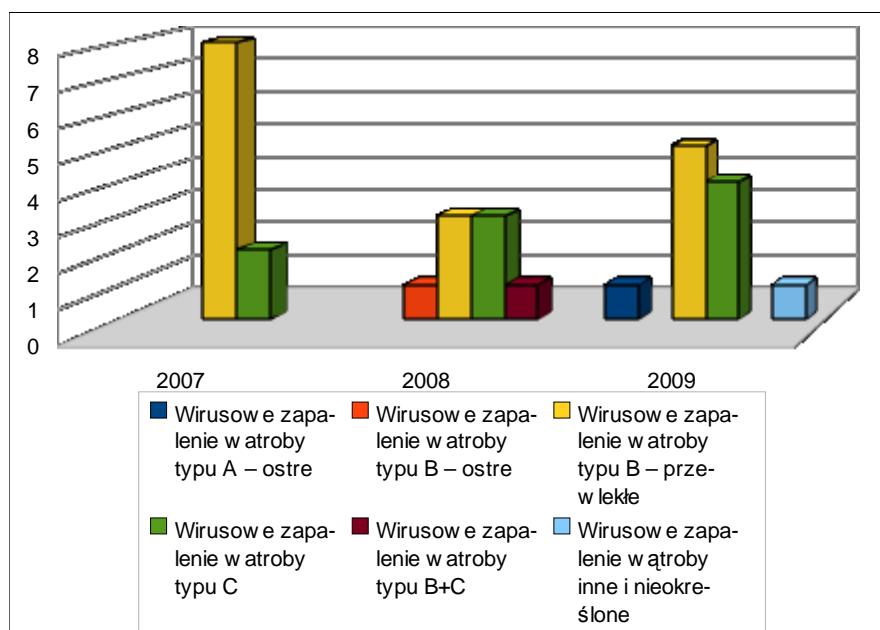
Zakażenia jelitowe i zatrucia pokarmowe

(liczba zachorowań w trzech ostatnich latach)

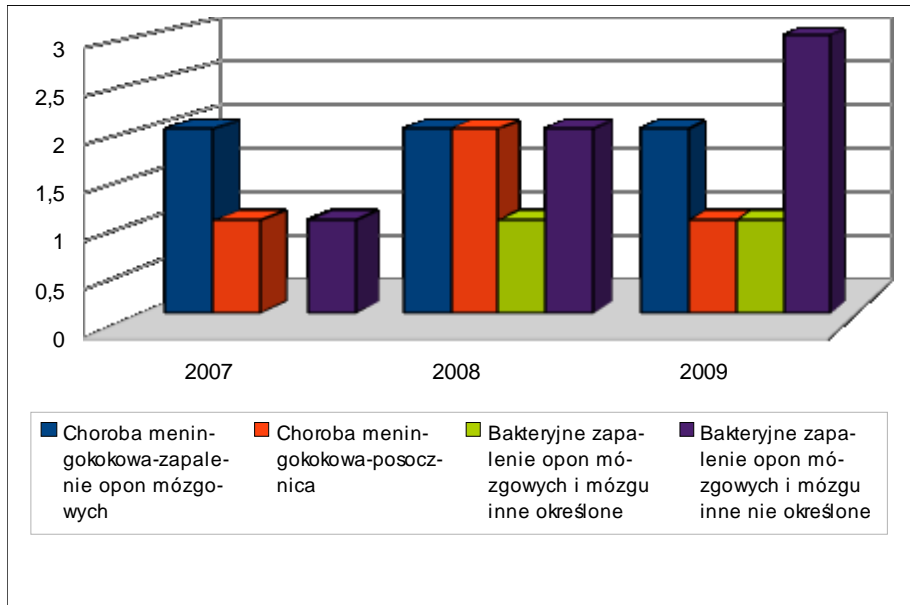

Wirusowe zapalenie wątroby

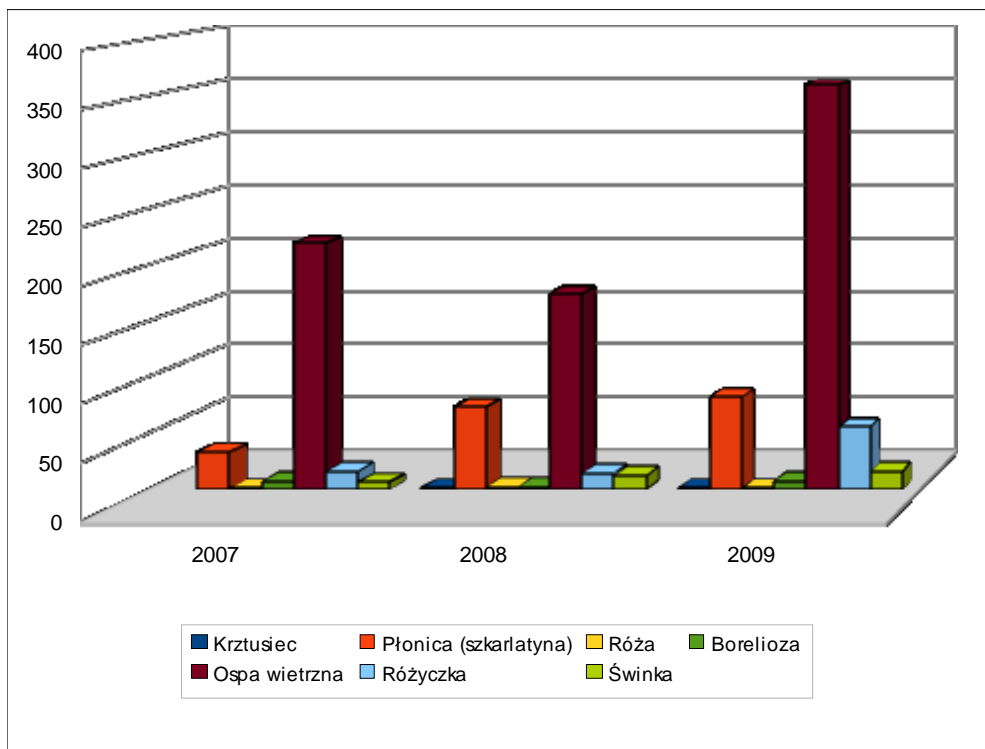
(liczba zachorowań w trzech ostatnich latach)

**Zapalenie opon mózgowych i mózgu
(liczba zachorowań w trzech ostatnich latach)**

**Inne choroby zakaźne
(liczba zachorowań w trzech ostatnich latach)**

II. OPIS JEDNOSTEK CHOROBYCH

II.1. Choroby, szerzące się drogą pokarmową

W 2009r. nie odnotowano zachorowań na dur brzuszny, dury rzekome, czerwonkę bakteryjną, jersiniozę, zatruc enterotoksyną gronkowcową, toksyną botulinową czy grzybami.

Zatrucia pokarmowe (A02.0)

W 2009r. ogółem zgłoszono 8 przypadków zatruc pokarmowych t. j. o 3 zachorowania więcej niż w roku 2008. W mieście odnotowano 3 przypadki, we wsi 5 przypadków.

We wszystkich przypadkach nie ustalono źródła zatrucia.

Najwięcej zachorowań nastąpiło w grupie wiekowej 0-4 lat- 4 przypadki, w grupie 5-9 lat 2 przypadki, w grupie wiekowej 25-64 - 1 przypadek, w grupie wiekowej 65+ - 1 przypadek
Dominujący czynnik etiologiczny to pałeczka salmonella enteritidis – wszystkie zachorowania.

Biegunki u dzieci do lat 2 (A04; A09; A08)

A04 – W 2009r. nie odnotowano innych bakteryjnych zakażeń jelitowych.

A08, A09 - Ogólna liczba zachorowań - **64**, czyli o **7** więcej niż w roku 2008.

Hospitalizowanych w roku 2009 -**62** dzieci. Wszystkie dzieci hospitalizowane badane.

U **50** dzieci wyhodowano wirus Rota, u **7** dzieci – Adeno- wirus.

U **5** dzieci hospitalizowanych wynik badania wirusologicznego - ujemny.

Dzieci leczone ambulatoryjnie – **2** – nie badane.

Współczynnik zapadalności w roku 2007 – 5578,88, w roku 2008 – 3195,07, w 2009r -3537,86

W porównaniu z rokiem 2008 zanotowano wzrost zachorowań o 10,94%

Ognisk zachorowań nie odnotowano.

WZW typu A

W 2009r zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na wzw typu A (pacjent pracuje za granicą, żywi się w różnych miejscach i stołówkach)

II. 2. Ogniska zachorowań.

Tab.2. Ogniska zbiorowych zatruc pokarmowych w 2009 r.

Czynnik etiologiczny	Miejsce, w którym wystąpiło zakażenie potrawy	liczba					źródło/nośnik
		ognisk	zachorowań	hospitalizowanych	Dzieci do lat 14	zgonów	
Salmonella enteritidis	dom (Zasutowo)	1	2	2	2	0	nie ustalono
Razem	1	1	2	2	2	0	0

W 2009r odnotowano 1 ognisko zatrucia pokarmowego. Zgłoszenie 06.11.2009r - zatrucie pokarmowe - Salmonella enteritidis u 2 chłopców (braci) w wieku 3 i 8 lat. Zachorowanie 27.10.2009r; hospitalizacja 28.10.2009r - 03.11.2009r- pierwszy chłopiec, 28.10.2009r - 07.11.2009r - drugi chłopiec. Początkowo założono, że dzieci zaraziły się poprzez używanie tych samych sanitariatów co dziadek, który 2-3 dni przed zachorowaniem chłopców jadł surowe jajka i miał objawy zatrucia pokarmowego. W związku z tym jako domniemane źródło zakażenia podano jaja. Dochodzeniem epidemiologicznym objęto chłopców, 2 osoby narażone - dziadka oraz siostrę chłopców. Wynik badania kału dziadka i siostry ujemne - na tej podstawie w końcowym opracowaniu podano, że nie udało się ustalić źródła zakażenia. Ostatnie ujemne wyniki chłopców - 29.11.2009r.

Tab.3. Ogniska zachorowań (inne niż zbiorowe zatrucia pokarmowe) w 2009 r.

Czynnik etiologiczny	Miejsce wystąpienia zachorowań	LICZBA				
		ognisk	zachorowań	hospitalizowanych	Dzieci do lat 14	Zgonów
wirus ospy wietrznej	Przedszkole "Pszczółka Maja" we Wrześni	1	34	0	34	0
	Przedszkole "Mali Przyrodnicy" we Wrześni	1	11	0	11	0
	Przedszkole "Słoneczko" we Wrześni	1	9	0	9	0
	Przedszkole "Miś Uszatek" we Wrześni	1	7	0	7	0
	Przedszkole w Nekli	1	6	0	6	0
	SSP nr 2 we Wrześni	2	16	0	16	0
	SSP w Nowym Folwarku	1	7	0	7	0
szczepy paciorkowców wywołujące szkarlatynę	Przedszkole "Pszczółka Maja" we Wrześni	2	14	0	14	0
	Przedszkole w Nekli	1	5	0	5	0
Razem		11	109	0	109	0

Zanotowano ogniska zachorowań

- Przedszkole "Pszczółka Maja" we Wrześni - ospa wietrzna - 34 zachorowania w okresie 28.04.2009r - 12.06.2009; szkarlatyna - 7 zachorowań w okresie 07.06.2009 - 20.06.2009r oraz 7 zachorowań w okresie 05.09.2009 - 06.10.2009r

- Przedszkole "Mali Przyrodnicy" we Wrześni - ospa wietrzna - 11 zachorowań w okresie 06.05.2009 - 01.07.2009r
- Przedszkole "Słoneczko" we Wrześni - ospa wietrzna - 9 zachorowań w okresie 03.06.2009r - 20.07.2009
- Przedszkole "Miś Uszatek" we Wrześni - ospa wietrzna - 7 zachorowań w okresie 02.06.2009 - 03.07.2009
- Przedszkole w Nekli - ospa wietrzna - 6 zachorowań w okresie 22.06.2009 - 24.07.2009 oraz szkarlatyna - 5 zachorowań w okresie 28.10.2009 - 21.12.2009r
- SSP nr 2 we Wrześni - ospa wietrzna - 6 zachorowań w okresie 19.03.2009 - 03.04.2009 oraz 10 zachorowań w okresie 20.05.2009- 26.06.2009r
- SSP w Nowym Folwarku - ospa wietrzna - 7 zachorowań w okresie 27.04.2009 - 19.06.2009r

II.3. Choroby w zakresie, których prowadzi się szczepienie ochronne, w tym objęte programami eliminacji

W 2009r nie odnotowano zachorowań na odrę, tężec, nagminne porażenie dziecięce.

Różyczka

Zarejestrowano **55** zachorowań na różyczkę (w tym 27 u kobiet), tj. o **44** więcej niż w 2008r i o **39** więcej niż w 2007r

33 zachorowania zanotowano w mieście, **22** na wsi.

54 zachorowania w grupie wiekowej 0-14 lat, 1 zachorowanie - kobieta 27lat

42 zachorowania wystąpiły po szczepieniu; **12** osób nie szczepionych p/różyczce, **1** osoba - brak danych.

Nie stwierdzono powikłań, ani hospitalizacji.

Nagminne zapalenie przyusznic

W 2009r. odnotowano 16 zachorowań (o 4 więcej niż w 2008r.). Zachorowania wystąpiły w grupie wiekowej 5 - 14 lat - 9 zachorowań oraz w grupie wiekowej 23-55 lat - 7 zachorowań. Powikłań i hospitalizacji nie było. Wśród zachorowań 5 wystąpiło po szczepieniu (patrz tab.4.)

Tab.4. Nagminne zapalenie przyusznic

Lp.	Płeć	Wiek	Okres od ostatniego szczepienia do zachorowania	Nazwa i seria szczepionki
1	K	14lat	3lata	MMR II s. NZ33810
2	K	5lat	3lata, 11mies.	PRIORIX s. A69FA143A
3	K	5lat	3lata, 2mies.	MMR II s. 36310
4	K	9lat	18dni	PRIORIX s. A69TB808A
5	K	12lat	2lata, 17dni	PRIORIX s. A69TB091A

Krztusiec

W 2009r zarejestrowano 1 zachorowanie na krztusiec. Dziewczynka 12 lat, szczepiona 4 dawkami DTP (ostatnie szczepienie 15.05.1998r). Zachorowanie - 25.06.2009 (czas jaki minął od ostatniego szczepienia do zachorowania - 11lat, 1 mies). Badania serologiczne : poziom przeciwciał IgA - 13,63, IgM - 2,48. Przypadek zgłoszony w meldunku 7B/09.

Ostre porażenie wiotkie

W 2009r. zarejestrowano 1 podejrzenie OPW. Dziewczynka 12 lat od urodzenia chorująca na mózgowo porażenie dziecięce. Szczepiona 4 dawkami OPV (ostatnie szczepienie 31.05.1999r.) oraz 1 dawką IPV (03.12.2003r.). Przypadek zgłoszony w meldunku 12A/09

WZW typu B

W 2009r. odnotowano 5 przypadków wzw B przewlekłe (o 2 więcej niż w 2008r.), nie notowano zachorowań na wzw B ostre. Nie odnotowano zachorowań wśród pracowników służby zdrowia. 3 osoby szczepione trzema dawkami szczepionki p/wzw B przed zachorowaniem. Nie odnotowano zachorowań w grupie wiekowej 0-14 lat; 3 zachorowania w środowisku studentów (20-24 lat) oraz 2 zachorowania w grupie wiekowej 44-45lat.

II.4. Neuroinfekcje oraz choroby: meningokokowa, pneumokokowa i wywołana przez *Hemophilus influenzae*.

W 2009r. zarejestrowano 6 przypadków zapalenia opon mózgowo - rdzeniowych (podobnie jak w 2008r.), w tym 2 zachorowania to meningokokowe zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych, a 1 to bakteryjne zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych *Streptococcus* gr. B, 3 zachorowania to ropne zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych.

Nie notowano zachorowań za zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych i mózgu o etiologii wirusowej (podobnie jak w 2008r.)

Przypadek pierwszy – zachorowanie 11.07.2009r., zgłoszenie do PSSE we Wrześni 11.07.2009r. Zachorowanie zgłoszono na podstawie objawów klinicznych i badania płynu mózgowo - rdzeniowego (test lateksowy KIT)– *Neisseria meningitidis* typu „C”. Badanie PCR płynu mózgowo - rdzeniowego - *Neisseria meningitidis* typu „C”. Materiał biologiczny przesłany do KOROUN - w badanych próbkach wykryto materiał genetyczny specyficzny dla *Neisseria meningitidis* typu „C”. Liczba osób z otoczenia 28; liczba osób objętych chemioprophylaktyką – 89 (z czego 61 osób to dzieci biorące udział z pacjentem we wspólnych grach i zabawach). Zejście choroby – wypis w stanie dobrym - wyleczenie. Przypadek wykazany w meldunku 7B/09 (MZ-56, poz. 45,46,47).

Przypadek drugi – zachorowanie 29.10.2009r., zgłoszenie do PSSE we Wrześni 30.10.2009r. Zachorowanie zgłoszono na podstawie objawów klinicznych i badania płynu mózgowo - rdzeniowego (test lateksowy KIT)– *Neisseria meningitidis* typu „C”. Posiew płynu i krwi - jałowe. Materiał biologiczny nie był przesłany do KOROUN. Liczba osób z otoczenia 18; liczba osób objętych chemioprophylaktyką – 18. Zejście choroby – wypis w stanie poprawy, dalsze leczenie ambulatoryjne. Przypadek wykazany w meldunku 10B/09 (MZ-56, poz. 45,46).

Bakteryjne zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych G04.2

W 2009r. odnotowano 3 zachorowania na ropne zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych. We wszystkich przypadkach posiewy płynu mózgowo - rdzeniowego ujemne; posiewy krwi - w 2 przypadkach ujemne, w 1 przypadku Staphylococcus MSSA. W 1 przypadku wyleczenie, w 1 przypadku wypis z następstwami chorobowymi (niedowład połowiczy, lewostronny i zwężenie tchawicy), w 1 przypadku leczenie neurologiczne (pacjentka po operacji guza przedniego dołu czaszki).

II.5. Choroby odzwierzęce

W roku 2009 nie zanotowano zachorowań na włośnicę, leptospirozę, tasiemczycę w tym bąblowicę i listeriozę.

II.6. Inne choroby zakaźne

W 2009r. nie notowano zachorowań na salmonellozy pozajelitowe, kamylobakteriozę oraz zakażeń enterokrwtocznymi szczepami E.coli.

Ospa wietrzna

W 2009r. zgłoszono **360** zachorowań (współczynnik zapadalności wynosi 481,47), to o 186 zachorowań więcej niż w 2008r. (współczynnik zapadalności - 233,89) i o 141 więcej niż w 2007r. (współczynnik zapadalności - 295,99). Najwięcej zachorowań odnotowano w grupie wiekowej 1-19 r.ż. - 320 zachorowań, czyli grupa przedszkolna i szkolna. Najwięcej zachorowań wystąpiło wiosną i latem: maj - 44, czerwiec -134, lipiec - 64. Najmniej zachorowań jesienią: wrzesień - 3, październik - 3. Wzrost liczby zachorowań w miesiącach wiosennych i letnich może być związany z sezonowością zachorowań bowiem najczęściej zachorowań na ospę wietrzną występuje wiosną. Porównując lata 2009, 2008 i 2007 obserwuje się przesunięcie szczytu zachorowań na miesiące letnie: w 2009r najwięcej zachorowań zanotowano w czerwcu, w 2008r. w marcu, a w 2007r. w kwietniu.

Posocznice

W 2009r. zarejestrowano 2 przypadki posocznicy

Pierwszy przypadek – w meningokokowym zapaleniu opon mózgowo - rdzeniowych. Zejście choroby – wypis w stanie dobrym - wyleczenie. Przypadek wykazany w meldunku 7B/09 (MZ-56, poz. 45,46,47).

Drugi przypadek - posocznica gronkowcowa (A41.0) przy ropnym zapaleniu opon mózgowo - rdzeniowych. Posiew krwi - Staphylococcus MSSA. Wypis z następstwami chorobowymi (niedowład połowiczy, lewostronny i zwężenie tchawicy). Przypadek wykazany w meldunku 2B/09.

Borelioza

W 2009r. zarejestrowano 7 przypadków zachorowań na boreliozę, to o 5 więcej niż w 2008 i tyle samo co w 2007r. Wśród zachorowań 3 hospitalizowane, 4 leczone ambulatoryjnie. Wszystkie przypadki potwierdzone badaniem serologicznym.

W 3 przypadkach nie ustalono źródła zakażenia, w 3 przypadkach ukąszenie przez kleszcza (1 przyp. działka letniskowa Tręby Stare gm. Kleczew, powiat koniński; 2 przyp. miejsce zamieszkania w środku lasu - Kruszyny gm. Miłosław; 3 przyp. miejsce zamieszkania blisko parku - Września), w 1 przypadku domniemane ukąszenie przez kleszcza (miejsce zamieszkania w środku lasu - Nekiłka gm. Nekla).

Nie odnotowano przypadków narażenia zawodowego.

WZW typu „C”

W 2009r. ogółem zarejestrowano 4 przypadki zachorowań na wzw typu C (4 przyp. - def. z 2009r, 3 przyp. - def. z 2005r.), tj. o 1 zachorowanie więcej niż w 2008r. 3 osoby miały kontakt z placówkami służby zdrowia, 1 osoba przyjmowała narkotyki w postaci wstrzyknięć dożylnych. 1 przyp. w grupie wiekowej 15-19lat, 3 przypadki w grupie wiekowej 30-60lat.

II.7. Zatrucia chemicznymi środkami ochrony roślin.

W 2009r. nie zanotowano zatruć chemicznymi środkami ochrony roślin.

II.8. Zapobieganie wściekliznie.

W 2009 roku odnotowano 91 przypadków styczności i narażenia na zakażenie wścieklizną. 8 osób szczepionych p/wściekliznie: 5 z powodu braku obserwacji zwierząt, 3 - pogryzienie twarzy (z czego 1 przypadek niepełne szczepienie- 4 dawki, odstąpiono od ostatniej dawki po otrzymaniu informacji o ukończeniu obserwacji psa)

W 2009r. nie notowano dodatnich wyników u zwierząt w kierunku wścieklizny.

III. ZAKAŻENIA SZPITALNE

Szpital Powiatowy we Wrześni posiada laboratorium bakteriologiczne, w którym wykonuje się badania wymazów czystościowych z ran pooperacyjnych w przypadku zagrożenia epidemiologicznego a także w zależności od potrzeb i badania autoklawów testami biologicznymi.

Najczęściej występującymi patogenami w oddziałach szpitala są: **PSEUDOMONAS** (Oddział IOM i Geriatria - podobnie jak w 2008r.), **ACINETOBACTER** (Oddział IOM), **ROTA VIRUS** (Oddział Dziecięcy).

Alert – patogenów nie wyhodowano w oddziałach: Pielęgnacyjno-Opiekuńczo-Rehabilitacyjnym, Rehabilitacji Ogólnoustrojowej i Położniczo-Ginekologicznym. Oddziały o najwyższym współczynniku zapadalności to: IOM i Oddział Dziecięcy - podobnie jak w 2008r.

Tab. 5. Wykaz patogenów występujących w Szpitalu Powiatowym we Wrześni w 2009r.

Alert - patogen	Oddział, w którym stwierdzono patogen	Współczynnik zapadalności
MRSA	Oddział Wewnętrzny (1 przypadek)	0
	Ortopedia	2
PSEUDOMONAS	IOM	218
	Oddział Chirurgiczny	6
	Ortopedia	1
	Oddział Wewnętrzny (1 przypadek)	0
	Geriatrya	12
	Oddział Noworodkowy	3
	Oddział Dziecięcy	7
	SOR (2przypadki)	0
ACINETOBACTER	IOM	115
	Ortopedia	1
	Oddział Dziecięcy	1
ROTA VIRUS	Oddział Dziecięcy	66
	Oddział Wewnętrzny	2

IV. SZCZEPIENIA OCHRONNE

IV.1. Placówki wykonujące szczepienia ochronne.

Tab.6. Liczba placówek wykonujących szczepienia ochronne

Liczba ogółem	oddziały noworodkowe	gabinety lekarzy rodzinnych	szkoły	inne
19	1	14	0	4

Wyszczególnienie			Ogółem (miasto + wieś)	Miasto				Wieś					
				Liczba objektów według ewidencji na 31.XII	Liczba objektów według ewidencji na 31.XII	Liczba skontrolowanych objektów/przeprowa dzonych kontroli f)		Liczba objektów ze złym stanem sanitarnym	Liczba objektów według ewidencji na 31.XII	Liczba skontrolowanych objektów/przeprowa dzonych kontroli f)		Liczba objektów ze złym stanem sanitarnym	
						samo dziel nie przez pion epide miol ogii	współ udział g)			sam odzi elni e prze z pion epid emi olog ii	współu dział g)		
0			1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Z a k ł a d y o p i e k i z d r o w o t n e j	Ogółem		01.	37	31	17/18	19	0	6	5/7	5	0	
	w tym	publiczne	02.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		niepubliczne	03.	37	31	17/18	19	0	6	5/7	5	0	
	Szpitale – ogółem		04.	1	1	1/5	3	0	0	0	0	0	
	Zakłady opiekuńczo - lecnicze		05.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Zakłady pielęgnacyjno - opiekuńcze		06.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Sanatoria i prewentoria		07.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Hospicja stacjonarne		08.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria - ogółem		09.	22	17	15/13	15	0	5	5/7	5	0	
	Pogotowia ratunkowe		10.	1	1	1/0	1	0	0	0	0	0	
	Medyczne laboratoria diagnostyczne		11.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Pracownie protetyki, stomatologii i ortodoncji		12.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Zakłady rehabilitacji lecniczej		13.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Żłobki		14.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Inne zakłady opieki zdrowotnej		15.	13	12	0	0	0	1	0	0	0	
Indywidualne praktyki lekarskiej		16.	6	6	3/0	3	0	0	0	0	0		
Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskiej		17.	21	17	8/7	1	0	4	0	0	0		
Grupowe praktyki lekarskiej		18.	1	1	1/0	1	0	0	0	0	0		
Indywidualne praktyki lekarzy dentystów		19.	32	29	25/25	0	0	3	3/3	0	0		
Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów		20.	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Grupowe praktyki lekarzy dentystów		21.	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Indywidualne praktyki pielęgniarek i położnych		22.	12	11	2/0	2	0	1	0	0	0		
Indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek i położnych		23.	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Grupowe praktyki pielęgniarek i położnych		24.	1	1	0	0	0	0	0	0	0		
Inne obiekty świadczące usługi medyczne nie będące ZOZ -ami		25.	9	9	4/6	1	0	0	0	0	0		

IV.2. Niepożądane odczyny poszczepienne.

W 2009r. odnotowano 1 przypadek niepożądanego odczynu poszczepiennego- po szczepieniu BCG. Dziecko było hospitalizowane.

IV.3. Przechowywanie, transport, termin ważności preparatów szczepionkowych.

Przechowywanie preparatów szczepionkowych prawidłowe, w zamykanych lodówkach zaopatrzonych w termometry. Monitoring temperatury prowadzony systematycznie i rejestrowany prawidłowo.

Nie stwierdzono obecności preparatów szczepionkowych przeterminowanych.

Transport prawidłowy w termotorbach.

Placówki mają opracowaną instrukcję postępowania w przypadku sytuacji awaryjnej urządzeń chłodniczych lub braku dostawy prądu.

V. PLACÓWKI OPIEKI ZDROWOTNEJ.

Tab.7. Liczba przeprowadzonych kontroli w placówkach opieki zdrowotnej w 2009r.

VI. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ODDZIAŁU/SEKCJI/STANOWISKA DS. EPIDEMIOLOGII PSSE.

VI.1.Obsada personalna.

Tab.8. Obsada personalna oddziału/sekcji ds. epidemiologii w 2009 r.

Liczba osób ogółem	W tym liczba osób z wykształceniem wyższym	W tym liczba osób z wykształceniem średnim	W tym liczba osób w trakcie podnoszenia kwalifikacji
2	1	1	0

VI.2.Działalność kontrolna i nadzorowa oddziału/sekcji/stanowiska ds. epidemiologii.

VI.2.1.Działalność nadzorowa w zakresie chorób zakaźnych.

Tab.9. Działalność nadzorowa w zakresie chorób zakaźnych w 2009 r.

Liczba wywiadów przeprowadzona w związku ze zgłoszeniami zachorowań na chorobę zakaźną (pojedynczymi przypadkami).		67
Liczba wywiadów przeprowadzonych w związku ze zgłoszeniami dodatkich wyników biologicznych czynników chorobotwórczych.		26
Liczba wywiadów przeprowadzonych w związku ze stycznością/narażeniem na wściekliznę		91
Dochodzenia epidemiologiczne – ogółem		46
W	w ogniskach zachorowań na choroby zakaźne (wykazane w tab.5)	0
	w ogniskach zatruc pokarmowych (wykazane w tab.4)	1
	nadzorem nad otoczeniem chorych na wzw typu B oraz przypadkami antygenemii HBS	18
	nadzorem nad otoczeniem chorych na wzw typu C, lub osobami z obecnością przeciwciał anty HCV	12
	nadzorem nad prawidłowością postępowania w przypadku ekspozycji na zakażenie tęzczem	15
	nadzorem nad prawidłowością opieki nad pracownikami ekspozowanymi na choroby odzwierzęce	0
	w środowisku nosicieli duru brzuszego	0
	w zakładach opieki zdrowotnej	0
Liczba wykonanych przekierowań (do innych PSSE/WSSE) formularzy zgłoszeń zachorowań na choroby zakaźne lub dodatkich wyników laboratoryjnych w kierunku biologicznych czynników chorobowych		15

VI.2.2.Działalność kontrolna

Tab.10. Liczba przeprowadzonych kontroli w 2009 r.

Rodzaj kontroli		Liczba kontroli	
		Współdział w kontrolach wykazywanych przez pozostałe pionu PIS (np. HK, HŻiŻ)	Samodzielne pionu epidemiologii
Kontrole sanitarne w ramach nadzoru bieżącego		31	42
W tym:	lecznictwa stacjonarnego	2	0
	lecznictwa otwartego	29	42
Kontrole tematyczne		0	9
W tym:	pionów położniczo - noworodkowych	0	2
	stacji dializ	0	0
	zgłaszalności chorób zakaźnych	0	7
	w trakcie dochodzeń epidemiologicznych	0	0
Kontrole sanitarne dokumentacji i wykonawstwa szczepień		0	15
W tym:	lecznictwa stacjonarnego	0	2
	lecznictwa otwartego	0	13
Kontrole interwencyjne		0	0
Kontrole sprawdzające		1	0
Wizje / odbiory		13	0

VI.2.3 Wskaźniki efektów osiągniętych w zakresie:

Nadzoru nad ogniskami zatruc/zakażeń pokarmowych, podać odsetek ognisk zatruc/zakażeń, w których wykryto źródło zakażenia:

2008 rok- 0

2009 rok- 0 (1 ognisko -nie wykryto źródła zakażenia)

W zakresie szczepień ochronnych odsetek populacji objętej programem szczepień ochronnych wyniósł: 2008 rok-**95,92%**

VI.3. Współpraca z innymi jednostkami.

W 2009r. współpracowano z:

- Inspekcją Weterynaryjną w zakresie wymiany informacji, monitorowania i analizy sytuacji epidemiologicznej zoonoz.
- Starostwem Powiatowym w zakresie działania na wypadek ataku bioterrorystycznego lub pojawienia się szczególnie niebezpiecznych chorób.
- mediami (prasa lokalna, biuletyn Starostwa Powiatowego) w zakresie możliwości umieszczania artykułów, informacji, komunikatów)

Bardzo dobrze układa się współpraca z pracownikami pionu epidemiologii WSSE w Poznaniu, pracownikami pozostałych pionów PSSE we Wrześni, kierownikami i pracownikami jednostek podległych nadzorowi pionu epidemiologii PSSE we Wrześni.

Mimo dobrej współpracy z lekarzami pierwszego kontaktu nie udało się przekonać ich do wzięcia udziału w programie nadzoru nad grypą opartego na systemie SENTINEL.

WNIOSKI

Lecznictwo stacjonarne

Stan sanitarno – higieniczny szpitala (w zakresie dezynfekcji, sterylizacji, antyseptyki) – dobry. Wszystkie procedury opracowane i stosowane prawidłowo, dostępne w sieci elektronicznej. Większość oddziałów i gabinetów zabiegowych pracuje z użyciem sprzętu jednorazowego użycia.

Działania podjęte w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami (polecenia, decyzje, szkolenia, wystąpienia do dyrektorów placówek).

Podczas przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości w zakresie dezynfekcji, sterylizacji, antyseptyki. Istnieje ścisła współpraca PSSE (wszystkich sekcji) z kierownictwem placówki i oddziałów. Każda kontrola zakończona jest podsumowaniem.

28.10.2009r. w Szpitalu Powiatowym we Wrześni Spółka z o.o. została przeprowadzona kontrola przez pracowników PSSE w Koninie (badanie ankietowe dot. zakażeń szpitalnych z elementami kontroli). Kontroli poddano lokalną sterylizatornię, oddział chirurgiczny i oddział wewnętrzny. W zakresie dezynfekcji i sterylizacji odnotowano następujące nieprawidłowości:

- w lokalnej sterylizatorni - nieprawidłowe wózki do transportu materiałów do sterylizacji

i jałowego;

- w oddziale chirurgicznym i wewnętrznym - brak stanowisk do mycia i dezynfekcji rąk na salach chorych.

17.12.2009r. przeprowadzono kontrolę tematyczną Szpitala Powiatowego we Wrześni Spółka z o.o. w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas kontroli przeprowadzonej 28.10.09r. przez pracowników PSSE w Koninie. Ustalono:

- lokalna sterylizatornia - do transportu materiałów do sterylizacji i jałowego używane 2 wózki, jeden wózek wykonany ze stali nierdzewnej zamykany od góry oraz z boku, drugi wózek wykonany z blachy aluminiowej - system "szafy" z otwieranymi drzwiami; wózki oznakowane transport - sterylizacja.
- oddziały chirurgiczny i wewnętrzny - w salach chorych znajdują się umywalki z ciepłą i zimną wodą, brak dozowników z mydłem i ręczników jednorazowych - w związku z tym faktem Prezes Zarządu Szpitala Powiatowego w dn. 19.11.2009r przesłał do PPIS we Wrześni pismo informujące o tym, że do dn. 28.02.2010r. stanowiska do mycia rąk zostaną wyposażone w środki higieniczne; dezynfekcja rąk przez personel medyczny odbywa się w dyżurce, ponadto dozowniki z płynem dezynfekcyjnym umieszczone są przy wózkach zabiegowych.

W związku z pismem Prezesa Zarządu Szpitala Powiatowego we Wrześni nr PE-452-08/09 z dn. 19.11.2009, w którym złożono wyjaśnienia i określono terminy wykonania nieprawidłowości odstąpiono od wydania decyzji administracyjnej.

Lecznictwo ambulatoryjne

Placówki kontrolowane przez pion epidemiologii pod względem sanitarno – higienicznym ocenia się pozytywnie:

- w gabinetach zabiegowych używa się sprzęt po sterylizacji i jednorazowego użycia,
- wyposażenie w sprzęt medyczny należyte we wszystkich placówkach,
- wnętrza gabinetów wyposażone w sprzęt niezniszczony, o powierzchniach gładkich łatwo zmywalnych, nadających się do dezynfekcji,
- zaopatrzenie w materiały opatrunkowe wystarczające, w większości placówek używane są materiały zakupione w aptece, a w mniejszości po sterylizacji,
- czystość bieżąca odcinków kontrolowanych przez pion epidemiologii utrzymana,
- w skontrolowanych obiektach używane są w większości środki dezynfekcyjne gotowe, właściwe do określonego przeznaczenia i zagrożenia,
- nie stwierdzono nieprawidłowości w przygotowywaniu roztworów roboczych środków dezynfekcyjnych oraz w przechowywaniu stężonych preparatów środków dezynfekcyjnych,
- nie stwierdzono również nieprawidłowości w przechowywaniu i transporcie wyrobów sterylnych. Przygotowanie sprzętu do sterylizacji, prowadzenie dokumentacji wykonanych procesów sterylizacyjnych – prawidłowe. Rejestry emisji lamp bakteriobójczych prowadzone prawidłowo i systematycznie,
- postępowanie z odpadami medycznymi i z zużytym sprzętem jednorazowym - prawidłowe (w porównaniu z rokiem ubiegłym znacznie wzrosła liczba placówek posiadających lodówki do magazynowania odpadów medycznych - o 42; liczba placówek tak magazynujących odpady wynosi 61; reszta placówek (4) przechowuje odpady niebezpieczne w pomieszczeniach przeznaczonych na ten cel.

Działania podjęte w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami (polecenia, decyzje, szkolenia, wystąpienia do dyrektorów placówek)

Podczas przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości w zakresie dezynfekcji, sterylizacji, antyseptyki. Po każdej przeprowadzonej kontroli w czasie jej omawiania, prowadzona jest dyskusja pozwalająca znaleźć maksymalnie dobre rozwiązanie do prawidłowego funkcjonowania placówki, zgodnego z obowiązującymi wymogami sanitarno – higienicznymi.

Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

I. CHARAKTERYSTYKA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA.

1. Zakres nadzoru sanitarnego

1.1 Powiatowa Stacja Sanitarno -Epidemiologiczna we Wrześni w 2009r. nadzorowała obszar 681,60 km² zamieszkały przez 73.778 osób, w tym 38.597 w mieście i 35.181 na wsi. Teren powiatu wrzesińskiego obejmuje:

- miasto i gminę Września
- gminę Miłosław
- gminę Kołaczkowo
- miasto i gminę Pyzdry
- miasto i gminę Nekla

1.2. **W 2009r.** obejmowano nadzorem **662 obiekty żywności, żywienia i przedmiotów użytku.**

W nadzorowanych obiektach przeprowadzono 769 kontroli i rekontroli.

Ogółem wydano 966 pism administracyjnych:

- 169 decyzje nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości,
- 1 decyzja o cofnięciu i zawieszeniu zatwierdzenia,
- 2 decyzje o zawieszeniu zatwierdzenia,
- 2 decyzje zakazujące prowadzenie działalności,
- 2 decyzje zakazujące wprowadzanie do obrotu środki spożywcze,
- 48 upomnień,
- 94 decyzje zatwierdzające,
- 19 decyzji warunkowo zatwierdzających,
- 491 decyzji o uiszczeniu opłaty,
- 92 decyzje uchylające i wygaszające,
- 39 decyzji zmieniających termin wykonania uchybień,
- 7 decyzji umarzających postępowanie administracyjne.

1.3. Ponadto wydano 32 postanowie w tym 12 o nałożeniu grzywny, 9 o umorzeniu grzywny i 11 o umorzeniu postępowania administracyjnego oraz 10 tytułów wykonawczych.

1.4. W 2009r. złożono 11 zażaleń dotyczących m.in.:

- pracownicy zatrudnieni w restauracji bez aktualnych zaświadczeń lekarskich,
- wprowadzanie do obrotu artykułów spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej,
- obecność szkodników w produktach oraz na półkach sklepowych,
- nieodpowiednie warunki higieniczno – sanitarne w obiekcie małej gastronomii,
- prowadzenie działalności niezgodnie z posiadaną decyzją zatwierdzającą wydaną przez PPIS we Wrześni,
- prowadzenie działalności nie zgłoszonej PPIS we Wrześni.

Zdjęcia kwestionowanej czekolady zrobione w wyniku zgłoszonego zażalenia klienta.

1.5. Nałożono **80 mandatów karnych** na sumę **14.100,00 zł**.

1.6. Skierowano 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu (wniosek w trakcie rozpatrzenia)

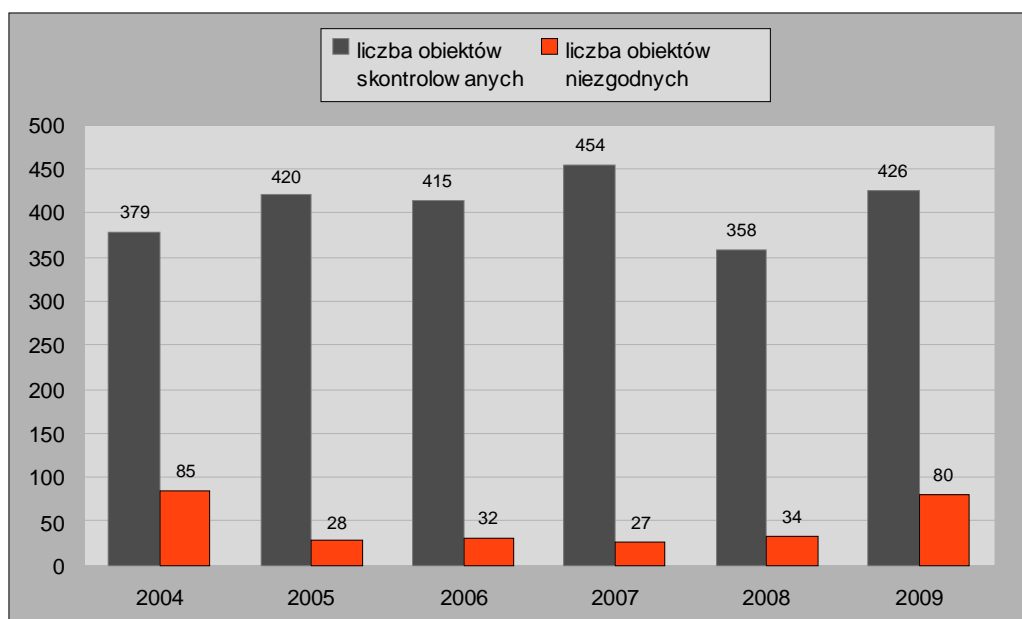
1.7. Wystawiono **491 decyzji płatniczych** na łączną kwotę **27.675,92 zł**.

2. Zestawienie porównawcze dotyczące działalności HŻŻiPU w latach 2004-2009

Rok	Liczba obiektów	Liczba kontroli i rekontroli	Liczba decyzji nakazujących	Liczba upomnień	Liczba decyzji zmieniających	Liczba decyzji zakazujących prowadzenie działalności	Liczba decyzji wygaszających / uchylających	Liczba decyzji uiszczenia opłaty	Liczba decyzji wyrażających zgodę / zatwierdzających
2004	685	729	205	66	82	1	14	66	96
2005	638	797	164	89	68	3	47	93	128
2006	644	701	162	42	54	3	79	52	90
2007	666	771	121	65	65	4	113	205	133
2008	632	655	136	39	61	4	81	308	149
2009	662	769	169	48	39	2	92	491	94

1. Porównanie stanu sanitarnego obiektów niezgodnych w latach 2004-2009.

Lata	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów niezgodnych	Odsetek obiektów niezgodnych
2004	379	85	22,4 %
2005	420	28	6,7 %
2006	415	32	7,7 %
2007	454	27	6,0 %
2008	358	34	9,5%
2009	426	80	19,0%

Na podstawie w/w danych liczbowych można stwierdzić, że uległ pogorszeniu stan sanitarny zakładów produkcji i obrotu żywnością oraz przedmiotami użytku. Odsetek zakładów o złym stanie sanitarnym zwiększył się z 9,5% w 2008 r. do 19,0% w 2009r.

3.1. Ocena stanu sanitarnego grup obiektów niezgodnych za 2009 r. w porównaniu z 2008r.

Lp.	Nazwa obiektu	Procent obiektów niezgodnych w 2009r.	Procent obiektów niezgodnych w 2008r.
1.	Zakłady garmazeryjne	50,0 %	0%
2.	Kioski	50,0 %	14,3%
3.	Sklepy spożywcze	43,0 %	15,4%
4.	Magazyny hurtowe	33,0 %	0%
5.	Automaty do lodów	25,0 %	0%
6.	Mała gastronomia	19,2%	6,5%
7.	Inne zakłady żywienia	17,0%	36,4%
8.	Zakłady Żywienia Zbiorowego otwarte	14,0%	0%
9.	Piekarnie	11,0%	0%
10.	Stołówki szkolne	11,0%	0%
11.	Inne obiekty obrotu żywnością	0%	9,1%

Porównując stan sanitarny grup obiektów niezgodnych za lata 2008 i 2009 można stwierdzić, że uległ pogorszeniu stan sanitarny w 2009r. Inne obiekty obrotu żywnością polepszyły swój stan sanitarny z 9,1% na 0%, co świadczy o większej świadomości właścicieli zakładów, którzy żywią dużą grupę konsumentów i widzą sens we wdrażaniu GHP/GMP. Do grupy obiektów niezgodnych w 2009r. dołączyły m.in. zakłady garmazeryjne, magazyny hurtowe, stołówki szkolne i piekarnie. Zaobserwowano, że stan sanitarny w 2009r. pogorszył się w związku z wprowadzaniem do obrotu środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej (po terminie przydatności do spożycia). Charakterystyczne jest to, że ten precedens powtarzał się w małych sklepach głównie zlokalizowanych w małych miejscowościach. W związku z czym wzrosła ilość nałożonych mandatów oraz wydanych decyzji administracyjnych.

II. STAN SANITARNY ŚRODKÓW TRANSPORTU ŻYWNOCI.

1. W 2009 roku skontrolowano 26 środków transportu żywności.

1.1. Porównanie skontrolowanych środków transportu żywności w latach 2005-2008

Środki transportu	2005r.	2006r.	2007r.	2008r.	2009r.
Liczba kontroli	32	12	43	12	26

- Przeprowadzono 26 kontroli środków transportu żywności
- Dokonano 17 ocen stanu sanitarnego środków transportu,
- W wyniku przeprowadzonych ocen nie stwierdzono niezgodności.

5. W 2009r. wydano 5 decyzji zatwierdzających na 17 środków transportu zezwalających na przewóz artykułów spożywczych pochodzenia roślinnego, 1 decyzję administracyjną wygaszającą ze względu na złożony wniosek o dokonanie zmian w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej (zakup nowych środków transportu przez firmę transportową). Ponadto wydano 7 decyzji zatwierdzających na

zakłady produkcyjne posiadające własne środki transportu. Obiekty obrotu żywnością korzystają z usług zakładów produkcyjnych lub magazynów hurtowych, które zapewniają dowóz artykułów spożywczych do obiektów, zapewniając ciągłość łańcucha chłodniczego.

III. JAKOŚĆ ZDROWOTNA KRAJOWYCH ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH.

3.1. Badanie żywności

W 2009 roku pobrano do badań zgodnie z planem poboru prób w ramach monitoringu i urzędowej kontroli na 2009 r. 157 prób krajowych, UE i z importu w tym:

- 94 prób mikrobiologicznych w ramach urzędowej kontroli
- 34 prób fizykochemicznych w ramach urzędowej kontroli
- 23 prób fizykochemicznych w ramach monitoringu
- 3 próby fizykochemiczne w ramach urzędowej kontroli i monitoringu.

Ponadto w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dodatkowo pobrano 12 prób:

- 3 próby kosmetyków do badań mikrobiologicznych,
- 2 próbę do badań fizykochemicznych w związku z otrzymanym kwestionowanym wynikiem dotyczącym nieprawidłowej zawartości jodanu potasu w soli,
- 44 próby wymazów czystościowych.

Zestawienie porównawcze pobranych prób w ramach urzędowej kontroli i monitoringu w latach 2004-2009.

Lata	Ogólna liczba prób pobranych do badania w ramach U + U i M	Ogólna liczba próbek zdyskwalifikowanych	Liczba próbek zbadanych mikrobiologicznie	Liczba próbek zdyskwalifikowanych mikrobiologicznie	Liczba próbek zbadanych fizykochemicznie	Liczba próbek zdyskwalifikowanych fizykochemicznie
2004	165	1	137	0	-	-
2005	295	4	227	3	-	-
2006	162	7	130	5	-	-
2007	176	3	140	0	0	3
2008	139	8	82	4	57	4
2009	203	3	141	1	62	2

Krajowe środki spożywcze o niewłaściwej jakości zdrowotnej w latach 2008-2009

2008r.		2009r.	
Mikrobiologiczne	Fizykochemiczne	Mikrobiologiczne	Fizykochemiczne
3 próby galartu drobiowego (obecność Listerii monocyt.)	1 próba mąki (błędne znakowanie)	1 próba wędliny wieprzowej (błędne oznakowanie)	1 próba soli (zawyżona zawartość jodanu potasu)
	1 próba galartu wieprzowego (zawyżona zawartość benzoesan sodu)		1 próba soli (zaniżona zawartość jodanu potasu)
1 próba wędliny wieprzowej (błędne znakowanie)	1 próba galartu wieprzowego (zawyżona zawartość benzoesanu sodu)		
	1 próba soli (zawyżona zawartość jodanu potasu)		
4 próby	4 próby	1 próba	2 próby

W 2009 roku zmniejszyła się liczba kwestionowanych wyników poboru prób w kierunku badań fizykochemicznych jak i mikrobiologicznych. Jeden kwestionowany wynik tj. wędliny wieprzowej, nieprawidłowo oznakowanej przesłano zgodnie z kompetencjami do właściwych terenowo Inspekcji Sanitarnych i Inspekcji Weterynaryjnych. Kwestionowane próby soli pochodziły z zakładu produkcyjnego będącego pod nadzorem PSSE we Wrześni w związku z powyższym podjęto odpowiednie czynności kontrolne.

3.2. Znakowanie środków spożywczych

Podczas urzędowych kontroli sanitarnych przeprowadzanych w nadzorowanych obiektach sprawdzano prawidłowość znakowania środków spożywczych. W wyniku podjętych działań kontrolnych stwierdzano, że w wielu przypadkach znakowanie środków spożywczych jest niezgodne z obowiązującymi przepisami prawnymi. Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami w znakowaniu środków spożywczych były:

- brak oznakowania środków spożywczych (brak identyfikacji dostawcy),
- nieczytelne oznakowanie środków spożywczych opakowanych w folie z tworzywa sztucznego,
- informacje znajdujące się na opakowaniu wprowadzały konsumenta w błąd, m.in. ze względu na błędną informację dotyczącą składu produktu,
- brak w tym samym polu widzenia: nazwy środka spożywczego, daty minimalnej trwałości, zawartości netto,
- brak w sąsiedztwie warunków przechowywania i daty minimalnej trwałości,
- nieprawidłowe oznakowanie datą minimalnej trwałości
- umieszczanie niepełnej informacji dotyczącej wartości odżywczej. Podano tylko wartość energetyczną, zawartość białka, węglowodanów, tłuszczu i błonnika bez informacji o zawartości pozostałych składników odżywczych należących do II grupy znakowania środka spożywczego wartością odżywczą,
- umieszczanie na produkcie informacji, że zakład posiada system zapewnienia bezpieczeństwa żywności HACCP, co według oceny laboratorium może sugerować, że inne zakłady nie posiadają tego systemu pomimo takiego obowiązku.

3.3. GMO

W 2009r. PSSE we Wrześni nie została uwzględniona w planie poboru prób w ramach monitoringu i urzędowej kontroli w kierunku wykrywania organizmów genetycznie zmodyfikowanych. Jednakże, podczas przeprowadzanych urzędowych kontroli w zakładach produkcyjnych zwracano szczególną uwagę na surowce wykorzystywane do produkcji, które mogą stanowić żywność genetycznie modyfikowaną.

3.4. Suplementy diety

W 2009r. nadzorem objęto także suplementy diety, środki spożywcze wzbogacające, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego w związku ze sporządzaniem miesięcznych sprawozdań dotyczących nadzorowania w/w środków spożywczych w terenie, z powiadomień GIS oraz prowadząc nadzór internetowy. Zgodnie z planem poboru prób na 2009r. pobrano 2 próby suplementów diety w kierunku obecności substancji dodatkowych, oraz jedną próbę suplementów diety w kierunku zawartości metali. Otrzymane wyniki badanych prób nie zostały zakwestionowane.

W 2009 roku oceniono 42 środki spożywcze w zakresie zgodności oznakowania z obowiązującymi przepisami prawnymi w tym 1 środek spożywczy specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

- oceniono 11 suplementów diety z powiadomień GIS w sprawie rejestracji i wprowadzania do obrotu na terytorium RP suplementów diety;
- oceniono 20 suplementów diety w trakcie urzędowych kontroli;
- oceniono 11 suplementów diety na stronach internetowych;
- oceniono 1 środek spożywczy specjalnego przeznaczenia żywieniowego ze strony internetowej.

W wyniku dokonanych ocen suplementów diety znaleziono jeden środek spożywczy niewłaściwie oznakowany sugerujący działanie lecznicze. W związku z powyższym sprawę przekazano właściwemu terenowo PPIS.

Zawarte w preparacie składniki korzystnie wpływają na funkcje widzenia. Poprawiają zdolność widzenia i łagodzą objawy zmęczenia oczu. Luteina jest karotenoidem, który wykazuje szczególną przenikalność do pały ocznej, gromadzi się w dwóch obszarach oka: w plamce żółtej stanowiącej nawierzchnię części siatkówki oraz w siatkówce. Luteina stanowi naturalny filtr ochronny siatkówki przed promieniowaniem UVA i UVB. Luteina i astaksantyna odgrywają kluczową rolę w ochronie antyoksydacyjnej oka oraz w ochronie zarządku wzroku w przypadku zaburzeń związanych ze spadkiem poziomu płaszczy żółtej. Zawarte w preparacie antyoksydanty borówki czernicy wywierają stabilizujący wpływ na naczyńną ściankę oka, zwiększają napięcie żył, zwiększają mikrokrążenie w siatkówce i naczyniówce oka. Witaminy antyoksydacyjne (witamina E i C) są niezbędne do ochrony organizmu przed szkodliwym działaniem wolnych rodników. Składniki mineralne tj. cynk i selen wchodzi w skład ważnych enzymów antyoksydacyjnych. Szczególnie w starszym wieku dochodzi do zachwiania równowagi pomiędzy procesami powstawania i eliminowania wolnych rodników, co może być przyczyną wielu zaburzeń, w tym zaburzeń związanych z procesem widzenia.

Wskazania:
Preparat korzystnie wpływa na zdrowie oczu i dobry wzrok, zapobiega i łagodzi objawy zmęczenia oczu, poprawia mikrokrążenie w siatkówce i naczyniówce oka. Korzystnie wpływa na poprawę jakości widzenia w warunkach. Chrońi oczy przed szkodliwym promieniowaniem UV.

W szczególności dla osób:

- pracujących przy komputerze,
- spędzających wiele godzin za kierownicą,
- z zaburzeniami widzenia o zmierzchu,
- pracujących w złym oświetleniu,
- dla osób odczuwających zmęczenie oczu, słabny wzrok,
- dla osób naruszonych na pogorszenie wzroku związane z wiekiem. (szczególnie poleca się dla osób po 45 roku życia)

Wydawca: ASA sp. z o.o. 48-100 Głubczyce, ul. Oświęcimska 11
tel. +48 77 485 32 29, www.asa.eu
ASA sp. z o.o. jest Członkiem Europejskiego Stowarzyszenia Wyrośniętym Pionierem Wyrośniętym Pionierem Kapsułkowym z Miskiem AMD

Skład: Wysokogatunkowa luteina – 10 mg, stabilizowany ekstrakt z Borówki czernicy (Myrtilli fructus extractum siccum) – 40 mg, astaksantyna 1,5% – 40 mg, witamina E – 10 mg, witamina C – 60 mg, cynk – 15 mg, selen – 50 µg, luteina (kapsułka), dwuluteina luteina (Borowka kapsułka).

Zawartość witamin i minerałów		% realizacji RDA*		
w 1 kapsułce		w 10 kapsułkach		
witamina / mineral	ilość	% RDA	ilość	% RDA
witamina E	10 mg	100%	10 mg	100%
witamina C	60 mg	100%	60 mg	100%
cynk	15 mg	100%	15 mg	100%
selen	50 µg	100%	50 µg	100%

*RDA – zalecane dzienne spożycie

wartość odżywcza	na 1 kapsułkę	na 100g
białko	0,005g	0,00g
węglowodany przywzwalne	0,025g	0,16g
tłuszcz całkowity	0,00g	0,00g
wartość energetyczna	0,19 kcal (0,81 kJ)	42,9 kcal (181,5 kJ)

Dawkowanie: doustnie 1 kapsułka na dzień. Zaleca się przyjmowanie preparatu w trakcie posiłku ze względu na lepszą przyswajalność substancji czynnych.

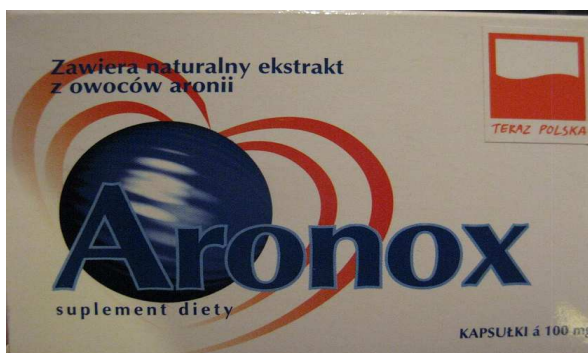
Uwaga: Nie przekraczać zalecanego dawkowania. Suplementy diety nie mogą być stosowane jako substytut zróżnicowanej diety. Preparat powinien być przyjmowany w sposób zgodny z informacjami na etykiecie. Nie zawiera laktozy. Może być stosowany przez chorych na cukrzycę.

ZAWARTOŚĆ: 30 kapsułek

PRZECHOWYWANIE: przechowywać w suchym miejscu, w temperaturze pokojowej (15-25°C).

Informacja o minimalnej dacie trwałości produktu: wyrażona słownie „najlepiej spożyć przed końcem” znajduje się na bocznej klapie opakowania.

Opinia GIS nr GIS-H* 4433-D-263/DK/04

Aronox Zawiera naturalny ekstrakt z owoców aronii

Suplement diety zawierający ekstrakt z owoców aronii (Aronia melanocarpa) o zawartości nie mniej niż 20% antocyjanyn. Antocyjaniny należą do Wpływają korzystnie na organizm człowieka poprzez:

- wzmacnianie ścian naczyń krwionośnych,
- regulowanie ciśnienia krwi,
- ograniczanie powstawania tzw. złego cholesterolu.

Antocyjaniny wykorzystywane są w profilaktyce miażdżycy, chorób serc i układu krążenia.

Uwaga:
Produkt nie może być stosowany jako substytut zróżnicowanej diety. Nie przekraczać zalecanego dziennej dawki preparatu.

Wartość odżywcza	100g	100g kapsułek (0,100g)
Białko	1,87 g	0,0020 g
Tłuszcz	3,39 g	0,0034 g
Węglowodany	86,69 g	0,0870 g
Wartość energetyczna	1631 kJ 385 kcal	1,6 kJ 0,385 kcal

AGROPHARI
Producent: AGROPHARM S.A.
ul. Starościńska 33
95-080 Tuszyń kŁodzi
tel./fax (0-42) 614-32-85

Firma posiada Certyfikat Zarządzania Jakością ISO 9001, ISO 14001 oraz HACCP.

4.6. RAPID ALERT SYSTEM FOR FOOD AND FEED - RASFF

W ramach systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnościowych – otrzymano w 2009r.

- 4 powiadomienia alarmowe dotyczące pojawienia się w obrocie środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej w tym:
  - zakażenia melaminą mleka w proszku, kwaśnego węgla amonu,
  - obecność aflatoksyny w prażonych solonych orzechach pistacjowych
  - przekroczona zawartość ochratoksyny A w kaszy gryczanej prażonej Sonko
  - zanieczyszczenie dioksynami produktów pochodzenia zwierzęcego pochodzących z mięsa z Irlandii,

- 1 powiadomienie alarmowe dotyczyło dekorowanych szklanek pochodzących z Chin ze względu na przekroczenie dopuszczalnego limitu kadmu

- 17 powiadomień NEWS dotyczących m.in.:

- stwierdzenia obecności Salmonelli Typhimurium w maśle orzechowym
- zawieszono eksport orzechów ziemnych,,
- zanieczyszczenie dioksynami produktów pochodzenia zwierzęcego pochodzących z mięsa i mleka z Irlandii,
- nielegalnego importu chińskich produktów,
- stwierdzenia obecności Salmonelli w orzechach pistacjowych pochodzących z USA,
- zagrożenia zdrowia po spożyciu suplementu diety „Hydroxycut”,
- stwierdzenia obecności metabolitów nitrofuranu w krewetkach z Bangladeszu,
- obecności kokainy w napoju Red Bull Simply Cola,
- skażenie glinem produktów z ciasta pszenne.

W 2009r. w systemie RASFF zgłoszono więcej produktów niż w roku ubiegłym m.in. z powodu dioksyn w produktach z Irlandii. W każdym przypadku zgodnie z kompetencjami podjęto właściwe działania o czym informowano na bieżąco Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu.

4.7. RAPEX

W ramach unijnego Systemu Wczesnego Ostrzegania o Produktach Niebezpiecznych – **RAPEX** w roku 2009 otrzymano 12 informacji dotyczących kosmetyków, które mogą znajdować się w obrocie na terenie Polski i stwarzać zagrożenie dla zdrowia i życia konsumentów. W wyniku zgłoszonych informacji w systemie RAPEX podjęto odpowiednie działania, mające na celu zidentyfikowanie kosmetyków i ich wycofanie z obrotu. Żaden z kosmetyków wymienionych w systemie RAPEX nie został stwierdzony w obrocie w obiektach będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrześni. Na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej we Wrześni nie ma pod nadzorem zakładów produkujących kosmetyki, pomimo tego działając w systemie RAPEX podejmowano odpowiednie działania mające na celu wyeliminowanie z obrotu zgłoszonych w systemie produktów kosmetycznych. Dodatkowo pobrano do badań trzy próby kosmetyków do badań mikrobiologicznych, które otrzymały pozytywny wynik.

IV. NADZÓR NAD PRZEDMIOTAMI UŻYTKU.

JAKOŚĆ ZDROWOTNA PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Na terenie powiatu wrzesińskiego znajdował się jeden zakład produkujący opakowania do kontaktu z żywnością (opakowania tic-tak). W 2008r. zlikwidował prowadzoną w tym zakresie działalność i zmienił profil produkcji.

W ramach funkcjonowania systemu RASFF otrzymano zgłoszenie dotyczące wycofania z obrotu z terenu powiatu wrzesińskiego dekorowanych szklanek z Chin ze względu na przekroczenie dopuszczalnego limitu kadmu. W wyniku podjętych czynności kontrolnych zabezpieczono kwestionowany produkt oraz nakazano wycofanie go z obrotu. Ponadto w ramach urzędowej kontroli zgodnie z planem poboru prób pobrano do badań 2 próby materiału

opakowaniowego do kontaktu z żywnością (folia spożywcza, papier śniadaniowy) w kierunku znakowania, oceny organoleptycznej i na migrację globalną - próby otrzymały wynik pozytywny.

V. OCENA SPOSOBU ŻYWIENIA

W 2009 roku dokonano 18 teoretycznych ocen sposobu żywienia w zakładach zamkniętych żywienia zbiorowego. W wyniku przeprowadzonych ocen stwierdzono nieprawidłowości w 12 jadłospisach. Najczęściej stwierdzane niezgodności w zakresie sporządzania jadłospisów to:

- mało urozmaicone posiłki
- brak surówek z warzyw i/lub owoców
- brak warzyw i owoców

W związku z tak licznym stwierdzeniem nieprawidłowości w jadłospisach, informowano o tym fakcie obiekty i nakazano zmodyfikować jadłospisy.

Ponadto stwierdzono nadmierne spożycie produktów zawierających duże ilości cukrów prostych i tłuszczów (batony, drożdżówki, lizaki), przy często występującym niedoborze surowych warzyw i owoców.

Nie dokonano oceny teoretycznej sposobu żywienia w szpitalu, ze względu na zlikwidowanie kuchni głównej. Natomiast dokonano ocenę jadłospisu w firmie zewnętrznej dostarczającej posiłki do szpitala (żywienie w szpitalu opisane jest w ocenie stanu sanitarnego obiektów służby zdrowia w zakresie żywności i żywienia).

VI. WSPÓŁPRACA

Ponadto w ramach współpracy informowano Inspekcję Weterynaryjną o otrzymywanych kwestionowanych wynikach pobieranych do badań środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego, a także o niewłaściwie oznakowanych produktach.

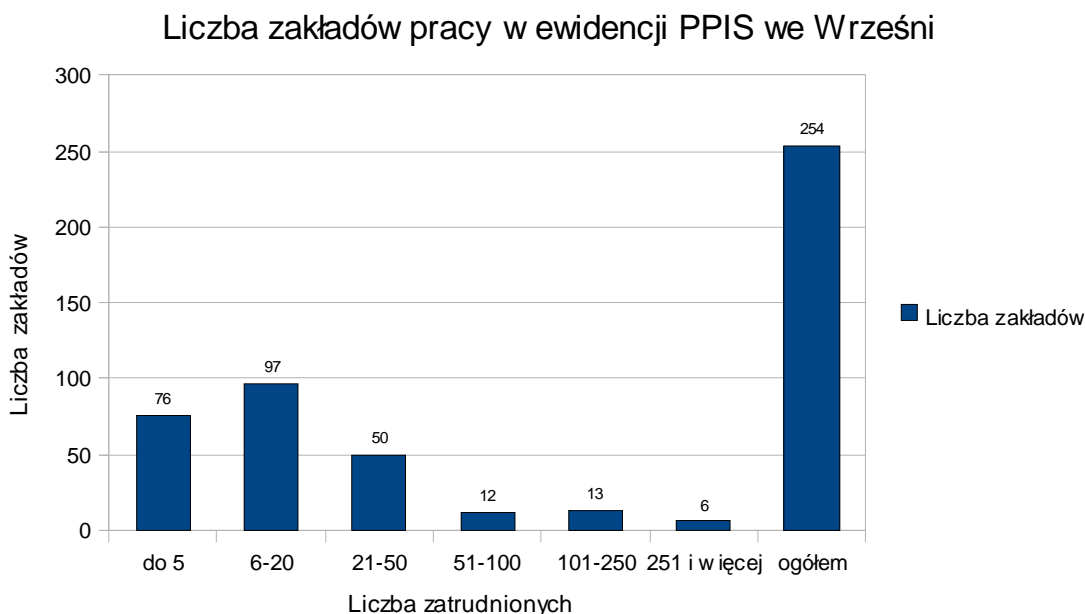
1. Korzystamy ze współpracy z Policją podczas przeprowadzanych kontroli problemowych lub też podczas wyjaśniania spraw dotyczących nadzorowanych obiektów.

W 2009r. Powiatowa Komenda Policji we Wrześni zwróciła się do PPIS we Wrześni z prośbą o przeprowadzenie kontroli w obiekcie obrotu żywnością z podejrzeniem wprowadzania do obrotu mięsa pochodzącego z nielegalnego uboju. Ponadto w ramach współpracy przeprowadzono akcję kontroli środków transportu. Podczas akcji skontrolowano 9 środków transportu przewożących środki spożywcze, sprawy przekazano zgodnie z kompetencjami do właściwych terenowo PPIS.

2. Stacja korzysta ze środków masowego przekazu, udzielając informacji dotyczących aktualnych zagadnień z zakresu żywności i żywienia. W związku z rozpoczynającym się sezonem grzyboznawczym zamieszczono artykuł w prasie lokalnej oraz na stronie internetowej informacje o zasadach zbierania grzybów oraz, że pracownicy Inspekcji Sanitarnej posiadający uprawnienia grzyboznawcy pełnili dyżur w stacji, udzielając informacji i porad na temat grzybów.

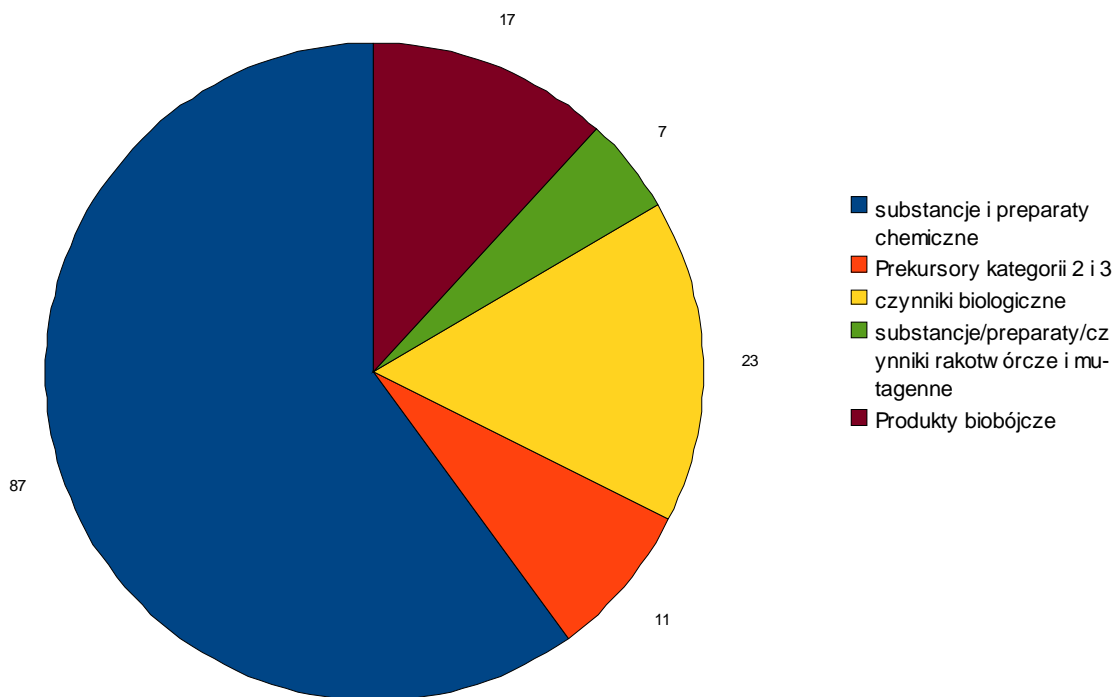
Ocena stanu sanitarnego w zakładach pracy

W roku 2009 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni obejmował swym nadzorem 254 zakłady pracy zatrudniające ogółem 8310 osób, z których zdecydowaną większość stanowiły zakłady zatrudniające do 100 osób. W grupie tej prym wiodły zakłady małe zatrudniające od 6 do 20 osób.

W roku 2009 kontrolą objęto 93 zakłady pracy, przeprowadzając w nich 110 kontroli. Zakres przedmiotowy kontroli obejmował: - przegląd i ocenę warunków pracy oraz zaplecza sanitarno-technicznego, produkcję, stosowanie, wprowadzanie do obrotu substancji i preparatów chemicznych, czynniki biologiczne, produkty biobójcze, prekursorzy oraz ewidencjonowano substancje i procesy rakotwórcze występujące w środowisku pracy.

Kontrole w blokach tematycznych

Z powyższego wykresu jednoznacznie wynika, że najwięcej kontroli w powiecie przeprowadzono w ramach nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi. Sytuacja powtórzyła się więc z roku ubiegłego.

W roku 2009 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni wydał ogółem 37 decyzji /15 dot. chorób zawodowych, 9 to decyzje na rachunek oraz 5 d.przedłużających i 1 umarzająca wszczęte postępowanie/ wynikających z nadzoru bieżącego w zakresie Higieny Pracy, w tym:

- w 4 z nich zawarta była tematyka substancji i preparatów chemicznych (uchybień stwierdzonych w tym zakresie: brak spisu substancji i preparatów niebezpiecznych, brak kart charakterystyk, brak oznakowania miejsc przechowywania substancji i preparatów niebezpiecznych); decyzje z niniejszej tematyki zawierały 6 nakazów,
- 2 dotyczyły złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń / zawierały 2 nakazy/,
- 3 dotyczyły problematyki oceny ryzyka zawodowego / zawierały 3 nakazy/,
- w 7 zawarte były uchybień w zakresie badań i pomiarów czynników szkodliwych (dot.: braku aktualnych pomiarów czynników szkodliwych, braku rejestrów czynników szkodliwych dla zdrowia oraz, w tym w 2 decyzjach problem dotyczył obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych / zawierały one ogółem 9 nakazów/.

W porównaniu z rokiem poprzednim /ogółem 35 decyzji/ w roku 2009 wydano porównywalną liczbę decyzji. Najczęściej stwierdzane uchybień dotyczyły podobnych zagadnień jak w latach ubiegłych, z tym jednak, że w roku 2009 nie wydano żadnej decyzji w zakresie czynników rakotwórczych lub mutagennych oraz w zakresie produktów biobójczych. Fakt ten przemawia za tym, że coraz więcej pracodawców większą uwagę przywiązuje do problematyki bezpieczeństwa i higieny pracy w swoich zakładach, realizując podstawowe obowiązki zgodnie z wymaganymi przepisami w tym zakresie.

Czynniki szkodliwe w środowisku pracy

Z ewidencji narażonych prowadzonej w formie monitoringu wynika, że liczba narażonych pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w powiecie wrzesińskim wynosi 706 osób, a więc w porównaniu z rokiem poprzednim(921osób) narażenie zmalało. Powodem tego była z reguły likwidacja zakładów pracy, bądź też zmniejszenie liczby osób obsługujących stanowiska z przekroczeniami czynników szkodliwych dla zdrowia.

Liczbę narażonych pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w zakładach pracy objętych nadzorem przedstawia załączona tabela.

Czynnik szkodliwy	Liczba osób narażonych w	
	2008r.	2009r.
Czynniki chemiczne	0	7
Hałas	921	697
Pyły	2	9
Mikroklimat gorący	0	0
Liczba osób narażonych na 1-n czynników	921	706

Przekroczenia NDS/NDN czynników szkodliwych występują w powiecie wrzesińskim ogółem w 56 zakładach pracy. We wszystkich zakładach skontrolowanych w 2009r w 21 spośród nich wystąpiły przekroczenia w zakresie hałasu /517 osób narażonych/i ponadto w 2 z nich 9 osób narażonych było dodatkowo na zapylenie oraz w 1 z nich 7 osób narażonych było na czynniki chemiczne.

Pracodawcy starają się poprawiać w miarę możliwości warunki pracy w swoich zakładach. Zapewniają więc pracownikom ochrony indywidualne /np. ochronniki słuchu, maski przeciw pyłowe itp./ oraz stosują zmiany organizacyjne, typu zmniejszenie czasu ekspozycji pracownika na działanie czynnika szkodliwego /np. hałasu/ oraz starają się ograniczać do minimum liczbę osób pracujących w narażeniu. Również zapewniają pracownikom dostęp do informacji o wynikach pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia i ryzyku zawodowym oraz zapewniają opiekę lekarską.

Kontrole sanitarne potwierdziły również w tym roku, że pracownicy są świadomi skutków zagrożeń wynikających z pracy przez nich wykonywanej, dlatego też w trosce o swoje zdrowie chętnie korzystają z zabezpieczeń jakie oferuje im pracodawca.

Na terenie powiatu wrzesińskiego w **7 zakładach pracy** uległy poprawie warunki pracy pracowników w zakresie przekroczeń normatywów higienicznych. Łącznie **poprawiono w nich warunki pracy 56 osobom, w tym 14 osobom w zakresie hałasu, 3 osobom w zakresie zapylenia /pył całkowity/ oraz 39 osobom w zakresie oświetlenia /czynnik uciążliwy/**

Poprawa warunków pracy związana była:

- * w przypadku hałasu z obniżeniem czasu pracy, poprzez wprowadzenie rotacji pracowników oraz ze zmniejszeniem liczby osób zatrudnionych na stanowiskach z przekroczeniami NDN,
- * w przypadku zapylenia z poprawą ciągu wentylacyjnego oraz z likwidacją stanowisk pracy,
- * w przypadku oświetlenia z doprowadzeniem stanowisk niedoświetlonych do obowiązującej normy higienicznej.

Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi w powiecie wrzesińskim

W ewidencji PSSE znajduje się 30 zakładów/w tym 17 stacji paliw/ , w których występują czynniki rakotwórcze. W 2009 roku nie zaplanowano do kontroli żadnej ze stacji paliw oraz żadnego z laboratoriów diagnostycznych /3 w ewidencji/. Wytypowano do kontroli **6 zakładów pracy przeprowadzając w nich 7 kontroli**. Kontrole wykazały, że w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym(eksponowanych) pracowało ogółem **507 osób /w tym 313 kobiet/ 257 z nich miało kontakt z biologicznymi czynnikami rakotwórczymi** /Byli to pracownicy placówek ochrony zdrowia/. Osoby te nie pracowały w warunkach przekroczonych NDS oraz nie przeszły zakażenia wirusem wątroby typu B lub C.

Podczas kontroli w 2009r. spotkano się z następującymi czynnikami rakotwórczymi; pyły drewna twardego, tlenek chromu VI, tlenek etylenu oraz biologicznymi czynnikami rakotwórczymi WZW typu B i C. W roku 2009 nie wydano żadnej decyzji dot. czynników rakotwórczych.

Zakłady poprawiają stan bezpieczeństwa przy pracy z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi poprzez:

- ograniczanie do niezbędnego minimum liczby pracowników mających kontakt z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi;
- zapoznanie z kartami charakterystyki substancji lub preparatów rakotwórczych lub mutagennych stosowanych w działalności zawodowej;
- zapoznanie pracowników z oceną ryzyka zawodowego na stanowisku pracy; zapewnienie prawidłowego oznakowania stanowisk pracy, na których występuje kontakt z czynnikami rakotwórczymi oraz zaopatrzenie w instrukcje bezpiecznej pracy;
- wyposażenie pracowników w środki ochrony indywidualnej;
- wprowadzenie zakazu spożywania posiłków w miejscach kontaktu z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi.

W roku sprawozdawczym nie stwierdzono w naszym powiecie chorób zawodowych wywołanych czynnikiem rakotwórczym lub mutagennym.

Chemia - Nadzór nad substancjami i preparatami niebezpiecznymi

Dystrybucja

Na terenie powiatu wrzesińskiego w 2009 r. skontrolowano **20 podmiotów wprowadzających** do obrotu produkty chemiczne. Spośród tych podmiotów 17 było dystrybutorami, 4 jednocześnie: producentami, dystrybutorami i stosującymi, natomiast 3 - producentami i stosującymi.

We wszystkich tych podmiotach przeprowadzono **ogółem 27 kontroli**. Kontrolowano w nich karty charakterystyki i oznakowanie dla losowo wybranych produktów chemicznych wprowadzanych do obrotu.

W trakcie czynności kontrolnych w **4 obiektach** wprowadzających do obrotu stwierdzono **niezgodne z prawem oznakowanie**, kwestionując je dla **4 produktów** chemicznych oraz w **6 obiektach** stwierdzono **karty charakterystyki niezgodne z prawem** i zakwestionowano je dla **6 produktów**. Podmioty te zaopatrywały się w produkty niebezpieczne u producentów krajowych lub w dużych hurtowniach krajowych , były więc wprowadzającymi końcowymi w łańcuchu dostaw i nie miały wpływu na błędy zawarte w kartach charakterystyki czy też w oznakowaniu. W związku z tym PPIS we Wrześni w 2009 r. **nie wydał żadnej decyzji** na te podmioty w zakresie wprowadzania do obrotu substancji i preparatów chemicznych , lecz

wystosowywał pisma do właściwych terenowo inspektorów sanitarnych z prośbą o podjęcie działań w powyższym zakresie i wyegzekwowanie poprawnych kart charakterystyk i etykiet.

Stosowanie

W 2009 r. na terenie powiatu wrzesińskiego **61 podmiotów gospodarczych stosowało w działalności zawodowej substancje i preparaty niebezpieczne**. W obiektach tych przeprowadzono **ogółem 69 kontroli**, w trakcie których sprawdzano karty charakterystyki oraz oznakowanie dla losowo wybranych produktów chemicznych. W przypadkach, gdy stosujący posiadali nieprawidłowe karty charakterystyk oraz błędnie oznakowane produkty niebezpieczne kierowano w tej sprawie pisma informujące do właściwych terenowo inspektorów sanitarnych, że producent/dystrybutor z ich terenu wprowadza do obrotu produkty niebezpieczne bez prawidłowych kart i niewłaściwie oznakowane, prosząc o podjęcie działań w tym zakresie i powiadomienie o wynikach kontroli. U **10 stosujących** spotkano **karty charakterystyki niezgodne z obowiązującymi przepisami**, zakwestionowano je dla **10 produktów**. Natomiast z problemem **niewłaściwego oznakowania zetknięto się w 9 zakładach** pracy, kwestionując je dla **9 produktów** niebezpiecznych. **Brak kart** charakterystyki stwierdzono u **1 stosującego**.

Wydano **4 decyzje w zakresie stosowania** substancji i preparatów chemicznych dot. braku kart charakterystyk, braku spisu substancji i preparatów niebezpiecznych, braku wydzielenia i oznakowania miejsc przechowywania substancji i preparatów chemicznych. Decyzje te zawierały łącznie 6 nakazów.

Nadzór nad substancjami i preparatami niebezpiecznymi podlegającymi zgłoszeniu

Kontynuowano również nadzór nad realizacją przez podmioty gospodarcze rozporządzenia w sprawie substancji i preparatów podlegających zgłoszeniu.

11 zakładów pracy zgłosiło w 2009r. inspektorowi sanitarnemu fakt stosowania w działalności zawodowej produktów, które zgodnie z rozporządzeniem z dnia 5 lipca 2004r. / Dz. U. 168, poz.1762 z późn. zmian./ mogą być stosowane pod warunkiem dopełnienia tej formalności. Użytkownicy tych produktów prowadzą ewidencję ich rozchodu a także zapewniają właściwe przechowywanie i ich zabezpieczenie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny prowadzi ewidencję w tym zakresie.

Prekursory w powiecie wrzesińskim

Na terenie działalności PPIS we Wrześni nie ma producentów prekursorów kategorii 2 i 3, jest jedynie 1 dystrybutor prekursorów kategorii 3. W 2009 r. na terenie powiatu wrzesińskiego skontrolowano **1 podmiot gospodarczy, wprowadzający do obrotu prekursory kategorii 3** (toluen, aceton), jest on jednocześnie stosującym je w działalności zawodowej. Dystrybutor posiada zeszyt, w którym prowadzona jest ewidencja podmiotów zakupujących prekursory - dysponuje więc informacją w zakresie identyfikacji podmiotów zakupujących. Informacje te zbiera wyłącznie dla własnych potrzeb, gdyż obecnie obowiązujące przepisy prawne w tym zakresie nie nakładają na niego takiego obowiązku. Sposób przechowywania i zabezpieczenia prekursorów był właściwy i wykluczał dostęp osób niepowołanych.

W 2009 r. w 11 zakładach pracy stosowano prekursory kategorii 2 i 3, wykorzystując je w działalności zawodowej, z tego prekursory z 2 kategorii spotkano tylko w 2 obiektach (nadmanganian potasu – niewielkie ilości wykorzystywane do analiz laboratoryjnych).

W roku 2009 w ramach **nadzoru nad prekursorami kategorii 2 i 3** przeprowadzono **11 kontroli**. Ogółem kontakt z prekursorami w 2009 r. miało 70 osób. W zakresie prekursorów **nie wydano żadnej decyzji** w roku 2009.

Produkty biobójcze w powiecie wrzesińskim

Na terenie powiatu wrzesińskiego jest **1 podmiot będący producentem i jednocześnie dystrybutorem preparatów biobójczych** /odpowiedzialny za pierwsze wprowadzenie/. Są to impregnaty do drewna. Dla wszystkich produktów biobójczych zakład uzyskał decyzje z Ministerstwa Zdrowia pozwalające na obrót tymi produktami. Posiada on również prawidłowe karty charakterystyki dla tych preparatów oraz zapewnia z reguły właściwe ich oznakowanie, zgodne i spójne z kartą charakterystyki.

Ponadto na terenie powiatu wrzesińskiego jest **7 hurtowni**, które w 2009 roku wprowadzały do obrotu produkty biobójcze, jednak nie były one podmiotami, które jako pierwsze wprowadzały do obrotu produkt biobójczy. **Ogółem** więc jest w powiecie wrzesińskim **8 podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzenie do obrotu produktu biobójczego**.

Stosowanie produktów biobójczych w 2009 roku w działalności zawodowej stwierdzono w **7 zakładach pracy**. Wykorzystywane były one do dezynfekcji urządzeń, maszyn i pomieszczeń pracy.

Ogółem w 2009 r. w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi (produkcja, dystrybucja, stosowanie) przeprowadzono **17 kontroli /w tym 10 dot. dystrybucji (3 dot. pierwszego wprowadzającego, 7 pozostałych wprowadzających) oraz 7 stosujących**. Kontakt z preparatami biobójczymi w 2009 r. **miało 239 osób** (w tym: 46 osób w dystrybucji /21osób stanowi produkcja/ oraz 193 osób stosowało w działalności zawodowej). W zakresie produktów biobójczych **nie wydano żadnej decyzji** w roku 2009.

Czynniki biologiczne w powiecie wrzesińskim

W ewidencji PSSE -Września jest 75 zakładów pracy, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne. W roku 2009 zostały objęte kontrolą **w zakresie szkodliwych czynników biologicznych 23 obiekty**. Wśród tych obiektów było:

5 zakładów produkujących żywność (m. in.: piekarnie oraz mleczarnia,)

1 zakład przemysłu drzewnego

13 zakładów rolnych

1 zakład wykonujący usługi w zakresie sprzątania /w szpitalu/

1 zakład konfekcjonujący przyprawę,

1 zakład /oczyszczalnia ścieków/

1 zakład wykonujący usługi medyczne.

W w/w obiektach przeprowadzono **23 kontrole**, które wykazały, że ogółem w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi **w roku 2009 pracowało 529 osób**, w tym: wszyscy oni mieli kontakt z 2 grupą zagrożenia czynnikami biologicznymi (stwierdzono to w 23 zakładach), spośród nich dla 315 osób mogło dojść do zawodowego kontaktu również z 3 grupą zagrożenia(dot. 3 zakładów pracy).

Kontrole przeprowadzone w tych obiektach wykazały, że:

Pracodawcy starają się organizować procesy pracy w sposób pozwalający na uniknięcie lub przynajmniej zminimalizowanie uwalniania się szkodliwego czynnika biologicznego w miejscu pracy. W przypadku kontaktu z czynnikami biologicznymi III grupy zagrożenia prowadzone są rejestry prac oraz rejestry pracowników narażonych na działanie tych

czynników. Rejestry te zawierają informacje wymagane obecnie obowiązującymi przepisami prawnymi.

Pracownicy są systematycznie szkoleni w zakresie bezpiecznej pracy ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi. Są zobowiązani do stosowania opracowanych i wdrożonych procedur bezpiecznego postępowania z czynnikami biologicznymi, dzięki którym m.in. zapewnia się właściwe warunki zbierania i usuwania odpadów; właściwą dezynfekcję sprzętu, narzędzi, powierzchni blatów roboczych i pomieszczeń pracy; zapewnia się właściwe postępowanie w razie awarii lub wypadku związanego z uwolnieniem się szkodliwego czynnika biologicznego oraz narażenia na szkodliwy czynnik biologiczny zakwalifikowany do grupy 3 zagrożenia. Jak do tej pory nie odnotowano w tych obiektach przypadku awarii w związku z uwolnieniem się do środowiska czynnika biologicznego. Pracownikom zapewnia się odpowiednie środki ochrony indywidualnej, które stosują podczas wykonywanej pracy (odzież i obuwie robocze, ochrony układu oddechowego, rękawice ochronne). Zapewnia się również bezpieczne warunki niszczenia odzieży i środków ochrony indywidualnej / opracowane i stosowane procedury postępowania /. Wykonywane są na bieżąco badania lekarskie wstępne, okresowe i kontrolne, w których uwzględnia się narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne. Jako profilaktykę, niektóre zakłady stosują szczepienia ochronne, np. przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, przeciwko tężcowi itp.

W roku sprawozdawczym w żadnym z kontrolowanych obiektów nie stwierdzono uchybień w zakresie nadzoru nad czynnikami biologicznymi, wobec czego nie wydano żadnej decyzji w omawianej tematyce.

Choroby zawodowe spowodowane czynnikami biologicznymi:

W roku 2009 nie odnotowano choroby zawodowej spowodowanej występowaniem w środowisku pracy szkodliwego czynnika biologicznego.

Kontrole podmiotów gospodarczych zajmujących się zabezpieczaniem lub usuwaniem wyrobów albo innych materiałów zawierających azbest

W 2009r pracownicy Higieny Pracy PSSE we Wrześni przeprowadzili 2 kontrole sanitarne podmiotów gospodarczych w trakcie prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Jedną z nich dot. firmy mającej siedzibę na terenie działania PPIS we Wrześni, zaś drugą firmy zewnętrznej, mającej siedzibę w Poznaniu, która wygrała przetarg na wykonanie tej pracy w powiecie wrzesińskim. Kontrole nie wykazały żadnych nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac związanych z usuwaniem oraz zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest. Firmy posiadały stosowne zezwolenie na transport i zbiór odpadów niebezpiecznych zawierających azbest oraz decyzję zatwierdzającą program gospodarowania tymi odpadami. Odpady niebezpieczne zebrane przez nich przekazywane były do utylizacji firmom posiadającym uprawnienia w tym zakresie- dowodem na to są karty przekazania odpadu. Firmy posiadały ocenę ryzyka zawodowego, uwzględniającą wszystkie czynniki środowiska pracy występujące przy wykonywanych w zakładzie pracach /np. czynniki rakotwórcze, biologiczne itp/. Z powyższą oceną zapoznani zostali zatrudnieni pracownicy. Pracodawcy przeszkolili swoich pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym w środowisku pracy. Wyposażyli ich w środki ochrony indywidualnej i odzież roboczą /typu: maska przeciwpyłowa, kombinezon, okulary ochronne itp/. Firmy posiadały i prowadziły rejestry prac i rejestry pracowników narażonych na działanie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o

działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy. Rejestry zawierały pełną informację wymaganą obowiązującym rozporządzeniem w tym zakresie. Właściciele kontrolowanych firm przekazali również Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Poznaniu informację za rok 2009 o substancjach, preparatach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy wg wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do obowiązującego rozporządzenia w tym zakresie. W roku 2009 nie stwierdzono w powiecie wrzesińskim chorób zawodowych spowodowanych działaniem azbestu.

Choroby zawodowe w powiecie wrzesińskim

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrześni w roku 2009 wpłynęło 9 orzeczeń lekarskich o rozpoznaniu choroby zawodowej oraz 6 orzeczeń stwierdzających brak podstaw do uznania choroby zawodowej. W związku z tym wydano w 2009r 9 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej (wszystkie z nich dotyczyły poz. 15 z wykazu chorób zawodowych,) oraz 6 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (wszystkie również dot. poz.15 z wykazu chorób zawodowych). Od żadnej z wydanych przez PPIS we Wrześni decyzji strony nie wniosły odwołania do PWIS w Poznaniu.

Przed wydaniem decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, bądź też o braku podstaw do jej stwierdzenia przeprowadzono postępowania wyjaśniające, będące uzupełnieniem do przesłanej wcześniej dokumentacji pacjenta i oceny narażenia zawodowego. Przeprowadzono 15 takich postępowań, w ramach których odbyto 15 wizytacji. Postępowania te nie pociągały za sobą konieczności kontroli zakładów pracy.

Liczba chorób zawodowych stwierdzonych w powiecie wrzesińskim w latach 2008-2009

Numer choroby zawodowej	2008 r.	2009 r.
	Liczba przypadków	Liczba przypadków
1		
2		
3		
4		
5		
6	1	
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15	10	9
16		
17		
18		
19		

20		
21		
22	1	
23		
24		
25		
26		
Razem:	12	9

Z niniejszej tabeli wynika, że w 2009 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni wydał 9 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej (wszystkie z nich dot. poz. 15 z wykazu chorób zawodowych), wystawiając jednocześnie 9 kart stwierdzenia chorób zawodowych. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w 2009 r. w powiecie wrzesińskim w porównaniu z rokiem ubiegłym była nieznacznie mniejsza / z 12 zmniejszyła się do 9/. Obserwujemy więc tendencję spadkową w przypadku liczby stwierdzanych chorób zawodowych.

Analiza najczęściej występujących chorób zawodowych w powiecie wrzesińskim wykazała, że w dalszym ciągu prym wiodą choroby narządu głosu /wszystkie stwierdzone przypadki w 2009r. dotyczyły wyłącznie poz. 15 z wykazu chorób zawodowych/.

Choroby zawodowe stwierdzone w powiecie wrzesińskim w latach 2008-2009 według okresu narażenia na czynnik szkodliwy

Okres narażenia na czynnik szkodliwy	Liczba chorób zawodowych		%	
	2008	2009	2008	2009
ogółem	12	9	100	100
do 4 lat				
5-9 lat				
10-14 lat				
15-19 lat	2		17	
20 lat i dłużej	10	9	83	100
nie można określić / bez znaczenia				

We wszystkich przypadkach stwierdzone w 2009r. w powiecie wrzesińskim choroby zawodowe dotyczyły osób z co najmniej 20-letnim okresem narażenia na czynnik szkodliwy. Kształtowało się więc to podobnie jak w roku 2008.

Choroby zawodowe stwierdzone w powiecie wrzesińskim w latach 2008-2009 według wieku pracowników

Grupa wieku (lata)	Liczba chorób zawodowych		%	
	2008	2009	2008	2008
ogółem	12	9	100	100
do 29				
30 - 39	1		8	
40 - 49	3	1	25	11
50 - 59	8	8	67	89
60 i więcej				

Choroby zawodowe w powiecie wrzesińskim w 2009 r. stwierdzono głównie w grupie wiekowej 50-59 lat, podobnie więc jak w roku ubiegłym. Stwierdzone przypadki w tej grupie wiekowej stanowiły w roku sprawozdawczym 89% ogólnej liczby stwierdzonych chorób zawodowych.

Analiza zawodowych chorób zakaźnych i inwazyjnych stwierdzonych w powiecie wrzesińskim w latach 2007-2008

Rok	WZW typu B	WZW typu C	WZW typu B i C	Gruźlica	Inne			Razem
					borelioza	bruceloza	pozostałe	
2008	0	0	0	0	0	0	0	0
2009	0	0	0	0	0	0	0	0

W 2009 r. na terenie powiatu wrzesińskiego nie stwierdzono żadnego przypadku choroby zawodowej z poz. 26 wykazu chorób „Choroby zakaźne lub pasożytnicze”. Sytuacja więc powtórzyła się z roku poprzedniego.

Kontrole akcyjne w powiecie wrzesińskim

Rapex

Kontynuacja realizacji systemu szybkiego ostrzegania o niebezpiecznych produktach nieżywnościowych przeznaczonych dla konsumentów.

W roku 2009 przeprowadzono w powiecie wrzesińskim w ramach akcji RAPEX kontrole u 10 dystrybutorów oraz u 3 stosujących. Szukano u nich 35 wyrobów, które naruszały wymagania bezpieczeństwa i stwarzały poważne zagrożenie dla życia lub zdrowia konsumentów, co było powodem umieszczenia ich w systemie RAPEX. Kontrole wykazały, że żaden z kontrolowanych podmiotów nie wprowadzał do obrotu notyfikowanych wyrobów.

Promocja Zdrowia w zakładach pracy

Realizacja tego zagadnienia w 2009r. przebiegała w sposób następujący:

W ramach kontynuacji krajowego programu „*Ogólnopolski Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu*” zbieraliśmy jak co roku od zakładów pracy dane dotyczące przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995r o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, wypełniając kwestionariusz . Co miesiąc analiza ww. kwestionariuszy była przesyłana do HP WSSE - Poznań /zgodnie z poleceniem PWIS w Poznaniu/. Ogółem wypełniono niniejsze kwestionariusze w 65 zakładach pracy, w 3 zakładach urządzone są typowe palarnie, zaś w pozostałych jest całkowity zakaz palenia, lub też pali się w wyznaczonych miejscach /z reguły na zewnątrz zakładu pracy/

W ramach realizacji tego zadania, w marcu oraz w kwietniu b.r. pracownik pionu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia udał się na wspólną kontrolę sanitarną z pracownikami Higieny Pracy do 2 wybranych zakładów pracy. Celem tej wizyty było przeprowadzenie badań ankietowych wśród pracowników oraz wśród personelu kierowniczego w zakresie:

„Wewnętrznej polityki zakładu pracy wobec palenia tytoniu”, oraz

„Postawy personelu wobec palenia tytoniu w pracy”

Większość ankietowanych twierdziła, że zakład pracy powinien pomagać palącym pracownikom w rzucaniu palenia i powinien zrobić wszystko, by chronić niepalących przed koniecznością wdychania dymu tytoniowego. Zdarzały się nawet wpisy ze strony pracowników, że bez tego nałogu można żyć i pracować lepiej, dlatego też widzieliby całkowity zakaz palenia tytoniu w środowisku swojej pracy.

Z ankiet wynikało również, że w większości zakładów pracy wprowadzony jest całkowity zakaz palenia tytoniu w godzinach pracy, niezależnie gdzie przebywa pracownik. Kierownictwo zakładów pracy w konsekwentny sposób egzekwuje przestrzeganie obowiązujących uregulowań w tym zakresie, które najczęściej wprowadzone są w życie zarządzeniem wewnętrznym dyrektora zakładu pracy.

W wielu przypadkach niestety, to nie troska o zdrowie pracowników jest powodem wprowadzenia w zakładzie pracy uregulowań dotyczących palenia tytoniu. Bardzo często jest to troska o bezpieczeństwo pracowników związane z zagrożeniem pożarowym.

- *Przekazywanie pracodawcom materiałów dydaktyczno – oświatowych zachęcających do wdrażania polityki prozdrowotnej.*

Realizacja polegała na pozostawianiu pracodawcom podczas kontroli sanitarnych płyty CD zawierającej bardzo przydatne informacje dotyczące problemu palenia tytoniu w zakładzie pracy i sposobów jego rozwiązania. Płyta została opracowana przez Krajowe Centrum Promocji Zdrowia w Miejscu Pracy oraz Zakład Epidemiologii Środowiskowej Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi. Przekazując niniejszą płytę na ręce pracodawców zachęcaliśmy ich do rozpropagowania jej wśród swoich pracowników podkreślając, że zdrowie to podstawowy warunek dobrego życia, dający w efekcie lepsze funkcjonowanie pracowników w życiu zawodowym. Płytę tą dostarczono do 26 zakładów pracy w powiecie wrzesińskim.

Do kilku zakładów pracy w powiecie / ze względu na niewielką ilość otrzymanych ulotek/dostarczono materiały informacyjne związane z rozpoczętą pod koniec ubiegłego roku europejską kampanią odnośnie oceny ryzyka zawodowego „*ZDROWE I BEZPIECZNE MIEJSCE PRACY-DOBRE DLA CIEBIE- DOBRE DLA FIRMY*”. Również w siedzibie naszej stacji stworzono „gazetkę informacyjną” związaną z tą kampanią , która jest ogólnie dostępna dla petentów.

W dalszym ciągu stoimy na stanowisku, że brakuje materiałów dotyczących „Promocji Zdrowia” konkretnie w zakładach pracy, na stanowiskach pracy. Zapewne materiały takie byłyby wspaniałymi wskazówkami zarówno dla pracodawców jak i pracowników w zakresie

jak należy pracować, żeby efekty pracy były jak najlepsze przy jednoczesnym realizowaniu zdrowego stylu życia.

Podczas kontroli w zakładach pracy prowadzone są w dalszym ciągu rozmowy zachęcające pracodawców do wdrażania właściwych działań mających na celu ochronę zdrowia pracowników i zagwarantowanie bezpieczeństwa pracy drogą eliminacji lub przynajmniej minimalizacji ryzyka zawodowego. Udaje się zaobserwować widoczne efekty w tym zakresie w niektórych zakładach pracy. Pracodawcy coraz częściej szukają nowych rozwiązań i możliwości minimalizowania zagrożeń w swoim środowisku pracy.

WNIOSKI

1. Obserwujemy tendencję spadkową w przypadku liczby stwierdzanych chorób zawodowych w powiecie wrzesińskim. Z analizy najczęściej występujących chorób zawodowych wynika, że w dalszym ciągu prym wiodą choroby narządu głosu.
2. Z ewidencji narażonych prowadzonej w formie monitoringu wynika, że liczba narażonych pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w powiecie wrzesińskim w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się.
3. Pracodawcy starają się organizować procesy pracy w sposób pozwalający na uniknięcie lub przynajmniej zminimalizowanie uwalniania się szkodliwego czynnika biologicznego w miejscu pracy.
4. Brak w powiecie osób narażonych na czynniki rakotwórcze.
Pracodawcy ograniczają do niezbędnego min. liczbę pracowników mających kontakt/eksponowanych/ z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi.
5. Brak w dostatecznej ilości materiałów edukacyjnych dotyczących „Promocji Zdrowia” w zakładach pracy - na stanowiskach pracy.

Ocena stanu sanitarnego
w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży

1. **Liczba placówek** pod nadzorem pionu Higieny Dzieci i Młodzieży.

Rodzaj placówki	liczba	uwagi
a) stałych / w tym innych form wychowania przedszkolnego	58/2	W liczbie 58 ujęto 3 placówki działających na podstawie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej
b) działających na podstawie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej	3	1 Wydział zamiejscowy szkoły wyższej, 2 placówki pracy pozaszkolnej: Szkoła Językowa , Akademia Smyka
c) sezonowych	10	1 placówka wypoczynku zimowego, 9 placówek wypoczynku letniego
d) uczelni wyższych	1	Wydział zamiejscowy szkoły wyższej

2. Ogólna **liczba kontroli** placówek będących pod nadzorem pionu HDiM – **159**
(dodatkowo 2 kontrole placówek będących pod nadzorem pionu HŻŻiPu)

3. Liczba załatwionych interwencji): 0 / *brak interwencji*/

4. Liczba zamknięć(unieruchomień)

5. Wydane w 2009r decyzje dotyczyły głównie stanu sanitarnego toalet, w tym sprawności technicznej armatury, sprawności wentylacji, ciągów komunikacyjnych w budynkach (nawierzchnie, schody), stanu sanitarno-technicznego sal lekcyjnych (oświetlenia), nawierzchni boisk sportowych, dróg, dojścia, ogrodzenia terenu.

6. Przyczyny niezrealizowania decyzji:

- dyrekcje szkół są w trakcie pozyskiwania funduszy na zaplanowane remonty budynków oraz modernizację otoczenia.
- zaplanowane wcześniej prace mające na celu realizację decyzji, ze względu na przeciągające się procedury rozpatrywania wniosków nie pozwoliły na wykonanie ich w terminie.
- w niektórych przypadkach zbyt późno uzyskano fundusze na realizację nakazów decyzji /realizacja części decyzji wymaga wyłączenia z użytkowania części sal zajęć oraz terenów sportowych – prace te mogą być wykonywane podczas dłuższych przerw w nauce w szkołach,
- decyzje zmieniające termin wykonania wydawane były na poszczególne punkty a nie w całym ich zakresie. Decyzje realizowane są stopniowo w miarę posiadanych środków w budżetach. Główną przyczyną jednak jest brak środków finansowych na realizację całości

decyzji w zaplanowanym terminie. W niektórych przypadkach dyrekcje szkół oczekują na decyzję organu prowadzącego dotyczącą remontów generalnych i ewentualnego wyłączenia obiektu z użytkowania.

7. Charakterystyka placówek

Wszystkie objęte nadzorem placówki w powiecie wrzesińskim są zaopatrywane w wodę przez wodociągi publiczne. Nadzorowane w powiecie wrzesińskim placówki nauczania i wychowania nie posiadają ustępów zewnętrznych.

Nie odnotowano budynków nieprzystosowanych do pełnionej funkcji oraz nie stwierdzono uchybień dotyczących czystości i porządku w objętych nadzorem obiektach.

17 obiektów wymaga częściowych remontów polegających głównie na polepszeniu stanu technicznego sanitariatów, ciągów komunikacyjnych w szkołach i przedszkolach, schodów w schronisku młodzieżowym, Ponadto, obiekty sportowe /boiska szkolne, bieżnie/ należące do 2 placówek (szkoła podstawowa oraz zespół szkół) wymagają doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego nawierzchni - związane jest to z ich modernizacją. Wykonanie całkowitego ogrodzenia terenu wymagają 3 placówki, natomiast doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego nawierzchni drogi dojazdowej wymaga 1 placówka z pobytem dziennym. Zbyt małe natężenie światła sztucznego na stanowiskach przedszkolaków (oświetlenie kształtuje się na poziomie kilkudziesięciu decybeli) występuje w 1 placówce.

W porównaniu z rokiem 2008 dostęp do bieżącej wody z wodociągów nie uległ zmianie.

Urządzenia ustępowe we wszystkich kontrolowanych placówkach znajdują się wewnątrz obiektów. Placówki wyposażone są w bieżącą ciepłą wodę.

Nie stwierdzono ponadnormatywnej liczby uczniów przypadających na urządzenie ustępowe. Prawidłowa dostępność do urządzeń sanitarnych w kilku placówkach jest utrzymana jednak dzięki organizacji zajęć (dwuzmianowość).

Liczba budynków wymagających przeprowadzenia remontów w poszczególnych pomieszczeniach zwiększyła się. Przyczyną jest głównie pogarszający się stan sanitarno-techniczny sanitariatów i urządzeń sanitarnych w szkołach.

W roku 2009 zakończono modernizację boisk szkolnych w 2 placówkach szkolnych /szkoła podstawowa, gimnazjum/. Uczniowie w jednej ze szkół od 2008 roku mają możliwość korzystania z pełnowyposażonego zespołu sportowego: hala sportowa, salki, zaplecze sanitarne. W 1 Zespole Szkół oddano do użytku salę gimnastyczną wraz z sanitariami i szatniami.

Uczniowie ze szkół podstawowych oraz z zespołów szkół odbywają zajęcia na krytym basenie we Wrześni . W miesiącach zimowych uczniowie korzystają również na zajęciach w-f z lodowiska zorganizowanego na terenie basenu odkrytego we Wrześni. Uczniowie 11 szkół zajęcia w-f odbywają również na korytarzach szkolnych.

W będącej pod nadzorem szkole policealnej prowadzone są zajęcia typowo językowe i program zajęć nie przewiduje zajęć wychowania fizycznego , dlatego warunki do prowadzenia i w-f są zbędne.

Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek:

Rodzaj placówki		Liczba placówek							
		nowo od- danych w nowych obiektach	nowo otwartych w obiektach istniejącyc h	zlikwido- wanych	po remontach general- nych	z nowo od- danymi obiektami sportowymi	z moder- nizowa- nymi blokami sporto- wymi	z nowo otwartymi blokami żywienia	z moder- nizowa- nymi blokami żywienia
		1	2	3	4	5	6	7	8
Żłobki	01	0	0	0	0	0	0	0	0
Przedszkola	02	1	4(2+2)	3(1+2)	0	0	0	1	0
Szk. Podst.	03	0	0	1	0	0	1	0	0
Gimnazja	04	0	0	0	0	0	1	0	0
Licea	05	0	0	0	0	0	0	0	0
Technika	06	0	0	0	0	0	0	0	0
Zas. Szk. Zaw.	07	0	0	0	0	0	0	0	0
Zespoły szkół	08	0	0	0	0	1	0	0	0
Szk. Wyższe	09	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe placówki	10	1	0	1	0	0	0	0	0
OGÓLEM	11	2	4	4	0	1	2	1	

Uwaga dot. wiersza 02 kolumny 2 oraz kolumny 3 : po 2 obiekty z podanych liczb(4 i 3) zostały przekształcone na przedszkola niepubliczne. W związku z tym 2 obiekty zostały zlikwidowane /przedszkola publiczne/ i na ich miejscu powstały 2 przedszkola niepubliczne

dot. wiersza 02 kol.7: 1 (dotyczy bloku żywienia w nowootwartym obiekcie)

dot. wiersza 08 kol.5: 1 (dotyczy oddania do użytku sali gimnastycznej)

W powiecie wrzesińskim funkcjonuje 1 Wydział Zamiejscowy Wyższej Szkoły Handlu i Rachunkowości w Poznaniu.

Pomieszczenia /4 sale/, w których odbywają się wykłady są mieszczą się w budynku jednej ze szkół ponadpodstawowych we Wrześni. /Pomieszczenia są dzierżawione przez dziekana wydziału zamiejscowego od dyrekcji szkoły/.

Podczas bieżącego nadzoru nie spotkano się z trudnościami ze strony władz uczelni.

Wykłady odbywają się w soboty i w niedziele.

8. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

Ilość placówek wymagających poprawy stanu technicznego poszczególnych pomieszczeń i terenu szacuje się na około 30%. W kontrolowanych placówkach zdecydowanie budzi zastrzeżenia stan sanitarno-techniczny sanitariatów szkolnych – dotyczy ścian, sufitów, urządzeń sanitarnych. Są to głównie placówki oddane do użytku w latach 80-tych. Dyrekcje placówek otrzymując decyzje z terminem wykonania nakazu decydują na generalny remont tych pomieszczeń i wymianę przestarzałych urządzeń sanitarnych.

Inną kwestią budzącą zastrzeżenia jest teren należący do placówek, dotyczy nawierzchni boisk szkolnych ogrodzenia terenu szkoły, nawierzchni drogi dojazdowej. Podobnie jak w przypadku sanitariatów dyrekcje planują prace te wykonać kompleksowo. W tym celu stosują pisma do swych organów prowadzących, wstępują do programów wspomagających tego typu prace.

Prawie wszystkie skontrolowane szkoły podstawowe i zespoły szkół ogólnokształcących nie są w pełni przystosowane do pobytu dzieci 6 – letnich. Nieprzystosowanie wynika głównie z warunków infrastruktury obiektów (brak osobnego wejścia dla młodszych dzieci, brak możliwości wydzielenia osobnego korytarza). Pozytywnym rozwiązaniem jest rozdzielenie czasowe korzystania ze stołówki szkolnej oraz organizacja osobnej szatni dla dzieci.

* Ocena dostosowania mebli szkolnych/przedszkolnych do wzrostu uczniów/przedszkolaków

Placówka /typy szkół	Liczba uczniów objętych badaniem/ sprawdzeniem uczniów		Liczba uczniów korzystających z niewłaściwych stanowisk	
	w 2008r	w 2009r	w 2008r	w 2009r
Przedszkola	24	104	0	19
Szkoły podstawowe	191	48	14	4
Gimnazja	-	40	-	16
Zespoły Szkół Ogólnokształcących:			-	
- przedszkola	-		-	
- szkoły podstawowe	88	108	0	0
- gimnazja	-		-	

Porównanie dostosowania mebli szkolnych / przedszkolnych do wzrostu uczniów w 2008r. I w 2009r.

Uwaga: Ocena dostosowania mebli szkolnych /przedszkolnych dokonywano w oparciu o imienne listy uczniów/przedszkolaków z wyróżnionym wzrostem i numerem przypisanych stanowisk zamieszczone w dziennikach lekcyjnych /zajęć.

Wyniki dot. prawidłowości dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów w roku 2009 i 2008 są porównywalne.

W salach zajęć, w których brak do tej pory stołów i krzeseł z certyfikatami zamieszcza się własne oznakowania (kolory, numery) na meblach zgodnie z wymaganą Polską Normą dot. wymiarów funkcjonalnych mebli (PN-EN 1729-1). Umożliwia to również uczniom prawidłowe usytuowanie się na stanowisku pracy podczas zajęć.

* Ocena higieniczna rozkładów zajęć lekcyjnych w szkołach:

Na podstawie dokonanych ocen rozkładów zajęć lekcyjnych w 2009r. głównie stwierdzono nieprawidłowości 2 zakresach:

- Różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia wynosi 2 godz i więcej
- Nieuwzględnienie w każdym dniu zajęć z elementami ruchu;

Podczas analizy planu zajęć nie stwierdzono zdwojenia godzin danego przedmiotu więcej niż 1 raz w tygodniu oraz zdwojenia godzin lekcji w ciągu dnia pracy ucznia z 2 przedmiotów. Zdwojenia zajęć wychowania fizycznego w 1 dniu tygodniu występujące w szkołach podstawowych istnieją celowo ze względu na odbywanie zajęć na basenie krytym poza placówką szkolną.

W większości placówek szkolnych zajęcia lekcyjne odbywają się w trybie jednozmianowym, dwuzmianowość istnieje głównie w placówkach miejskich.

W 2 objętych badaniem planu zajęć placówkach stwierdzono występowanie przerw 5 - minutowych. Główną przyczyną występujących w dalszym ciągu zbyt krótkich przerw międzylekcyjnych jest organizacja dowozów uczniów do szkół.

Stwierdza się, iż rozkład zajęć lekcyjnych w porównaniu z rokiem 2008 uległ nieznacznej poprawie.

9. Realizacja zagadnień problemowych

Prowadzony nadzór nad placówkami wzmożył nabywanie przez dyrekcje szkół mebli szkolnych i sprzętu sportowego posiadających atesty oraz certyfikaty. Plan zajęć lekcyjnych w miarę możliwości układany jest z uwzględnieniem wymogów higienicznych poleconych przez PIS. Po przeprowadzonych pomiarach wagi plecaków/tornistrów wychowawcy klas w szkołach zaczęli przykładać większą wagę do zawartości plecaków uczniów. Prowadzona ocena pracowni komputerowych również przyczyniła się do poprawy warunków higienicznych (pracownie sukcesywnie wyposażane są w osłony okien, w miarę możliwości zakupowane są krzesła obrotowe, zwrócono uwagę na częstą wentylację pomieszczeń poprzez otwieranie okien).

Prowadzone kontrole problemowe dotyczące warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów posłużyły zwróceniu uwagi na bieżące wyposażenie sanitariatów w niezbędne środki higieniczne.

Dyrekcje placówek reagują na tzw. polecenia wystosowane przez PIS dot. m.in. dostosowania mebli do wzrostu (w placówkach prowadzone są akcje pomiarów wzrostu dzieci i przypisania ich do odpowiednich rozmiarów stołów i krzeseł), dostosowania planu zajęć do wymogów higienicznych. Pracownie oraz sale gimnastyczne są wyposażane w odpowiednie instrukcje. Polecenia słowne dot. m.in. wyposażenia obiektu w odpowiednie dokumenty (m.in. protokoły przeglądu skuteczności wentylacji, bezpieczeństwa i higieny pracy) również są wykonywane na bieżąco.

10. Podsumowanie stanu sanitarno - higienicznego w nadzorowanych placówkach nauczania i wychowania.

Pozytywnie pod względem sanitarno-higienicznym i technicznym oceniono ok. 60% placówek. Większość placówek nie spełniających wymogów sanitarno – technicznych to szkoły podstawowe oraz zespoły szkół ogólnokształcących.

Zauważa się w placówkach zbyt małą ilość pełnowymiarowych sal gimnastycznych i tzw. szkolnego zespołu sportowego. Rozwiązaniem w zdecydowanej liczbie szkół podstawowych jest organizacja salek rekreacyjnych oraz zajęcia na basenie krytym.

W placówkach stwierdzono prawidłowe przechowywanie i stosowanie niebezpiecznych substancji chemicznych. Nie używa się substancji przeterminowanych. W oczekiwaniu na utylizację substancje są przechowywane w zabezpieczonych i opisanych miejscach.

Metody stosowane na terenach obiektów pozwalają na wyeliminowanie możliwości zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi.

Stwierdza się, iż większość uczniów w placówkach korzysta z posiłków dzięki dofinansowaniu przez instytucje.

We wszystkich skontrolowanych placówkach zakaz palenia tytoniu jest przestrzegany. W zdecydowanej większości placówek istnieje całkowity zakaz palenia tytoniu w obiekcie.

Do sieci Szkół Promujących Zdrowie należą 3 szkoły: Samorządowa Szkoła Podstawowa Nr 1 Gimnazjum Nr 1 oraz Zespół Szkół Specjalnych. Szkoły mieszczą się we Wrześni. Placówki te są obejmowane bieżącymi kontrolami sanitarnymi, prowadzone są w nich badania problemowe oraz kontrole akcyjne.

Współpraca z dyrekcjami placówek oceniana jest pozytywnie. Dyrekcje chętnie wykorzystują otrzymywane materiały edukacyjne, w miarę posiadanych możliwości realizują wydane decyzje oraz polecenia.

Stan higieniczny placówek poprawił się: podczas kontroli zauważa się czystość w obiektach, dostęp do niezbędnych środków higienicznych w sanitariatach; prowadzona jest dokumentacja dot. częstotliwości mycia i dezynfekcji sprzętu, zabawek oraz urządzeń w pomieszczeniach. W wielu placówkach jednak głównie ze względów finansowych problem stanowi stan techniczny poszczególnych pomieszczeń w obiektach.

Dnia 31 grudnia 2009r zakończono nadzór nad 8 placówkami nauczania i wychowania.

Są to :

- Zespół Szkół Specjalnych im .Janusza Korczaka, ul. Batorego 8, 62-300 Września
- Liceum Ogólnokształcące im. Henryka Sienkiewicza, ul. Witkowska 1, 62-300 Września
- Zespół Szkół Politechnicznych im. Bohaterów Monte Cassino, ul. Wojska Polskiego 1, 62-300 Września
- Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 im. Powstańców Wielkopolskich, ul. Koszarowa 12, 62-300 Września
- Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. gen.dr Romana Abrahama, ul Kaliska 2a, 62-300 Września.
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Pietrzykowie, Pietrzyków 49, 62-310 Pызdry
- Ośrodek Wspomagania Dziecka i Rodziny w Kołaczkowie, Plac Reymonta 4 62-306 Kołaczkowo
- Powiatowe Centrum Edukacji Zawodowej, ul. Gnieźnieńska 28, 62-300 Września

Placówki te zgodnie z art. 12 ust. 1a, pkt.1 ustawy z dnia 14 marca 1985r o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (DZ.U. Z 2006r Nr 122. poz. 851, późn. zm.) z dniem 01.01.2010r. zostały przejęte do nadzoru przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu.

Ocena Stanu Sanitarnego
Oświata Zdrowotne i Promocja Zdrowia
Działania podejmowane w ramach profilaktyki zdrowotnej w 2009 roku

PROGRAMY KRAJOWE

1.1. Profilaktyka HIV/AIDS

Działania podjęte na terenie powiatu wrzesińskiego w ramach profilaktyki HIV/AIDS

- Międzygimnazjalny konkurs wiedzy o AIDS. W dniu 11.02.2009 w Gimnazjum nr 1 we Wrześni, ul. Kosynierów 32 odbył się IX Międzygimnazjalny konkurs wiedzy o AIDS. Uczestnikami konkursu byli uczniowie szkół gimnazjalnych wraz z opiekunami – 22 osoby z terenu powiatu wrzesińskiego. Pracownik OZiPZ został zaproszony do komisji konkursu, przekazano trzy komplety gadżetów profilaktyki HIV/AIDS (torba, kalendarz, broszury kampanii „Wróć bez HIV”, książka „AIDS, historie prawdziwe”) oraz dla każdego uczestnika zakładkę „Jak uniknąć zakażenia HIV” z PSSE we Wrześni. Po napisaniu testu młodzież uczestniczyła w prelekcji, którą poprowadził pracownik OZiPZ o tematyce HIV/ AIDS – Kampanii „Wróć bez HIV” oraz wyemitowano film „Historia z życia”. Konieczne było przeprowadzenie dogrywki w celu wyłonienia osoby z drugim i trzecim miejscem. Komisja konkursu przyznała:
I miejsce uczennicy z Zespołu Szkół w Zasutowie *Marcie Moch*
II miejsce uczennicy z Zespołu Szkół w Gimnazjum nr 1 we Wrześni *Julicie Kurzawskiej*
III miejsce uczennicy z Zespołu Szkół w Nowym Folwarku *Dariuszowi Kierzek*
oraz wyróżnienie uczennicy z Gimnazjum w Kołaczku *Joannie Szczygielskiej*.
Pracownik przekazał opiekunom – koordynatorom wychowania zdrowotnego broszury w ramach profilaktyki HIV/AIDS.
- Konkurs „HIV/AIDS w oczach młodych ludzi”. Na terenie powiatu wrzesińskiego został zorganizowany konkurs dla młodzieży, którego celem było uświadomienie, że zagrożenie HIV może dotyczyć każdego człowieka, odniesienie możliwości zakażenia wirusem HIV do samego siebie i partnera, wskazanie na sposoby ochrony przed zakażeniem HIV, zachęcenie do: podejmowania zachowań, wykonywania testów w kierunku HIV, wzajemnej edukacji na temat HIV/AIDS oraz wzrost poziomu wiedzy o HIV/ AIDS i przełożenie jej na bezpieczne zachowania seksualne. Konkurs skierowany był do uczniów szkół ponadgimnazjalnych ich zadaniem było stworzenie broszury techniką plastyczną max w formacie A4 – 2 str. Regulamin konkursu został wysłany do 5 szkół ponadgimnazjalnych – 100% placówek i zamieszczono na stronie internetowej PSSE we Wrześni. Współorganizatorem konkursu było Starostwo Powiatowe we Wrześni. Na konkurs – etap powiatowy wpłynęło 9 prac 4 szkół – 80% placówek. W dn 02.12.2009 odbyło się posiedzenie komisji konkursowej, w skład której wszedł: pracownik OZiPZ, Epidemiologii, HD PSSE Września, plastyk ze Szkoły Podstawowej w Bieganowie, naczelnik wydziału spraw obywatelskich i promocji zdrowi Starostwa Powiatowego we Wrześni i dwie praktykantki z UAM Poznań. Komisja przyznała: I miejsce: Sandra Pięta – Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących we Wrześni; II miejsce: Mateusz Nowak - Zespół Szkół

Zawodowych nr 2 we Wrześni; III miejsce: Olga Staszewska – Liceum Ogólnokształcące we Wrześni.

Uroczyste wręczenie nagród odbyło się w dn. 04.12.2009 w PSSE we Wrześni. Na uroczystość przybyła komisja i uczestnicy konkursu wraz z opiekunami – 20 os. Nagrody wręczał Pan Jan Sznura (z ramienia Starostwa Powiatowego we Wrześni) oraz Pani Grażyna Prokop – z-ca PPIS we Wrześni. Po rozdaniu nagród i pamiątkowych dyplomów można było oglądać zwycięskie prace, które wywieszono zostały w holu PSSE we Wrześni oraz skorzystać z poczęstunku.

- Konkurs „Nie daj szansy AIDS” Na terenie powiatu wrzesińskiego został zorganizowany konkurs dla młodzieży, którego celem było uświadomienie, że zagrożenie HIV może dotyczyć każdego człowieka, odniesienie możliwości zakażenia wirusem HIV do samego siebie i partnera, wskazanie na sposoby ochrony przed zakażeniem HIV, zachęcenie do: podejmowania zachowań, wykonywania testów w kierunku HIV, wzajemnej edukacji na temat HIV/AIDS oraz wzrost poziomu wiedzy o HIV/ AIDS i przełożenie jej na bezpieczne zachowania seksualne. Konkurs skierowany był do uczniów klas I-III szkół gimnazjalnych ich zadaniem było plakatu. Regulamin konkursu został wysłany do 14 szkół gimnazjalnych – 100% placówek i zamieszczono na stronie internetowej PSSE we Wrześni. Na konkurs – etap powiatowy wpłynęło 6 prac z 6 szkół – 43 % placówek. W dn 29.10.2009 odbyło się posiedzenie komisji konkursowej, w skład której wszedł: pracownik OZiPZ, Epidemiologii, HD PSSE Września, plastyk ze Szkoły Podstawowej w Bieganowie, pracownik Urzędu Miasta i Gminy we Wrześni. Komisja przyznała: I miejsce: Patrycja Krych - Gimnazjum w Kołaczku; II miejsce: Sylwia Szablewska - Zespół Szkół Specjalnych we Wrześni; III miejsce: Marta Markiewicz - Zespół Szkół w Nowym Folwarku;

Uroczyste wręczenie nagród odbyło się w dn. 04.12.2009 w PSSE we Wrześni. Na uroczystość przybyła komisja i uczestnicy konkursu wraz z opiekunami – 15 os. Nagrody wręczał Pani Anna Grzybowska (z Urzędu Miasta i Gminy we Wrześni) oraz Pani Grażyna Prokop – z-ca PPIS we Wrześni. Po rozdaniu nagród i pamiątkowych dyplomów można było oglądać zwycięskie prace, które wywieszono zostały w holu PSSE we Wrześni oraz skorzystać z poczęstunku.

- Szkolenie Młodzieżowi Liderzy Zdrowia kontra HIV.

Szkoleniem objęte zostały szkoły ponadgimnazjalne z powiatu wrzesińskiego. W powiecie są 4 szkół: Zespół Szkół Politechnicznych; Zespół Szkół Zawodowych, Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących. Liczba 5 – Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących mieści się w dwóch budynkach.

W szkoleniu brali udział uczniowie klas I, którzy dotarli na spotkanie w dniu 27.05.2009 łącznie 11 osób ze szkół Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących osoby nie dotarły. Każdy uczestnik został wyposażony w materiały edukacyjne o tematyce HIV/ AIDS pozyskane z KC ds AIDS.

Szkolenie odbywało się na podstawie konspektu. Konspekt i cel szkolenia został przesłany do szkół, z którymi zapoznali się dyrektorzy placówek. W każdej szkole został wytypowany opiekun grupy młodzieży. Szkolenie prowadził pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia we Wrześni Anna Węcłewska.

Młodzież po ukończeniu szkolenia otrzyma dyplomy potwierdzające posiadanie wiedzy nt. HIV/ AIDS.

Spotkanie było podzielone na dwie części. I część teoretyczna – wykład; II część warsztatowa. Szkolenie cieszyło się dużym uznaniem i aprobatą młodzieży. Chętnie włączali się do zajęć grupowych oraz do dyskusji. Powierzone zadanie – edukacja rówieśnicza przyjęli otwarcie i postarają się podołać zadaniu oraz będą się włączać do organizacji obchodów Światowego Dnia AIDS, Światowego Dnia Pamięci o Zmarłych

na AIDS w swoich szkołach. Uczniowie na koniec szkolenia zostali poinformowani, że wszelki materiały na temat kampanii posiadają pedagodzy szkolni/koordynatorzy wychowania zdrowotnego. Została przeprowadzona ankieta na rozpoczęcie i zakończenie szkolenia wraz z ich analizą.

- Badania testowe krwi w kierunku obecności wirusa HIV. Informacja nt możliwości skorzystania z bezpłatnych badań testowych krwi w kierunku obecności wirusa HIV w ramach akcji 2500 badań testowych w kierunku HIV, przesłano do Szpitala Powiatowego we Wrześni - 100%, Przychodni specjalistycznej – 1- 50% i 13 Przychodni Lekarza Rodzinnego powiatu wrzesińskiego – 100% wraz z wykazem punktów badań testowych i prośbą ich wywieszenia w danej placówce. Akcja związana była z działaniami Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu. Informacje również zamieszczono na stronie internetowej PSSE we Wrześni.
- Światowy Dzień AIDS W ramach obchodów Światowego Dnia AIDS odbyło się:
  - w placówkach zamieszczono informacje w gablotach o tematyce HIV/AIDS – każdego typu szkoła (14 gimnazja – 5 szkoły ponadgimnazjalne) – 6200 os;
  - w szkołach ponadgimnazjalnych odbyła się akacja „Czerwona Kokardka”. Działaniem zostało objętych – 1500 osób. Zakupiono ze środków ze Starostwa Powiatowego wstążkę i szpilki- kwota 100,80;
  - została przygotowana i opublikowana informacja w „Przeglądzie Powiatowym” we Wrześni – nakład 12000;
  - podczas finału konkursu „HIV/AIDS w oczach młodych ludzi”, „ Nie daj szansy AIDS” wspomniano o pierwszym grudnia i działaniach jakie się odbyły - 40 osób.

1.2. Trzymaj Formę

Program realizowany jest we współpracy ze Stowarzyszeniem "Polska Federacja Producentów Żywności". Dotyczy on zbilansowanej diety i aktywności fizycznej. Adresowany jest do uczniów klas I-III szkół gimnazjalnych, uczniów klas V-VI szkół podstawowych oraz ich rodziców. Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.

W roku szkolnym 2008/2009 programem zostały objęte szkoły gimnazjalne na terenie powiatu wrzesińskiego – 14 szkół – 100% i szkoły podstawowe – 23 szkoły – 100%. Szczegóły dotyczące realizacji programu przekazano koordynatorom programu – koordynatorom wychowania zdrowotnego szkół podczas szkolenia, które odbyło się 02.12.2008 roku w sali konferencyjnej PSSE we Wrześni. Uczestniczyło 17 osób czyli 74 %. Natomiast szczegóły dotyczące realizacji kolejnej edycji programu w szkołach gimnazjalnych przekazano koordynatorom podczas narady, która odbyła się 17.10.2008 – uczestniczyło 24 osoby – 100% - z jednej placówki 2 osoby.

Podczas szkolenia ustalono, że programem na terenie powiatu wrzesińskiego objęte będą uczniowie klas IV-VI, wynikało to z tego iż w klasie IV w ścieżce programowej dużo czasu poświęca się na racjonalne odżywianie.

Materiały zostały przekazane do wszystkich szkół biorących udział w realizacji programu. Do szkół został przekazany również regulamin konkursu na projekt „Trzymaj Formę”.

Program w każdej szkole był realizowany z dużym zaangażowaniem koordynatora. Pracownik OZiPZ uczestniczył w trzech spotkaniach podsumowujących działania w szkołach – w Gimnazjum w Kołaczku oraz Zespole Szkół Specjalnych we Wrześni, Szkole Podstawowej w Sokolnikach.

Tematyką spotkań było zdrowe odżywianie i aktywność fizyczna.

Program cieszył się dużym zainteresowaniem. Zarówno koordynatorzy, nauczyciele, uczniowie korzystali ze strony internetowej trzymając formę. Nauczycielom udało się nawiązać współpracę z agentami sklepików i dzięki programowi udało się włączyć elementy zdrowej żywności, obiady w szkolnych stołówkach, które spożywają dzieci również są bogatsze o warzywa i owoce.

Program był oceniany przez pracownika OZiPZ podczas wizytacji oświatowo zdrowotnych i promocji zdrowia w 23 placówkach czyli 62% placówek realizujących program.

1.3. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

Celem programu jest zmniejszanie zachorowań, inwalidztwa zdrowotnego i zgonów wynikających z palenia tytoniu (choroby układu krążenia i oddechowego, nowotwory, zdrowie dzieci itp.) poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy (aktywne i bierne palenie); zmniejszenie liczby osób ekspozowanych na szkodliwe czynniki dymu tytoniowego w miejscach publicznych, w miejscu pracy, także w barach i restauracjach; zmniejszenie zawartości toksycznych substancji w papierosach sprzedawanych na polskim rynku.

Działania w ramach programu na terenie powiatu wrzesińskiego:

Konkurs „Palić nie palić oto jest pytanie”. W miesiącu lutym został ogłoszony konkurs dla uczniów klas V szkół podstawowych pt.: „Palić nie palić oto jest pytanie”. Regulamin przesłano do 23 placówek. Na konkurs – etap powiatowy wpłynęło 12 prac. Komisja konkursu zebrała się 14.04.2009 i przyznała I miejsce: Agnieszka Hirschfeld - Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 2 we Wrześni, II miejsce: Daria Podkańska Szkoła Podstawowa w Grabowie Królewskim, III miejsce: Weronika Walniewicz – Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 6 we Wrześni oraz 1 wyróżnienie: Michał Pietrkiewicz – Szkoła Podstawowa w Czeszewie. Jedna praca została wysłana do WSSE Poznań na finał wojewódzki konkursu. Finał powiatowy konkursu odbył się 28.05.2009 w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej we Wrześni, ul. Wrocławska 42 uczestniczyło 21 os. Na konkurs uzyskano środki finansowe z budżetu PSSE we Wrześni oraz Urzędu Miasta i Gminy we Wrześni. Informacja nt. laureatów konkursu jak i regulamin zostały zamieszczone na stronie internetowej PSSE we Wrześni. Informacja o konkursie została opublikowana w „Wieściach z Ratusza” - nakład dwutygodniowy i „Wiadomościach Wrzesińskich” - nakład tygodniowy 12000 Laureat I i II miejsca etapu powiatowego wraz z opiekunem został zaproszony i uczestniczył w etapie wojewódzkim konkursu w Poznaniu.

Analiza zbiorcza dotycząca oceny przestrzegania zakazu palenia tytoniu. Przez cały rok pracownik OZiPZ przeprowadzał podczas wizytacji oświatowo zdrowotnych ankiety dotyczące oceny przestrzegania przepisów ustawy z dn. 09.11.1995 o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Przeprowadzono 30 ankiet w z 50 placówek – 60 % placówek. Liczba przeprowadzonych ankiet uwzględniona była od ustaleń z pracownikiem Higieny Dzieci i Młodzieży – dział wiodący placówki.

Światowy Dzień bez Tytoniu. Powiat wrzesiński włączył się w działania w ramach obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu.

W ramach działań pracownik OZiPZ podczas narad w m-c X/XI 2008 zachęcił dyrekcje szkół i koordynatorów wychowania zdrowotnego do włączenia się w obchody „Światowego Dnia bez Tytoniu”

Podczas wizytacji oświatowo – zdrowotnych i promocji zdrowia w wizytowanych placówkach widoczne były: gazetki/ekspozycje ścienna, audycje przez radiowęzeł, pogadanki, prelekcje na lekcjach biologii, wychowawczych.

07.05.2009 odbyło się w PSSE we Wrześni szkolenie „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia” dla młodzieży gimnazjalnej. W szkoleniu uczestniczyło 18 osób z 9 szkół gimnazjalnych – 65% (na terenie powiatu jest 14 szkół gimnazjalnych). Uczniowie byli bardzo zaangażowani i zainteresowani tematyką szkolenia. Szkolenie zakończyło się wręczeniem dyplomów.

Pracownik OZiPZ przygotował artykuł i został on zamieszczony na stronie internetowej PSSE we Wrześni.

W lokalnej gazecie ukazał się również artykuł na temat nikotyny i Światowego Dnia bez Tytoniu (nakład gazety 12000 - tygodnik)

Na holu PSSE zorganizowano wystawę plakatów A. Pągowskiego oraz prac uczniów kl V szkół podstawowych biorących udział w etapie powiatowym konkursu „Palić, nie palić - oto jest pytanie”.

Program „Czyste powietrze wokół nas” Program w roku szkolnym 2008/2009 był realizowany w dwóch przedszkolach – 13% przedszkoli powiatu wrzesińskiego. Uczestnikami były dzieci i rodzice z gr 5 i 6 lat, ogółem programem było objętych 51 dzieci i 60 rodziców. Dyrekcje zostały zapoznane z programem podczas narady a koordynatorzy podczas szkolenia. W obu placówkach odbyły się festyny rodzinne, podczas których poruszana była tematyka antytytoniowa. Program cieszył się dużym zainteresowaniem.

Badania ankietowe w zakładach pracy W dniu 24.03.2009 oraz 02.04.2009 zostały przeprowadzone badania ankietowe w zakładach pracy. Pracownik OZiPZ udał się do zakładów pracy z pracownikami HP PSSE we Wrześni. Ankiety pt: „Wewnętrzna Polityka Zakładu Pracy Wobec Palenia Tytoniu” zostały przeprowadzone wśród 16 osób i ankiety pt: „Postawy personelu wobec palenia tytoniu w pracy” wśród 32 osób.

„Rzuć palenie razem z nami” O działaniach w ramach kampanii „Rzuć palenie razem z nami” koordynatorzy wychowania zdrowotnego przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych zostali poinformowani podczas narady organizowanej przez pracownika OZiPZ PSSE we Wrześni oraz dyrektorzy szkół, poinformowani zostali o tej tematyce podczas narad organizowanych we współpracy z Kuratorium Oświaty.

Działania odbywały się głównie w listopadzie.

W ramach obchodów kampanii „Rzuć palenie razem z nami” zostały zorganizowane:

Szkolenie „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia” Szkoleniem objęte zostały szkoły gimnazjalne z powiatu wrzesińskiego. W powiecie jest 14 szkół. W szkoleniu brali udział uczniowie klas I-III, którzy dotarli na spotkanie w dniu 23.11.2009 łącznie 22 osoby z 12 szkół. Dla szkół zostały przygotowane pakiety edukacyjne (płyta CD, ulotki, długopis, kalendarz). Płyty i serwis konferencyjny zostały zakupione ze środków finansowych Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej we Wrześni.

Młodzież po ukończeniu szkolenia otrzymała dyplomy potwierdzające posiadanie wiedzy na temat szkodliwego wpływu palenia tytoniu na organizm palacza i jego otoczenie.

Spotkanie było podzielone na dwie części. I część teoretyczna – wykład; II część warsztatowa. Szkolenie cieszyło się dużym uznaniem i aprobatą młodzieży. Chętnie włączali się do zajęć grupowych oraz do dyskusji. Powierzone zadanie – edukacja rówieśnicza przyjęli otwarcie i postarają się podołać zadaniu oraz będą się włączać do organizacji m.in. obchodów

Światowego Dnia bez Tytoniu, kampanii „Rzuć palenie razem z nami” w swoich szkołach. Uczniowie zostali poinformowani, że wszelkie materiały na temat profilaktyki tytoniowej posiadają pedagodzy szkolni/koordynatorzy wychowania zdrowotnego. Została przeprowadzona ankieta na rozpoczęcie i zakończenie szkolenia wraz z ich analizą. Spotkanie zostało również udokumentowane fotograficznie.

Badania poziomu dwutlenku węgla w wydychanym powietrzu Badania zostały skierowane do uczniów szkół ponadgimnazjalnych powiatu wrzesińskiego. Akcja została przeprowadzona w placówkach przez panie pielęgniarki środowiska szkolnego. Smokerlyzer został wypożyczony z WSSE Poznań. Ustniki (500 szt) zostały zakupione ze środków finansowych ze Starostwa Powiatowego we Wrześni. W badaniach brało udział 500 – 15% uczniów z szkół. Akcja cieszyła się dużym zainteresowaniem i w porównaniu w roku ubiegłym mniej więcej młodzieży pali tytoń i część uczniów z osób, które paliły tytoń w roku 2008 w roku 2009 nie pali. Młodzież chętnie brała udział w akcji.

Turniej „Wiemy co zdrowe” W dniu 30.11.2009 odbył się turniej dla młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych pt.: „Wiemy co zdrowe”. Celem turnieju było uświadomienie młodych ludzi, że zagrożenie dymem tytoniowym dotyczy każdego z nas. Kształtowanie postaw i zachowań przeciw tytoniowych wśród młodzieży oraz umiejętności dokonywania świadomych i przemyślanych decyzji. Celem turnieju było również zachęcenie młodzieży do rzucenia palenia tytoniu oraz spożywania 5 razy dziennie warzyw i owoców.

Młodzież miała za zadanie przedstawić swoją szkołę, z której przybyła i drużynę; napisać test wiedzy. Każda z drużyn miała przedstawić skutki palenia tytoniu w formie plakatów – jako kolejną konkurencję następnie ułożyć hasła reklamowe zachęcające do spożywania warzyw i owoców. Na zakończenie – jako ostatnią konkurencję każda z drużyn miała ułożyć jadłospis jednodniowy dla osoby w wieku 16-19 lat z uwzględnieniem dziennego zapotrzebowanie energetycznego dla młodzieży. W przerwie wszyscy (35 os.) uczestnicy turnieju byli poczęstowani owocowymi koreczkami przygotowanymi przez uczniów Zespołu Szkół Zawodowych klasy kucharz. W przygotowaniach do turnieju włączyli się pedagodzy.

W turnieju brały udział 4 drużyny trzyosobowe z 5 szkół (Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących przy ul. Kaliskiej; Liceum Ogólnokształcące; Zespół Szkół Politechnicznych; Zespół Szkół Zawodowych).

Zwyciężyła drużyna z Liceum Ogólnokształcącego we Wrześni - I miejsce, II miejsce – Zespół Szkół Zawodowych we Wrześni, III miejsce – Zespół Szkół Politechnicznych we Wrześni.

Nagrody zostały ufundowane przez Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrześni oraz Starostwo Powiatowe we Wrześni. Zarówno każda szkoła jak i uczestnicy otrzymali dyplomy. Podczas turnieju zapoznano wszystkie osoby obecne ze spotami reklamowymi kampanii „Papierosy Pożerają Cię Żywcem”.

Informacje nt turnieju przekazano do gazety „Przegląd Powiatowy” - artykuł ukarże się na początku grudnia 2009.

Informacje medialne Kampania „Rzuć palenie razem z nami” została nagłośniona w mediach. Została zamieszczona informacja na stronie internetowej PSSE we Wrześni oraz w „Przeglądzie Powiatowym” - nakład 12000 na m-c (dwa artykuły).

Kampania „Papierosy Pożerają Cię Żywcem”. W ramach kampanii przekazano placówkom spoty reklamowe z kampanii (do szkół gimnazjalnych – 12 placówek – 86% i szkół ponadgimnazjalnych – 5 placówek – 100%). Zamieszczono również informacje na stronie internetowej PSSE we Wrześni.

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Plenia Tytoniu na terenie powiatu wrzesińskiego realizowany jest z wykorzystaniem różnych form i metod działań większość działań nagłaśniana jest w mediach.

PROGRAMY WOJEWÓDZKIE

„Moje Dziecko Idzie do Szkoły”

Celem programu jest poprawa stanu zdrowia dzieci rozpoczynających naukę w szkole poprzez podniesienie poziomu wiedzy rodziców o zdrowiu dzieci w zakresie: prawidłowego żywienia, higieny osobistej, przestrzegania wymogów sanitarnych przy przygotowaniu i spożywaniu posiłków, szczepień ochronnych, zdrowego stylu życia.

Powiat wrzesiński po raz kolejny włączył się w realizację programu. W roku szkolnym 2008/2009 program był realizowany przez wszystkie szkoły i przedszkola z powiatu wrzesińskiego, w których są klasy 0 - 28 placówek w tym 20 szkół podstawowych i 7 przedszkoli i 1 filia zespołu szkolno – przedszkolnego (szkoły podstawowej) w Kołaczkowie a w roku 2008 program był realizowany przez wszystkie szkoły i przedszkola z powiatu wrzesińskiego, w których były klasy 0 i I - 38 placówek w tym 28 szkół podstawowych i 8 przedszkoli i 2 filie szkoły podstawowej w Kołaczkowie. W programie brało udział z wizytowanych placówek: 707 dzieci, 580 rodziców - ogółem - 1216 dzieci, 1200 rodziców a w roku 2008 w programie brało udział: 1789 dzieci, 1707 rodziców.

Pracownik przeprowadził 50 wizytacji z czego 26 placówek realizujących program - 52%. Zaplanowano do oceny program w 35 placówkach wykonano w 26 placówkach – 74% a w roku 2008 48 wizytacji z czego w 37 placówkach realizujących program - 77%.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna we Wrześni przekazała do szkół i przedszkoli łącznie 2445 materiałów w tym były broszury dla rodziców, zeszyty i kolorowanki dla dzieci oraz 33 broszury dla nauczycieli. Materiały do programu zostały dostarczone do szkół w miesiącu październiku 2008. Oraz otrzymano dodatkowo 90 zeszytów, które przekazano na spartakiadę przedszkolaków organizowaną przez Przedszkole nr 1 „Słoneczko” we Wrześni.

W ramach realizacji programu odbyło się 9 festynów rodzinnych. Pracownik OZiPZ uczestniczył w 6 festynach oraz w spartakiadzie zorganizowanej przez Przedszkole nr 1 „Słoneczko” we Wrześni dla dzieci z klas „0” przedszkoli wrzesińskich.

Na stronie internetowej PSSE we Wrześni została zamieszczona informacja nt programu.

W realizację programu włączały się panie pielęgniarki/ higienistki szkolne oraz całe grono pedagogiczne szkół, przedszkoli.

Program został przyjęty zarówno przez rodziców jak i uczniów bardzo pozytywnie. Realizatorzy programu – wychowawcy klas zaobserwowali wzrost zainteresowania tematyką zdrowego stylu życia. Rodzice na spotkaniach z wychowawcami chętnie dzielili się swoimi uwagami, spostrzeżeniami przemyśleniami dotyczącymi zagadnień zawartych w broszurce „Moje dziecko idzie do szkoły”. Wzrosła jakość drugich śniadań przynoszonych do szkół przez dzieci.

Program cieszył się dużym uznaniem dzieci i wychowawców, nie wystąpiły problemy podczas realizacji programu. Nauczyciele twierdzą, że wznowienie kolorowanek sprawiło, że realizacja programu była bardziej atrakcyjna. Zeszyty w większości placówek zostały przeznaczone na zeszyty do zajęć z promocji zdrowia. Dzieci poprzez różne techniki (rysowanie, wklejanie) uzupełniły zeszyty zgodnie z tematem zajęć.

Program realizowany był z wykorzystaniem wielu form/ metod realizacji (np. pogadanki, burza mózgu, inscenizacje, konkursy, filmy, prace plastyczne itd.).

„Radosny Uśmiech - Radosna Przyszłość”

Program edukacyjny mającym na celu profilaktykę próchnicy zębów i chorób przyzębia, skierowanym do uczniów klas II szkół podstawowych, województwa wielkopolskiego.

Program ułatwia nauczanie zasad higieny jamy ustnej.

Powiat wrzesiński po raz kolejny włączył się w realizację programu. W roku szkolnym 2008/2009 program był realizowany przez wszystkie szkoły podstawowe z powiatu wrzesińskiego 28 placówek tak samo jak w roku 2008. W programie brało udział z wizytowanych placówek: 536 dzieci, 143 rodziców - ogółem - 775 dzieci a w roku 2008 w programie uczestniczyło 853 uczniów. Pracownik przeprowadził 50 wizytacji z czego 28 placówek realizujących program - 56 %. Zaplanowano do oceny program w 28 placówkach wykonano w 17 placówkach – 60% a w roku 2008 dokonano oceny realizacji programu w 23 placówkach – 48% placówek zaplanowanych do wizytacji a 82% biorących udział w programie Zadania w ramach programu były realizowane z wykorzystaniem materiałów (min. poradnik, film) przekazanych w latach poprzednich oraz przygotowanych przez prowadzących zajęcia. W działania włączały się panie pielęgniarki pracujące w szkole min przeprowadzały fluoryzację, pogadanki.

Program został przyjęty zarówno przez rodziców jak i uczniów bardzo pozytywnie. Realizatorzy programu – wychowawcy klas zaobserwowali wzrost zainteresowania tematyką zdrowego stylu życia i higieny jamy ustnej.

Program cieszył się dużym uznaniem dzieci i wychowawców, nie wystąpiły problemy podczas realizacji programu. Nauczyciele twierdzą, że gadżety – pasta, szczoteczka do zębów uatrakcyjniły program i były bardzo wykorzystane przy realizacji programu. Wznowienie sprawi, że realizacja programu będzie atrakcyjniejsza. Program realizowany był z wykorzystaniem wielu form/ metod realizacji (np. pogadanki, burza mózgu, inscenizacje, konkursy, filmy, prace plastyczne itd.).

Zapobieganie chorobom zakaźnym:

„Kleszczowe Zapalenie Opon Mózgowych”

W ramach profilaktyki „Kleszczowego Zapalenia Opon Mózgowych” zorganizowano spotkanie, które odbyło się w Hotelu Kosmowski we Wrześni. Zaproszenie na szkolenie zostało wysłane do 64 jednostek. Na spotkanie przybyły osoby z 43 placówek – 68%. W spotkaniu również uczestniczyli pracownicy działu Epidemiologii i Higieny Dzieci i młodzieży z PSSE we Wrześni. Razem było 66 osób. Szkolenie zostało zorganizowane we współpracy z firmą farmaceutyczną Baxter. Otwarcia dokonał pracownik OZiPZ we Wrześni. Wykład dla koordynatorów wychowania zdrowotnego szkół i przedszkoli oraz pielęgniarek szkolnych i pielęgniarek z Przychodni Lekarza rodzinnego poprowadziła pani dr Ilona Małecka z Kliniki Chorób Zakaźnych z Poznania. Następnie uczestnicy spotkania obejrzeli film nt Kleszczowego Zapalenia Opon Mózgowych. Uczestnicy zostali zaopatrzeni w materiały dydaktyczne (wg rozdzielnika), które mieli wykorzystać podczas edukacji rodziców, uczniów i pacjentów.

Uczestnicy szkolenia na zakończenie uzyskali zaświadczenie. Na szkoleniu byli uczestnicy wrzesińskich mediów („Wieści z Ratusza”, „Przegląd Powiatowy”. Telefonicznie poinformowano również redakcję „Wiadomości Wrzesińskich” - nikt nie dotarł. Informacja na temat kampanii została również zamieszczona na stronie internetowej PSSE we Wrześni. W placówkach oświatowo – wychowawczych były prowadzone pogadanki, zorganizowano informacje w gablotach i gazetkach ściennych oraz audycje przez radiowęzeł.

Działania były realizowane w 37 placówek oświatowo – wychowawczych – 100%, 13 PLR - 100%, 1 Szpital powiatowy – 100%. Materiały zostały przekazane do 37 placówek oświatowo – wychowawczych i 18 placówek służby zdrowia (13 PLR - 100%, 1 Szpital powiatowy – 100%, 1 przychodnia specjalistyczna 50%, zespół położnych, indywidualna praktyka położnicza, zbiorowy punkt szczepień).

W ramach profilaktyki zaobserwowano wzrost wyszczerpienia przeciwko Kleszczowemu Zapaleniu Opon Mózgowych – w roku 2008 zaszczepiono 12 osób a w 2009 63 osoby (dane z działu Epidemiologia PSSE Września). Przy szkoleniu większość placówek chętnie włączyła się w nagłośnienie tematyki. Zostały przeprowadzone spotkania edukacyjne – z wykorzystaniem filmu edukacyjnego, rozmowy indywidualne (uczniowie, rodzice, pacjenci), zostały stworzone gabloty/gazetki ścienne poświęcone w/w tematyce oraz audycje przez radiowęzeł.

Grypa AH1N1

Działania w ramach profilaktyki grypy wywołanej typem AH1N1 na terenie powiatu wrzesińskiego były prowadzone gł w miesiącach wrzesień – grudzień 2009 roku. Celem działań było uświadomienie społeczeństwu, że problem zachorowania na grypę wywołaną wirusem typu AH1N1 jest duży.

W ramach działań zostało zorganizowane:

- zapoznano palcówki – podczas narad dyrektorów przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjalnych, koordynatorów wychowania zdrowotnego przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z tematyką;
- pracownik OZiPZ uczestniczył w dwóch spotkaniach edukacyjnych o w/w tematyce – w Szkole Podstawowej w Grabowie Królewskim i Ośrodku Wspomagania Dziecka i Rodziny w Kołaczkowie w których ogółem uczestniczyło 165 osób – 0,22% społeczności.
- przygotowano artykuły do gazet lokalnych „Przegląd Powiatowy” - nakład 12000 x 2 artykuły, „Wiadomości Wrzesiński” - nakład 12000 x 1 artykuł, „Wieści z Ratusza” - nakład 5000 x 1 artykuł.;
- na stronie internetowej została stworzona zakładka „Grypa AH1N1” i sukcesywnie była aktualizowana o informacje z WSSE Poznań i GIS;
- prowadzono dystrybucje materiałów edukacyjno – informacyjnych 13 PLR-100%, 1 Szpital Powiatowy 100%, Zbiorczy pkt Szczepień, placówki oświatowo wychowawcze (34 szkoły, 9 przedszkoli -100%), Ośrodek Wspomagania Dziecka i Rodziny.

Po realizacji zagadnień wzrosła świadomość społeczności na w/w temat. Społeczność zapoznała się z zasadami ochrony przed zachorowaniem na grypę.

Zapobieganie chorobom nowotworowym

„Dni profilaktyki onkologicznej”

We współpracy ze Starostwem Powiatowym we Wrześni zostały zorganizowane „Dni Profilaktyki Onkologicznej”. Celem głównym działań było uświadomienie społeczeństwu, że problem chorób nowotworowych jest duży. Uczestnikami byli mieszkańcy powiatu wrzesińskiego a gł. kobiety w wieku 50-69 rż. Działania w miesiącu kwietniu odbyły się na

rynku we Wrześni natomiast w miesiącu wrześniu w amfiteatrze im. Anny Jantar we Wrześni (07.09), przy remizie w Pyzdrach (08.09), Nekielskim Ośrodku Kultury (09.09), przy pałacu im. Wł. Reymonta w Kołaczku (10.09) przy Miłosławskim Ośrodku Kultury (11.09). W miesiącu wrześniu podczas badań pracownik OZiPZ udzielał informacji nt profilaktyki piersi i szyjki macicy oraz udzielał instruktarzu badania piersi na fantomie wypożyczonym z WSSE Poznań.

Do realizacji działań przyłączyli się wrzeński Klub Amazonek, panie pielęgniarki pracujące w szkoła – NZOZ „Szkol - Med”, „Zdrowie”, firma AVON, która jest inicjatorem Wielkiej Kampanii Życia – Avon kontra Rak Piersi, firma GlaxoSmithKline, Szpital Powiatowy we Wrześni, UMiG we Wrześni, Nekli, Miłosławiu, Pyzdrach i UG w Kołaczku, Centrum Onkologiczne Poznaniu, położne środowiskowe z „NEOVITY”, Apteka DrMax w Centrum Handlowym Kaufland, Ośrodek Sportu i Rekreacji we Wrześni.

W tych dniach obok mammobusa zostały rozstawione namioty, w których mieszkańcy powiatu wrzeńskiego – mogli zbadać sobie poziom cukru we krwi, ciśnienie tętnicze, uzyskać informacje nt profilaktyki raka szyjki macicy, raka piersi i włączyć się do Wielkiej Kampanii Życia – Avon kontra Rak Piersi. Zainteresowanie było dość duże w ciągu dwóch dni w miesiącu kwietniu pomiaru zawartości cukru we krwi skontrolowało sobie 286 os a ciśnienie tętnicze 290 os, a badania mammograficzne 160 kobiet po 50 roku życia. W miesiącu wrześniu statystyka była następująca:

Lp	Miasto	Liczba uczestników			
		Poziom cukru we krwi	Ciśnienie tętnicze	Mammografia	Razem
1	Września	90	90	84	264
2	Pyzdry	74	77	71	222
3	Nekla	65	65	57	187
4	Kołaczku	50	50	25	125
5	Miłosław	102	100	87	289
	Razem	381	382	324	1087

Ogółem w ciągu dwóch akcji: badanie mammograficzne wykonało 484 kobiet - 0,65% mieszkańców powiatu – 5,3% kobiet w wieku 50-69 lat, poziom cukru we krwi zbadało 667 osób 0,9 % a ciśnienie tętnicze: 672 – 0,9%

Profilaktyka Raka Szyjki Macicy

W ramach profilaktyki raka szyjki macicy w szkołach ponadgimnazjalnych prowadzone były prelekcje i zajęcia. Pracownik OZiPZ brał udział w spotkaniu edukacyjne w Zespole Szkół Zawodowych we Wrześni, które odbyło się w dniu 06.11.2009 odbyło się. Uczestnikami spotkania byli uczniowie klas II - 90 os. - 2,6% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Spotkanie było poświęcone Rakowi Szyjki Macicy. Podczas spotkania pracownik OZiPZ zapoznał uczniów z tematyką Raka Szyjki Macicy korzystając z prezentacji multimedialnej przygotowanej na podstawie wykładu pani dr Markwitz i p. dr Tomaszewskiej. Zachęcono młodzież do korzystania ze stron internetowych poświęconych je tematyce.

Profilaktyka Raka Piersi

W miesiącach wrzesień – listopad 2009 roku w szkołach ponadgimnazjalnych odbywały się spotkania, podczas których panie pielęgniarki i/lub koordynatorzy wychowania zdrowotnego przeprowadzały spotkania edukacyjne dot profilaktyki raka piersi. Celem spotkań było uświadomienie społeczeństwu, że problem Raka Piersi jest duży. Zajęcia były teoretyczno – praktyczne ponieważ młodzież miała możliwość nauki samobadania piersi na fantomie, który został wypożyczony z OZiPZ WSSE w Poznaniu. Spotkania cieszyły się dużym zainteresowaniem i dzięki fantomowi problem był dokładniej zobrazowany. Uczennice ze spotkań wychodziły z broszurami, informacjami o tej tematyce oraz zawieszkami pod prysznic dot. samobadania piersi.

W działania włączyli się: Centrum Onkologii w Poznaniu, Firma Avon. Działania realizowane były w 5 szkołach ponadgimnazjalnych – 100 % placówek. Udział wzięło 1000 os. - 29% uczniów szkół ponadgimnazjalnych

Podczas spotkania młodzież zadawała pytania, zainteresowanie tematyką było duże.

INNE PRZEDSIĘWZIĘCIA

Projekt PL0432 „Bądźmy zdrowi, wiemy – więc działamy”

W roku 2009 powiat wrzesiński rozpoczął realizację projektu PL 0432 „Bądźmy zdrowi, wiemy - więc działamy”. Celem ogólnym Projektu jest poprawa stanu zdrowia populacji dzieci i młodzieży w Polsce, a celem bezpośrednim zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży narażonych na nadwagę, otyłość i choroby dietozależne na terenie województwa wielkopolskiego poprzez zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie oraz kształtowanie właściwych nawyków i umiejętności prozdrowotnych.

Projekt realizowany jest w okresie od stycznia 2009 do kwietnia 2011 roku, kontynuowany będzie przez 5 kolejnych lat, czyli od maja 2011 do maja 2016.

Został powołany zespół do realizacji projektu, w skład którego wszedł Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) we Wrześni, pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia (OZiPZ) oraz dwóch pracowników działu Higieny Żywności i Przedmiotów Użytku (HŻŻ). W/w zespół uczestniczył w dwudniowym szkoleniu w Puszczykowie. W ramach realizacji projektu Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna (PSSE) we Wrześni otrzymała sprzęt multimedialny i informatyczny. Z założeniami projektu pracownik OZiPZ zapoznał uczestników sesji Rady Powiatu we Wrześni, która odbyła się w dn. 25.06.2009. W ramach promocji projektu współpracowano z 2 lokalnymi gazetami o projekcie poinformowano jeszcze jedną gazetę – brak współpracy. Informacje przesyłano również na stronę internetową projektu www.badzmyzdrowi.pl oraz zamieszczano na stronie internetowej PSSE we Wrześni. W ramach realizacji działań zostały zorganizowane dwa szkolenia. Uczestnikami byli dyrektorzy i koordynatorzy wychowania zdrowotnego przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjalnych - ogółem uczestniczyło 70 osób z zaproszonych 38 placówek - 100% oraz dwie narady zespołu – 8 osób (2x4os). Do placówek zostały przekazane materiały edukacyjne. Projekt będzie realizowany przez 41 placówek (9 przedszkoli, 26 szkoły podstawowe i 14 szkół gimnazjalnych) – 100% placówek na terenie powiatu wrzesińskiego.

Szkoły Promujące Zdrowie

Na terenie powiatu wrzesińskiego są 3 szkoły, które posiadają tytuł „Szkoły Promującej Zdrowie, jest to 6 % placówek objętych nadzorem OZiPZ PSSE we Wrześni. Placówki zostały

zwizytowane przez pracownika OZiPZ 100% oraz wypełniono protokół Szkoły Promującej Zdrowie. Do tych placówek należą: Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 1 we Wrześni ul. Szkolna 1, Zespół Szkół Specjalnych im. J. Korczaka we Wrześni ul. Batorego 8, Gimnazjum nr 1 ul. Kosynierów 32 we Wrześni.

Wszystkie placówki realizują i włączają się w programy i akcje proponowane przez PIS.

Wnioski

Realizacja programów przebiegała zgodnie z opracowanymi harmonogramami działań w poszczególnych programów. W ramach nadzoru nad placówkami zaplanowano na rok 2009 50 wizytacji oświatowo - zdrowotnych a wykonano 50 wizytacji w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w powiecie wrzesińskim - 100%. Pozytywny i wymierny skutek odnosi stała bardzo dobra współpraca m.in. ze Starostwem Powiatowym we Wrześni, Urzędem Miasta i Gminy we Wrześni, Szpitalem Powiatowym oraz wewnątrz PSSE Września min z działem Epidemiologia i Higiena Dzieci i Młodzieży, Organizacja i Statystyka

Od lat obserwuje się przychylne nastawienie dyrekcji szkół do proponowanych przez PIS programów edukacyjnych. Skutkuje to w terenie prawidłową realizacją programów skierowanych do społeczności szkolnej m.in.. program „Moje Dziecko Idzie do Szkoły”.

Ocena stanu sanitarnego w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

1. REALIZACJA ZADAŃ

Postanowienia i opinie sanitarne udzielano na piśmie w trybie i terminie ustalonym przepisami.

Pozytywne projekty opatrzone były klauzulą Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrześni.

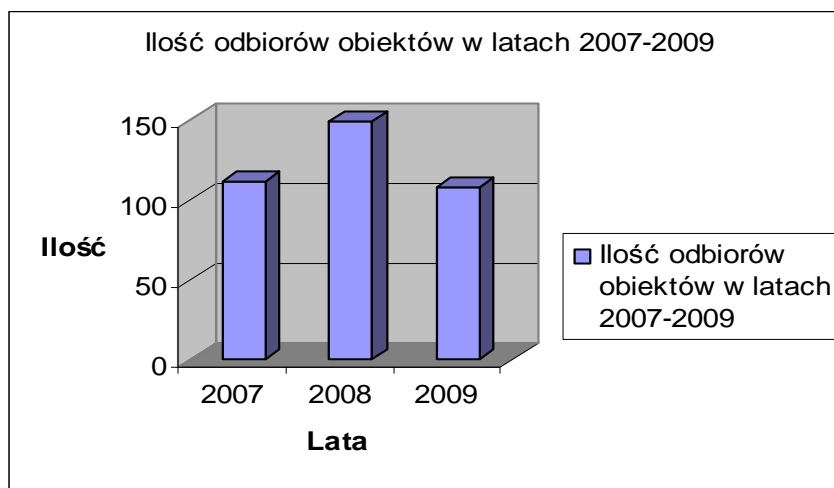
Praca terenowa obejmowała:

- wizje lokalne przeprowadzane każdorazowo przed udzieleniem opinii o lokalizacji lub zmianie przeznaczenia obiektu lub terenu;
- odbiory indywidualne zgłaszanych do uruchomienia obiektów lub udział w komisjach odbiorowych obiektów podlegających Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Przy inwestycjach mogących powodować uciążliwość dla środowiska, otrzymywane oceny oddziaływania na środowisko konsultowane były drogą służbową z Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Poznaniu.

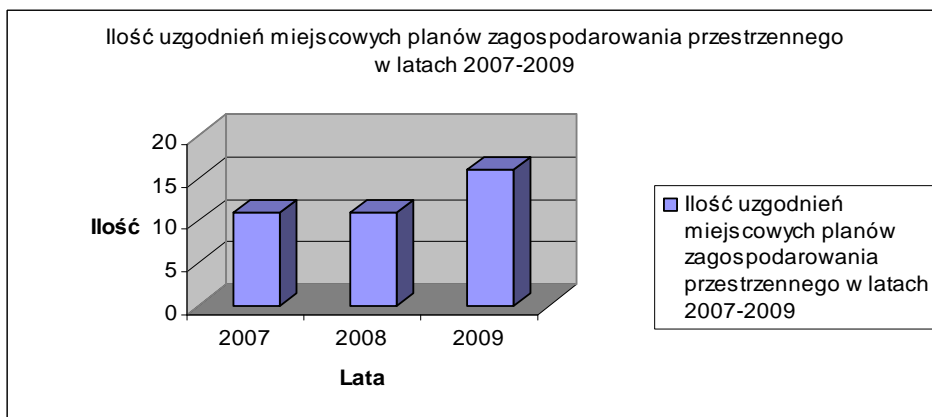
Ogółem przeprowadzono 135 kontrole, w tym:

- opinia środowiskowych uwarunkowań	- 19
- ocena obiektów przeznaczonych do adaptacji	- 8
- odbiory i pozwolenia na działalność	- 108

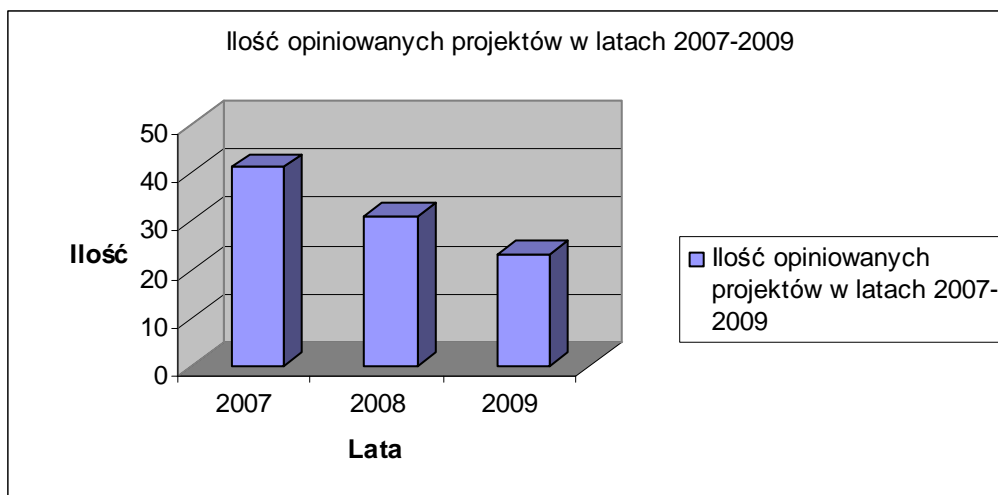
2. STATYSTYCZNA OCENA PRACY ZNS

A. Ogółem liczba wydanych decyzji i postanowień	- 381
- w tym płatniczych:	- 139
- zaopiniowano pozytywnie bez zastrzeżeń	- 232
pozytywnie z zastrzeżeniami	- 10
negatywnie	- 0
B. Ilość opinii do planów zagospodarowania przestrzennego	- 16

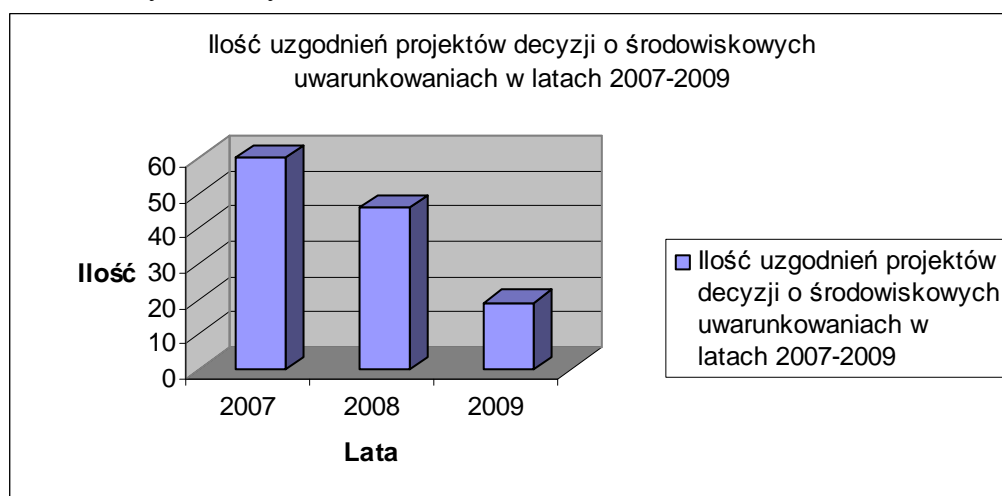

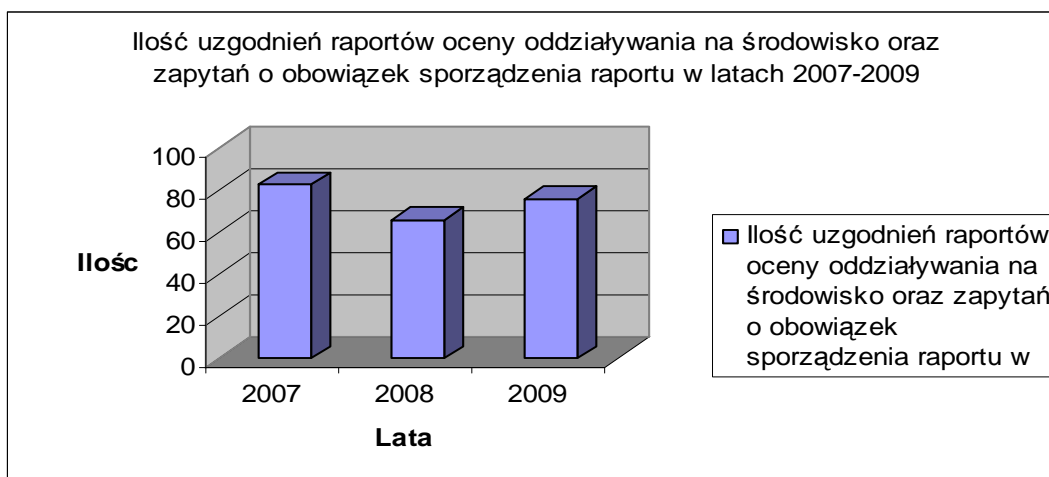
C. Rodzaj zaopiniowanej dokumentacji:

- lokalizacja i zagospodarowanie terenu - 0
- projekty nowych obiektów lub ich rozbudowy - 15
- projekty adaptacji i ocena pomieszczeń do adaptacji lub zmiany sposobu przeznaczenia - 8

D. Oceny oddziaływania na środowisko

E. Rodzaje opiniowanych obiektów:

- przedsiębiorstwa produkcyjne - 0
- obiekty usługowe i zakłady rzemieślnicze - 7
- obiekty gastronomiczne i sklepy - 9
- hurtownie i magazyny spożywcze - 0
- budynki mieszkalne i biurowe - 5
- obiekty służby zdrowia i gabinety - 1
- obiekty komunalne - 1
- obiekty inwentarskie - 0
- obiekty szkolno - oświatowe - 1

3. Podsumowanie i uwagi

Odbiory dokonywane były pisemnie z wypisanymi zaleceniami i zastrzeżeniami do usunięcia w określonym terminie.

Nie wydano żadnej opinii negatywnej w przypadku odbiorów budynków, zaopiniowania dokumentacji projektowej i uwarunkowań środowiskowych. Większość opiniowanych obiektów oraz odbiorów, to tereny gminy Września, najmniej na terenie gminy Kołaczkowo. Nie było obiektu, który zmuszałby do wniesienia sprzeciwu podczas uruchomienia.

Przekazano do użytkowania:

- sklepów i zakładów gastronomicznych - 24
- hurtowni i magazynów spożywczych - 4
- aptek i gabinetów lekarskich, pielęgniarzskich - 13
- zakładów fryzjerskich i kosmetycznych, solaria - 16
- zakładów pracy i warsztatów - 12
- sklepów i magazynów przemysłowych - 5
- szkoły, przedszkola i obiekty towarzyszące - 14
- budynki mieszkalne wielorodzinne - 3
- budynku usługowe - 17

Przykłady odbieranych obiektów przez PPIS we Wrześni w 2009r

Fot. 1 Hala sportowa ul. Szkolna / Kosynierów

Fot. 2 Restauracja „Dworek na Opieszynie” ul. Opieszyn

Fot. 3 Budynek mieszkalny wielorodzinny ul. Gnieźnieńska

Fot. 4 Budynek Muzealny w Grodzie Grzybowo

Zakończenie

Pracownicy Inspekcji Sanitarnej pionu Oddziału Nadzoru w 2009 roku przeprowadzili w powiecie wrzesińskim ogółem 2036 kontroli sanitarnych, na podstawie których wydano 1389 decyzji administracyjnych, w tym 709 stanowiły decyzje płatnicze.

Wstrzymano działalność w 2 zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego ze względu na stwierdzone zagrożenie dla zdrowia i życia oraz wydano 2 decyzje zakazujące wprowadzenia produktu do obrotu. Nałożono 81 mandatów karnych na łączną kwotę 14 150,00 zł.

W 2009 r. na terenie objętym nadzorem przez PPIS we Wrześni zanotowano więcej ognisk zachorowań na choroby zakaźne niż w 2008r. Odnotowano 1 ognisko zbiorowego zatrucia pokarmowego (ognisko domowe w Zasutowie); 8 ognisk zachorowania na ospę wietrzną oraz 3 ogniska zachorowania na szkarlatynę. W porównaniu z rokiem 2008 w 2009r zanotowano wzrost zachorowań na różyczkę, ospę wietrzną, szkarlatynę, salmonelozę, boreliozę, wzw B przewlekłe, świnkę, grypę, natomiast spadek liczby zachorowań zanotowano wśród zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe.

Stan sanitarno - higieniczny szpitala i placówek leczenia ambulatoryjnego ocenia się pozytywnie. Personel medyczny przestrzega opracowanych procedur dotyczących antyseptyki, dezynfekcji, sterylizacji, postępowania z odpadami niebezpiecznymi oraz sprzątania, o czym świadczy brak zakażeń zakładowych.

W zakresie zaopatrzenia ludności w wodę do picia w 2009 roku zaobserwowano poprawę jakości wody w stosunku do roku poprzedniego. W roku 2009 82% mieszkańców powiatu wrzesińskiego piło wodę dobrej jakości, o parametrach spełniających wymogi określone w obowiązujących przepisach w tym zakresie. Niestety jeszcze 18 % mieszkańców pije wodę o niewłaściwej jakości / m.in. zawyżone parametry związków żelaza i manganu, nieprawidłowa barwa i mętność/. W celu poprawy jakości wody w wodociągach, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni zobowiązuje w formie decyzji właścicieli wodociągów do podjęcia działań w zakresie modernizacji i unowocześniania urządzeń wodociągowych.

W 2009 roku zaobserwowano w powiecie zdecydowaną poprawę w zakładach fryzjerskich w zakresie dostosowywania pomieszczeń pod względem technicznym do obowiązujących przepisów.

W zakresie nadzoru nad obiektami żywności i żywienia stwierdzono, iż uległ pogorszeniu stan sanitarny zakładów produkcji i obrotu żywnością. Zaobserwowano, że stan sanitarny w 2009r. zmienił się w związku z wprowadzaniem do obrotu środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej (po terminie przydatności do spożycia). Charakterystyczne jest to, że ten precedens powtarzał się w małych sklepach głównie zlokalizowanych w małych miejscowościach. W związku z czym wzrosła ilość nałożonych mandatów oraz wydanych decyzji administracyjnych. Pociuszający jest jednak fakt polepszenia się jakości zdrowotnej wprowadzanych do obrotu środków spożywczych, czego dowodem była mniejsza ilość kwestionowanych prób zarówno mikrobiologicznych jak i fizykochemicznych.

W zakresie nadzoru nad zakładami pracy pracodawcy starają się poprawiać warunki pracy w swoich zakładach poprzez wyposażanie pracowników w ochrony indywidualne oraz stosowanie zmian organizacyjnych, typu zmniejszenie czasu ekspozycji pracownika na działanie czynnika szkodliwego /np. hałasu/ oraz starają się ograniczać do minimum liczbę osób pracujących w narażeniu, jednocześnie zapewniając dostęp do informacji o zagrożeniach w środowisku pracy. W 2009r. w 7 zakładach pracy w powiecie uległy poprawie warunki pracy

pracowników w zakresie przekroczeń normatywów higienicznych. Łącznie poprawiono w nich warunki pracy 56 osobom. Kontrole sanitarne potwierdziły również w tym roku, że pracownicy są świadomi skutków zagrożeń wynikających z pracy przez nich wykonywanej, dlatego też w trosce o swoje zdrowie chętnie korzystają z zabezpieczeń jakie oferuje im pracodawca.

Warunki środowiska szkolnego również nie budziły w roku 2009 większych zastrzeżeń. Stwierdza się poprawę stanu higienicznego placówek /zauważa się czystość w obiektach, dostęp do niezbędnych środków higienicznych w sanitariatach, prowadzona jest dokumentacja dot. częstotliwości mycia i dezynfekcji sprzętu sportowego, zabawek oraz urządzeń. W wielu placówkach jednak głównie ze względów finansowych problem stanowi stan techniczny poszczególnych pomieszczeń w obiektach.

W zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w 2009 roku kontynuowano programy edukacyjne rozpoczęte w latach ubiegłych oraz wdrażano nowe interwencje programowe i nie programowe o zasięgu krajowym i wojewódzkim. Podejmowano również działania akcyjne w związku z potrzebami lokalnymi w powiecie. Współpraca z samorządami, placówkami oświatowo - wychowawczymi, przychodniami lekarza rodzinnego, poradniami specjalistycznymi, mediami oraz innymi instytucjami w roku 2009 odbywała się na dobrym poziomie.

W 2009 roku podobnie jak w latach poprzednich w trakcie dokonywanych odbiorów pod względem sanitarnym nie było obiektów, który zmuszałoby do wniesienia sprzeciwu podczas ich uruchomienia.

W obliczu ustawicznego podnoszenia kwalifikacji pracowników pionu Nadzoru Sanitarnego poprzez udział w szkoleniach zapewnia się w powiecie wysoką jakość w zakresie sprawowanego zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego nad warunkami zdrowotnymi żywności i żywienia, higieny środowiska, higieny pracy, higieny w szkołach i innych placówkach oświatowo – wychowawczych.

Główny cel działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2009 r. w powiecie wrzesińskim został osiągnięty na zadawalającym poziomie.